

Yıl: 1 Sayı: 5
27 Mayıs 1990
2000 TL (KDV dahil)

B.Almanya	3.00 DM	Belçika	60.00 bfr
İngiltere	1.00 £	Danimarka	10.00 dkr
ABD	2.00 \$	İsveç	10.00 skr
Fransa	10.00 fr	Norveç	10.00 nkr
İsviçre	2.50 sfr	Avustralya	2.50 \$
Hollanda	3.50 hfl	Avusturya	20.00 S

Halk Gerçeği

Haftalık siyasi gazete

Açlık grevleri her yerde İlk tepki zindanlardan

- Ceyhan, Bismil, Diyarbakır, Bursa, Aydın, Nazilli ve Sağmalcılar zindanlarındaki binlerce tutsak direniş ateşini yeniden alevlendirdi...
- Halkların sesini boğmak için çıkartılan ikinci Takrir-i Sükun (Susturma Önergesi) Kararnamesi'ne karşı yaygın açlık grevleri...
- Binlerce tutsak "Bizler kamuoyunu, sesini yükseltmeye ve bu çağdışı uygulamalara boyun eğmemeye çağırıyoruz" diyor...
- Zindanlarda tekrar tutuşturulan bu direniş meşalesi, kararname kaldırılana kadar sönmesin, tüm ülkeye yayılsın...
- Dokuz yıl önce İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun 10 militanı sömürgeci İngiliz devletinin "1 Ağustos Genelgesi"ne karşı başlattığı açlık grevlerinde onurlarını koruyarak ölmüşlerdi...

Haberleri sayfa 8,9'da

İntifada'da en kanlı gün

- Filistin'de ayaklanmanın en kanlı günü yaşandı. Önce yedi, ardından sekiz Filistinli daha öldürüldü
- İsrail ordusu, iki yılda 159 Filistinli çocuğu öldürdü, 63 binini yaraladı

Haberleri sayfa 11'de

Yurtiçi Kargo'da dayatma:

"Sendikasıız daha iyi..."

- Sendikalaşma için faaliyet yürütmek, Yurtiçi Kargo'nun "1402'lik" yöneticilerince engellenmeye çalışılıyor
- Tüm-Tis Sendikası'nın üye kaydetmek istediği 10 işçi ispiyoncuların pençesinden kurtulamadı
- İşveren yeni ispiyoncular bulmak için şeflik ve müdürlük vaadlerinde bulunuyor
- İşçiler işverenin tüm engellemelerine ve işten atmalarına rağmen sendikalı olma konusundaki kararlılıklarını belirtmekten kaçınmadılar

Yurtiçi Kargo iş yerlerinden atılan işçiler gazetemizi ziyaret edip derterini saatlerce anlatırken, çok üzgündüler.

Haberleri sayfa 4'te

Aleviler "çantada keklik" mi?

- Yakın zamana kadar dini-sosyal geleneklerinin ve siyasi konumlarının önemli değişiklikler gösterdiği vurgulanan Alevilik, yeni Takrir-i Sükun'un hemen ardından devlet ve büyük burjuva basınınca öne çıkarıldı...
- Kürt ve Alevi olan okuyucumuz Ali Şekeroğlu uyanıyor!

Haberleri sayfa 15'te

Cizre halkı yargılandı

- Cizre'deki "İntifada"ya katılmaktan sanık 77'si tutuklu 155 kişinin yargılanmasına Diyarbakır DGM'de başlandı
- Tutuklu 77 sanığın 44'ü tahliye edildi. 33 kişinin ise tutukluluk hallerinin devamına karar verildi
- Kürtçeden başka dil bilmeyen sanıkların ifadesi mübaşirin tercümanlığı aracılığıyla alınabildi...

Haberleri sayfa 2'de

Angola'nın kurtuluşu yol gösteriyor...

- Demokratik Angola Devleti'nin ilanından sonra da karşı-devrimcilere karşı verilen savaş sürdü
- Angola Kurtuluş Mücadelesi A. Neto liderliğindeki MPLA tarafından yönetildi

Haberleri sayfa 10'da

Kawa'nın ateşi hapishanede yanıyor!...

- Ceyhan Cezaevi siyasi tutsakları "Kawa ve Çağdaş Kawa Destanı" oyununu sahnelediler
- Kral Dehak ile Binbaşı Esat O. Yıldırım aynı sahnede. Binbaşı Yıldırım'ı oynayacak oyuncu bulunamadı
- Siyasi tutsaklar "Direnmek Yaşamaktır" şiarının en güzel örneklerinden birini sergilediler. Tüm yoksunluğa ve baskılara rağmen cezaevinde tiyatro sanatını varettiler

Haberleri sayfa 16'da

Öğrenci hareketi tartışılıyor...

- Öğrenci dernekleri platformlarının bugünkü işlevi nedir? Bu haliyle iş yapabilmeleri mümkün müdür?
- Alternatif model nasıl bir işleyişe sahip olmalı, öğrenci hareketinin bundan sonra genel hareketlilik içindeki yeri ne olacaktır?

Haberleri sayfa 7'de

Muhalefetin lafazanlığı ve Turgut Özal

İsmail Saftır

TC devletinin en yüksek makamını yüzde 21.75'lik oyla zapteden Turgut Özal, gerçekten kendisini tartışmayı ve gündemde tutmayı biliyor. Oturduğu koltuktan rahatsız olmaması, sözde burjuva muhalefetini ve para babalarının sesi holding gazetelerini tedirgin ediyor. Ama nafiye. Açıkçası Turgut Özal gündemi belirlemedeki ustalığını konuşturuyor. Özal hanedanlığı, ahtapot gibi ülkeyi sarıp sarmalamış. Her taşın altından çıkma hüneri, burjuva muhalefeti her ne kadar kızdırsa da, Özal hanedanlığı resmen tanınmıştır. Hanedanlıkla işbirliğine gidilerek, "Adı Yasaklanan Ülke"nin insanları inkar edilmiştir. Bundan dolayı, kızmaya hakları olmayan, sözde burjuva muhalefeti ve holding basını, kaderlerini, 12 Eylül faşizmi ve onun illegal devlet partisi ANAP ve Özal hanedanlığı ile birleştirmişlerdir.

Şurası açıktır ki, ANAP, 12 Eylül faşizminin zorunu Türkiye halklarına dayatan, Türkiye halklarını karanlığa mahkum eden bir partidir. Faşist '82 Anayasası'nın uygulayıcısıdır. Bunu hiç kimse gözardı edemez.

Son bir haftadır, bir tartışmadır almış başını gidiyor. Tartışmanın ana eksenini, cumhurbaşkanının, erken seçimler yaklaşırken, illegal devlet partisi ANAP'a tam destek vereceğini söylemiş olmasıdır. Cumhurbaşkanı Özal, "Tarafsızım diye fikirlerimizi değiştiremeyiz. Ben ANAP'ı kurarken fikirlerim neyse aynı fikirlere sahibim. 1992'ye kadar bu seçimi sizin lideriniz olarak yaptığuma göre seçim yeniden yapılınca kadar sizinle biraz daha yakından alakadar olmam lazım. Bu, aynı zamanda benim borcum. Tarafsızlık, her zaman devlet tarafsızlığıdır. İktidar partisi olarak sizlere çok önemli tarizler gelir. Siz biraz 'vur abalıya' misali sopanın altında olursunuz." diyor. Böyle demekle de kıyamet kopuyor tabii ki. Ama nasıl kıyamet? Danışıklı döğüş.

Baştan şunu koymak gerekiyor: Türkiye'de, demokrasiden söz etmek, uzağda oksijen olduğunu kanıtlamaya kalkmakla eş değerdedir. Bunun için, sosyal hukuk devleti teranelerini govelemek, devletin hendek atlayabileceğini düşünmektir. Şimdi, şunu söylemek ne kadar doğrudur: Özal anayasayı hiçe saydı. Bunun bir anlamı yok. Zaten, meşruluğunu kabul ettiğiniz bir cumhurbaşkanının bunu söylemesinden daha doğal bir şey yoktur. Cumhurbaşkanı, açıkça, kendi kurduğunu belirttiği illegal devlet partisini sahiplenmiştir. Düşüncelerinin değişmediğini belirtmiştir. Değişmesini beklemek, tarihi bir hatadır. Neden? Çünkü, ANAP, 12 Eylül faşizminin kader ortağıdır ve Turgut Özal da bu partinin illegal başbakanıdır. Şimdi de cumhurbaşkanıdır.

Hukukçular ağız birliği ederek, durumu kurtarmaya çalışıyorlar. Her ne kadar cumhurbaşkanına arka çıkmasalar da, faşist '82 Anayasası'nın, meşruluğunu kabul ettirme uğraşı içindeler. Öyle ki, '82 Anayasası'nın hazırlayıcılarından olan Prof. Dr. Orhan Aldıkaçtı, durumu çok ağır diye nitelendirerek, "Bu çok ağır bir durum. Böyle hiç olmamıştı. Anayasa ile bağdaşmayan, anayasanın kurduğu sistemi değiştiren davranışlar. Tek yaptırım, meclisin tepki göstermesidir. Bütün bunlar gösteriyor ki, Türkiye'de demokrasi henüz gerekleri ile gerçekleşmemiş" diyor. Eski Anayasa Mahkemesi başkanlarından Ahmet Hamdi Boyacıoğlu, Prof. Dr. Aldıkaçtı'dan farklı bir yaklaşımda bulunmayarak, "Ben konuyu anayasaya aykırılık olarak düşünmüyorum, bu anayasayı bütünüyle hiçe saymak anlamına geliyor. Zaten mesele son demeci değil, bütün davranışlarımızda öteden beri bu görülüyor" demesi de, karınğırısı çekenlerin, cumhurbaşkanına ne kadar kızdıklarının kanıtıdır. Bu sözler birer demagogidir. 12 Eylül mahkemelerinde yargılanıp, susturulan sözde muhalifler, kendi sınıf çıkarları uğruna, 12 Eylül faşizminin yaptırımlarını sineye çekerek, 12 Eylül'ü kutsamışlardır. Şimdi de, kel başa şimşir tarak misali, Özal'ın anayasaya aykırı davranışlarını eleştiriyorlar.

Açıkçası, Cumhurbaşkanı Turgut Özal, ANAP'ın Amerikancı geleneğine parmak basarak, Reagan gibi pozlar veriyor. Bu konuda da çok rahat davranıyor. Gocunmaya gerek yok. Evet, cumhurbaşkanı, başkanlık sistemini uyguluyor. Bu meşruluğu da TBMM'den alıyor. Neden almasın ki? TBMM, sözde muhalefeti ve illegal devlet partisi ANAP ile Türkiye halklarının iradesini yansıtmıyor. TBMM, sadece ve sadece mutlu bir azınlığın sınıf çıkarlarını ve ANAP'ın iradesini yansıtmaktadır. Gocunma sesleri, mutlu azınlık içindeki ayrılıkların ifadesinden başka bir şey değildir.

Cumhurbaşkanının tarafsız olmasını beklemek abesle işgal etmektir. Sözde burjuva muhalefetinin, "Halka rağmen, cumhurbaşkanı seçilen birisini tanıyıyoruz" demesi demagogiden öte bir şey değildir. ANAP, tarafından seçilen Özal elbette, ANAP'ın iradesi ve düşünceleri doğrultusunda hareket edecektir. Buna şaşırılmak gerek. Lafazanlık edip ortamı bulandıran sözde burjuva muhalefet partileri, faşizmin suç ortaklığını kabul etmişken, uygulayıcılarını eleştirerek sanmasınlar ki kendilerini kurtaracaklar. Sanmasınlar ki, Türkiye ve K halkları çektiklerini unutacaktır. Hesap günü geldiğinde, günahlarının faturası ödetelecektir.

Habur ile dünya arasına bir duvar

Dünyada duvarlar yıkılmaya mahkum edildi. Kafalardaki duvarlar ise yenilenmenin verdiği sancılı geçiş dönemleriyle yıkılıyor, yıkılıyor.

Türkiye'de ise tam tersine. Kafalardaki duvarlarla birlikte yeni duvarlar inşa ediliyor. Bu yasakçı duvarlardan bir tanesi de, adı yasaklanan ülkenin Mardin ilinin Silopi ilçesindeki Habur gümrük kapısında inşa ediliyor.

Yapımına 4 yıl önce başlanan "mini Berlin Duvarı"nın birinci kısım inşaatı müteahhit firma tarafından geçen yıl teslim edildi. Bir buçuk kilometre uzunluğunda, altı metre yüksekliğindeki yasakçı duvarın 16 milyar liraya mal olduğu söylenirken, duvarın hizmete açılması için, duvar üzerine yapılacak çelik kafeslerin son rütuşlarının tamamlanması bekleniyor.

Adı yasaklanan ülkeye atanan "Olağanüstü Hal Bölge Valiliği" yetkilileri tarafından yapılan açıklamalara göre, "mini Berlin Duvarı", Üç Harfli Örgüt'ün saldırılarına ve kaçakçılara yönelik yapılmış. Açıklamayı yapan yetkililer, aynı zamanda, Habur'a ikinci bir köprü ve sosyal tesisler yapılacağını ve bunun yaklaşık 30 milyar liraya malolacağını belirttiler. "Güvenlik" için bölgede hiçbir fedakarlıktan çekinmediklerini vurgulayan yetkililer, duvarın kesinlikle "yasadışı" geçişleri önleyeceği kanaatindedir.

Öte yandan, adı yasaklanan ülke insanlarından bazıları, "mini Berlin Duvarı"nın yarattığı "şaşkınlık" karşısında, "Zaten Gümrük kapısından itibaren 5 kilometrelik bir alan sürekli kontrol altında tutuluyor, duvar gereksizdi" derken, bazıları da, "Bir gün Berlin duvarının akimetine uğrayabilir" düşüncelerini belirttiler. Parababalarının sesi burjuva basınıyla ANAP iktidarı ile yaptığı anlaşma

gerçeği, "mini Berlin Duvarı" ile ilgili kamuoyuna hiçbir bilgi vermemek, kendini birkez daha kanıtlamış oldu.

Bu arada duvarı gezip incelemelerde bulunduğu öne sürülen SHP Diyarbakır milletvekili Fuat Atalay, "Duvar gezip görmediğini" ancak varlığından haberdar olduğu belirtilerek şunları söyledi:

"Bugün Doğu'nun temel hiçbir sorununu demokrasi ve ekonomik sıkıntılardır. İktidar ise bu doğrultuda uğraşmıyor."

Duvarların yıkıldığı bir dünyada hem de bir sınır kapısında duvar inşa ettirecek mali olanaklarını buraya seferber etmesi iktidarın Doğu bakışının göstergesidir."

Parababalarının sesi burjuva basınına, ANAP iktidarı ile yaptığı anlaşma gerçeği "mini Berlin Duvarı" ile ilgili kamuoyuna hiçbir bilgi vermemek, kendini birkez daha kanıtlamış oldu.

Cizre davası DGM'de başladı...

77'si tutuklu, 78'i tutuksuz, toplam 155 tutsağın yargılandığı, "Cizre İntifadısı Tutsakları Davası" DGM ve çevresinde alınan olağanüstü sıkı "güvenlik" tedbirleri altında, 21.05.1990 pazartesi günü başladı.

Tutsakların, kimliklerin belirlenmesiyle başlayan ilk duruşmaya, 33 tutsak getirildi. 33 tutsaktan sadece birinin, Türkçe okuma yazma bildiği davada, mübaşir, kimlik tesbiti yapılırken mahkemeye yardımcı oldu. Genelde bakkal ve işçi olan tutsakların Türkçe okuma yazma bilmemeleri karşısında, Emniyette alınan ifadelerin, tercüman dahi gerek duyulmadan Türkçe yazılması tutsak ifadelerinin düzmece olduğuna dair ipuçlarını veriyordu. Kimliklerin tesbiti sırasında, tutsaklardan Abdullah Caner'in, 1976 doğumlu olduğu ortaya çıkınca, 15 yaşından küçük olanların mahkemelerinin gizli yapılması gerektiği vurgulanarak, ba-

sın mensupları ve olaya müdahil olarak katılan kolluk kuvvetleri, hakim tarafından salondan çıkarıldılar. 22.5.1990 salı günü yapılan duruşma da basına kapalı olarak yapıldı. Mahkeme tutuklu yargılanan tutsaklardan 44'ünün

tahtıye ederken 33 tutsağın tutukluluk hallerinin devam etmesine karar verdi. Mahkemeye tutuksuz sanıklar katılmadılar. Cizre İntifadısı Tutsakları Davası, 22.5.1990 salı günü yapılan duruşmadan sonra 21.6.1990 tarihine ertelendi

EĞİTİMCİLER SENDİKASI 28 MAYIS'TA KURULUYOR?

Eğitimciler Derneği üyesi 23 kurucu Ankara Valiliği'ne dilekçe ile başvuru yaparak Eğitimciler Sendikası'nı (Eğit-Sen) kuruyorlar.

Eğit-Sen hedeflerini şöyle belirlemiştir:

Üyelerin daha yeterli aylık ve ücret alabilmelerini sağlamak. Üyelerinin konut sorunlarını çözümlenmek. Çocuk izni ve çocuklarının emni ellerde yetiştirilmeleri konusunda üyelere yardımcı olmak. Üyelere tatil ve dinlenme konularında daha iyi olanaklar sağlamak. Atanma, yer değiştirme konularında daha adil davranılmasını, üyelerin meslekte daha

DIYARBAKIR'DA PROTESTOLAR...

(Halk Gerçeği - Diyarbakır)

23 Mayıs 1990 günü Dicle Üniversitesi Kampüsü'nde öğrenciler 413 sayılı kararnameyi ve okuldan atılmaları protesto etmek için yürüyüş yaptılar. Kantinden rektörlük önüne kadar yürüyen öğrencilerin fotoğrafları bina içindeki görevliler tarafından çekildiği görüldü.

413 sayılı kararnameyi protesto eden öğrencilere 24 Mayıs günü bu hususta Diyarbakır Cezaevi'nde başlatılan açlık grevini desteklediklerini alkışlarla belirttiler.

rahat ilerleyebilmelerini sağlamak. Emeklilik, yaşlılık durumla-

larında daha güvenceli olanaklar yaratmak.

Yorumsuz... Yorumsuz... Yorumsuz...

DIYARBAKIR
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA DAİR EK KARAR

DAVACI: K.H.

SANIK : Zekiye ALKAN, Hasan kızı, 1965 doğumlu, Kelkit ilçesi, Akdağ köyü Nüf. kay. olup, olay tarihinden D.U. Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencisi

SUÇ : Milli duyguları yok etmek veya zayıflatmak amacıyla propaganda yapmak

SUÇ TARİHİ: 21.3.1990

DÜZENLENEN HAZIRLIK SORUŞTURMA DOSYASI İNCELENDİ:

Yukarıda açık kimliği yazılı bulunan sanık Zekiye ALTAN olay tarihinde D.U. Kampüsü'nde toplanan 200-300 kişilik bir gruba Biji Newroz, Biji Tekoşin Sella, Biji Kürdistan, Yaşasın Nusaybin Direnişimiz, Yaşasın Cizre Direnişimiz, Yaşasın Haklı Mücadelemiz, Biji PKK adlı sloganlar söyleyerek topluluğa tekrarlatmak suretiyle üzerine atılı suçu işlemiş olduğu anlaşılabilir ise de sanığın olay tarihinden sonra ölmüş olduğu savcılığımızın 1990/327 Hz. Sayılı soruşturma dosyasının incelemesinden anlaşılabilir bulunmadığıdır.

Sanık Zekiye ALKAN'ın suç tarihinden sonra ölmüş olduğu 1990/327 Hz. sayılı soruşturma dosyası içerisindeki bilgi ve belgelerden anlaşılabilir bulunduğundan T.C.K. 96. maddesi gereğince sanık hakkında soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verildi. 10.5.1990.

DGM C. Savcısı

Halk Gerçeği Haftalık siyasi gazete	İmce Basın Yayın Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. adına sahibi İsmet ATEŞ	İşçi-Sendika Servisi: Yıldırım BİLGİN Gençlik Servisi: Gürçan ÇİLESİZ Ekonomi Servisi: Zeki ALBAYRAK Dış Haberler Servisi: Hüseyin AYKOL Kültür-Sanat Servisi: Nesrin ULU	Hukuk danışmanları: Av. Ahmet AKSÜT Av. Ercan KANER Av. Eren KESKİN Av. I. SİNEMİLLİOĞLU Av. İsmail ARSLAN Av. İsmet ATEŞ Av. Osman ERGİN Av. Serhat BUCAK Av. Zübeyir AYDAR	Temsilcilikler: Çorum: Mustafa YOLYAPAR Denizli: Müşerref UYSAL İzmir: Nilgün ÖZDOĞAN - Sezai CANDAN Kırıkkale: Hasan ÖZDEMİR - İsmail GÜLER Mersin: Remzi ERKUT - Mustafa ERCAN Trabzon: Cavit KUTANIS Diyarbakır: Mehmet ÖNDER - Kenan AZIZOĞLU Urfa: Adnan GÖKÇE Köln: Ethem ÇAPAROĞULLARI
Yönetim yeri: Başmuşahip Sok. Cemilbey İşhanı No:14/2 34410 Cağaloğlu-İstanbul Tel.:513 34 32 - 513 34 33	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İsmail SAFTER	Teknik hazırlık: Diz Basın Yayın Tel: 522 19 85 Basım: İhçak Tesisleri Genel dağıtım: Hürriyet Holding A.Ş.		Tel: 51-113248 Tel: 031-39035 Tel: 8767-2853 Tel: 0221-7002336

İsrail'e tepki İstanbul'da bomba olarak patladı

İsrail, Filistin halkının kanına doymadı. İşgal altında tuttuğu Filistin topraklarında Filistin halkına karşı giriştiği dolu dizgin şiddet ve kitle katliamlarına yeni bir katliam daha ekledi. Eli kanlı İsrail'in, Tel Aviv'in güneyindeki Rişon Le Zion kasabasında 7 silahlı Filistinli işçiyi hunharca katletmesinin ardından çıkan çatışmalarda da 7 Filistinli'nin öldürülmesi, 662 kişinin yaralanması bölgede gerilimin artmasına neden oldu.

Ayaklanma liderlerinin yaptığı açıklamalarda, "Bu bir dönüm noktasıdır. Siyasi çözüm olmazsa olaylar tırmanır. Katliam, bizlere savaş açmaktır ve unutulmasına izin veremeyeceğiz" denildi.

Türkiye'de de olayı protesto etmek amacıyla, 21 Mayıs 1990 Pazartesi günü, kimliği meçhul kişiler tarafından, El-Al İsrail Havayolları Bürosu'na ses bombası yerleştirildi. Saat 13.50 civarlarında patlayan bomba, çevrede hasara yol açarken, büronun yakınlarında telefon onarımı yapan PTT görevlilerinden ikisi hafif yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

Olaydan sonra, gazetemize telefonla açıklamada bulunan kimliği belirsiz kişi, El-Al bürosuna bomba koyma eyleminin, İsrail'in Filistinlilere yönelik katliamını protesto etmek için TKP(B) tarafından kurulan SHB (Silahlı Halk Birlikleri) tarafından gerçekleştirildiğini belirtti.

Kanada vazgeçti

Kanada, NATO savaş uçaklarının eğitim çalışması için "NATO Alçak Uçuş Eğitim Projesi"nden adaylığını geri çektiğini açıkladı.

Bunun üzerine, Avrupa grubu çalışmaları sonunda Milli Savunma Bakanı Safa Giray tarafından yapılan açıklamada, Türkiye'nin de "Konya Alçak Uçuş Projesi"nden vazgeçtiği bildirildi.

Savaş uçaklarının saatte 750 kilometre süratle 35 ile 160 metre yükseklikte uçuş yapmaları olarak tanımlanan alçak uçuş, savaş

zamanında, uçakların radarlara yakalanmasını önüyor.

İnsan sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olan alçak uçuş, az gelişmiş ülkelerde ordu gücünün ispatlanması yönünde yapılan bir gösteri olarak vurgulanmakta.

Alçak uçuş için, NATO'nun, Kanada yercine Türkiye'yi seçmesinin nedeni olarak, ülke coğrafyasının iyi bilinmesi ve daha önce Diyarbakır ve Eskişehir'de uçuşlar yapılmış olması gösteriliyordu.

Boykot dediğin böyle olur!

(Halk Gerçeği-İSTANBUL) Türk Kadını Tanıtma Vakfı Başkanı Semra Özal, boykotun başlaması nedeniyle onuruna verilen yemekte, menüde bulunan *kömürde bifteği* kaldırttı, yerine *şampanya* soslu pilic konuldu. Bayan Özal, boykota böyle katılırken yanında *zeytinyağlı enginar*, *dondurma viktorya*, *çikolata meyve salatası* yedi. Yemekle birlikte *beyaz şarap* içen Bayan Özal, yemeğin ardından da *kahve* aldı.

Milliyet'in büyük gafı:

Kişinin fikri neyse, zikri de odur...

Milliyet Gazetesi geçtiğimiz pazar günü manşetten bir haber girdi.

Bu habere göre, "PKK kampında çatışma çıkmış ve Abdullah Öcalan ölmüş ya da yaralanmıştı." Ancak haber sadece *Milliyet*'in

gördüğü bir hayaldi.

Ertesi gün kendisine kapılan bir gazete konu ile ilgili özür diledi. Ancak *Milliyet*'te okuyucuya saygı namusu bile olmadığından konuyla ilgili hiçbir açıklama yayınlanmıyordu.

Gülay'a ziyaretçi akını...

Cağaloğlu'ndan Basın, Yayınevi ve Dağıtımçı kuruluşları adına bir grup, 1 Mayıs'ta polis kurşunuyla felç olan Gülay BECEREN'i hastanede ziyaret ederek geçmiş olsun dileğinde bulundular.

Her zaman yanında olduklarını belirterek dayanışma duygularını dile getirdiler.

Taşkışla üzerine bir panel...

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Taşkışla'daki sorunlu binası, "Taşkışla Günleri" adı altında yapılan etkinliklerle tekrar gündeme getirildi. Etkinlikler "Taşkışla Paneli" ile başlatıldı. Panele İTÜ Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Erol Kulaksızoğlu ve Mimarlar Odası Başkanı Yücel Gürsel katıldılar. Öğrencilerden oluşan "Taşkışla Komitesi"nin düzenlediği panelde konuşan Prof. Kulaksızoğlu, kendi kaderine terk edilmiş olan Taşkışla binasının zilyedlik hakkının aranma-

dığı, bu konuda İTÜ Rektörlüğü'nün ve avukatlarının bilinçli bir ihmalkarlık göstermiş olduklarını belirtti. İşletme ve mimarlık eğitimi açısından şehir ve şehir yaşamı ile iç içeliğinin önemini vurguladığı konuşmasında Prof. Kulaksızoğlu, ayrıca İTÜ'nün bu konuda almış bir karar olduğunu da hatırlattı. Otele dönüştürülmesi mahkeme kararıyla durdurulmuş olan Taşkışla binası için Prof. Erol Kulaksızoğlu konuşmasını, "Taşkışla'da yetişmiş mimarlar, mühendisler olarak, bu binayı seven

insanlar olarak bu binaya sahip çıkmak gerekiyor" şeklindeki çağrısıyla bitirdi.

Daha sonra söz alan Mimarlar Odası Başkanı Yücel Gürsel ise, Taşkışla için mücadelenin kendileri için bir onur kaynağı olduğunu belirterek sözlerine başladı. Taşkışla'yı otel yapmak isteyen firmanın bir turizm şirketi değil, bir inşaat şirketi olduğunu belirten Gürsel, buradan yola çıkarak, geçen yıl Taşkışla üzerine oynanmak istenen oyunu açıkladı. ES-KA firmasının asıl hedefinin teşvik için verilecek olan 80 milyar lira kredi olduğu; Taşkışla'yı otel yaptıktan sonra doğal olarak işletmeyi satmak zorunda kalacağını söyledi. İnşaat firmasına seksen milyar lira kredi vermeyi kabul eden hükümetin, Taşkışla'nın restorasyonuna gerekli olan parayı vermemesini eleştirdi. 1980 sonrasında ülkemizin, kültür değerleri açısından hiçbir yerde görülmeyen bir yağmalamayı yaşadığını ve bunun tüm vatandaşların bir sorunu olduğunu söyleyen Yücel Gürsel, "Taşkışla'ya sahip çıkmamız, Taşkışla eğitim işlevini yitirmişti diyenlere en güzel cevap olacaktır" diyerek sözlerini bitirdi.

"Taşkışla Paneli" ile başlayan "Taşkışla Günleri", resim ve fotoğraf sergileri, şiir dinletileri, tiyatro gösteri ve satranç turnuvası ile diğer günlerde de sürdürüldü.

SAVAŞ ve POLİTİKA

İsmet Ateş

Savaş, "politikanın başka araçlarla" sürdürülmesidir. Sınıfların ve sömürünün ortaya çıkışıyla birlikte, örgütlenen ve otoriteyi elinde tutan egemen güç, yeni politikalarını veya zaafa uğrayan politikasını sürdürürebilmek için savaş yöntemlerine başvurmuştur. Savaşlar; insanlık tarihi kadar eskidir ve insanlığın yaşadığı bütün dönemlerde varola gelmiştir.

Günümüze kadar süren, sömürü ve baskının sona ereceği güne kadar devam edecek olan savaşlar, haklı savaşlar ile haksız savaşlar, ulusal savaşlar ile sınıfsal savaşlar olmak üzere değişik kategoriler altında bilimsel olarak incelenmiştir. Tüm bu kategorik savaş ayrımlarında insanlık tarihi, emperyalizm, sömürgecilik ve faşizm karşı ulus ve halkların kurtuluş mücadelesi ile ezilen sınıfların kendilerini ezen sınıflara karşı yürüttükleri savaşları haklı savaşlar olarak görmüş ve hep desteklemiştir. Buna karşılık mazlum ulus ve halkları boyunduruk altına alma ve boyunduruk altında tutma için yürütülen savaşların tümünü haksız savaşlar olarak değerlendirip her dönemde mahkum etmiştir. Lanetlemiştir. Ve lanetlemeye de devam edecektir. Nedeni, haklı savaşların ilerlemeyi ve gelişmeyi, haksız savaşların ise zulüm ve esareti getirmesindedir.

Günümüzde, nükleer silahların ulaştığı korkunç boyut, 2. emperyalist bölüşüm savaşında Hitler Nazizminin Yahudilere ve diğer uluslara, keza Amerikan emperyalizminin Vietnam'da ve Japonya'da insanlığa yaptığı büyük tahribat sonucunda, kaçınılmaz olan savaşların insanileştirilmesi, daha az insan soyunun muhtemel savaşlarda kaybinin sağlanması fikrini doğurmuş ve geliştirmiştir. Düşmanı topyekün imha mantığına dayanan eski savaşların yerine savaşın insanileştirilmesi, savaşın masum sivil halka ve çocuklara yönelmemesi fikrini ve eylemini tüm demokratik ülkelerde egemen hale getirmiştir. İmha savaş yöntemini kullanan, savaşın masum halka ve çocuklara yönelen emperyalist, sömürgeci ve zorba yönetimler, dünya kamuoyu tarafından şiddetle kınanmakta ve tecrit edilmektedir. Irak Baas Cuntası'nın, Halepçe'de kimyasal silahlarla Kürt halkına (çocuk-çocuk-sivil demeden 5.000 insanın öldürülmesine) yönelik savaş politikası, savaşın insanileştirilmesi esprisine aykırılığı nedeniyle nefretle kınanmış ve bununla ilgili olarak uluslararası platformlarda konferanslar düzenlenerek çirkin yüzü kamuoyuna gösterilmiştir.

Bu bağlamda;

"Olağanüstü Bölge"de, 1984 yılından başlayarak günümüze kadar devam etmekte olan, TC'ye göre bölücü ve ayrılıkçı savaş, PKK'ya göre ulusal kurtuluş savaşı olarak nitelenen savaşın kaçınılmaz olan savaşın insanileştirilmesi perspektifinden irdelenmesi gerekir. Yoksa başka türlü eleştiri ve yorum, örneğin, savaşın bölücü mü, kurtuluşçu mu veya haklı mı haksız mı belirleme tezahürleri ceza tehdidi ile karşılaştığından o imkanı bizim açımızdan ortadan kaldırmaktadır.

PKK'nın pratiği ve "Olağanüstü Bölge"deki eylemleri konusunda yeterli bilgiye sahip değiliz. Tüm bilgilerimizin kaynağı Olağanüstü Hal Bölge Valisi patentlidir. Kuşku ile bakılır. Zira savaşın tarafidir. PKK'nın, savaşın insanileştirilmesi konusundaki düşüncesi ve tavrının ne olduğu yeterince bilinmemekle birlikte, 2000'e Doğru dergisindeki haber ve röportajlardan, Milliyet Gazetesi muhabiri M. Ali Birand'ın Bekaa Vadisi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan'la yaptığı geniş röportaj içeriğinden ve aynı gazeteci kanalıyla Türkiye halkına verdiği mesajdan, bu konuda büyük çaba harcadıkları ve ileri adımlar attıkları gözlenmektedir.

TC'nin, savaşın insanileştirilmesi, savaşın masum halka ve çocuklara yönelmemesi ile ilgili politikası olumlu ipuçları vermemektedir. Ordu gücü ve eğitilmiş özel timlerle, PKK ve gerillalarına karşı savaş yürütmesi gerekirken, koruculuk sistemi altında Hamidiye Alayları'na benzer sivil-ışbirlikçi silahlı birlikler kurup, Kürt halkını birbirine düşürmek, Kürt dinamiklerini tahrip etmek, savaşın insanileştirilmesi gerçeğine ters düşer. Resmî politikanın uygulamalara ortak olmayan, ortak olmak istemeyen masum köylülere dışki yedirlenimin mantığı ve insanî bir izah tarzı yoktur. Savaş mantığı kuralları ile izah edilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, "Olağanüstü Bölge"de cereyan eden olayların, Kararname ile kendi halkından gizlenmesi gerçeği dahi, TC'nin savaş politikası karakteri hakkında olumlu bakmamıza engel olmaktadır.

ABONE KOŞULLARI

Yurtiçi:

Yurtdışı:

6 aylık 40.000 TL 6 aylık 60,- DM

1 yıllık 80.000 TL 1 yıllık 120,- DM

Abone bedelini, İsmet Ateş adına Pamukbank Türbe Şubesi 02360640 numaralı hesaba / yurtdışı için Pamukbank Türbe Şubesi 26865677 numaralı döviz tevdiat hesabına yatırıldıktan sonra makbuzun bir fotokopisini bize gönderiniz. Gazeteniz adresinize postalanacaktır.

Kısa... Kısa... Kısa... Kısa...

İzmir Yılnak Kağıt Fabrikası'nda işten atılmalar

Yüz kadar işçinin çalıştığı İzmir Yılnak Kağıt Fabrikası'nda, ücretlerin zamanında ödenmemesi üzerine işçiler işi durdurdu. İşin durdurulması üzerine işveren 15 kadar işçiyi işten aldı.

Bunun üzerine Selülöz-İş Sendikası yetkilileri geçtiğimiz hafta işçilerle toplanarak durum değerlendirmesi yaptı. İşçilerin, işten atılanlar geri dönmeyen işbaşı yapılmaması yönündeki görüşlerini destekleyen sendika yöneticileri, işverenle görüşerek işçilerin tekrar işe dönmelerini sağladılar. Bunun üzerine işçiler tekrar işbaşı yaptılar.

Anamur Belediyesi'nde toplu sözleşme

(Halk Gerçeği - MERSİN) Belediye'de çalışan 100 işçiyi kapsayan toplu-ış sözleşmesi, Belediye-İş Sendikası ile Anamur Belediyesi arasında imzalandı.

İmzalanan toplu-ış sözleşmesine göre işçi ücretlerinde yüzde yüz zam yapıldı.

Belediye-İş Şube Başkanı Ali Sönmez, zammın bir yıl için alındığını ve sosyal haklarda da yüzde 30'luk bir artışın sağlandığını söyledi. Ali Sönmez, bu koşullarda alınan ücret zammının iyi olduğunu vurgulayarak sözleşmeye şöyle devam etti: "İşçilere normal ölümlerde 750 bin lira, iş kazalarında ise 1 milyon 500 bin lira yardım yapılacak. Evlenme yardımı olarak birinci yıl için 250 bin, ikinci yıl için ise 750 bin lira yardım yapılacak. Yakacak yardımı ise birinci yıl için 400 bin, ikinci yıl için 720 bin lira oldu".

Kanser Derneği'nde işten atılma

Yaklaşık 30 görevlinin çalıştığı Kanser Derneği'nde Sağlık-İş Sendikası, örgütlenme faaliyetlerini tamamlamışken, sendikaya üye olduğu için gerekçesiz olarak üçü doktor yedi kişi görevden el çektiler.

Sağlık-İş Sendikası Genel Başkan danışmanı Hasan Hüseyin Kök'den aldığımız bilgilere göre şu anda sendika Kanser Derneği'nde örgütlenme çalışmalarını tamamlamış durumda. 15 gün önce başlayan toplu-ış sözleşmeleri devam ediyor.

Sözleşme görüşmelerinde, atılan işçilerin geri dönmelerini şart koşan yetkililer konu ile ilgili görüşmeleri sürdürdüklerini, sonuç almakta kararlı olduklarını söylüyorlar.

Suser'de işten atılanlar geri dönüyor

Suser'de çalışan 200 kadar işçinin, işten atılan arkadaşlarının tekrar işe alınmasıyla ilgili eylemleri sonuç getirdi.

Teş-İş 4 no'lu şubesinden aldığımız bilgilere göre, Suser işçilerinin sendika önüne gelip taleplerini sendikaya duyurması üzerine harekete geçen sendika yetkilileri, işverenle görüşmelerde bulundular. Sendikalar Kanunu'nun 13. maddesine göre gerekçe gösterilmeden işten atılan işçiler, sendikacıların bu girişimi sonucu tekrar işbaşı yapacaklar.

Mersin Kristal-İş'te karmaşa devam ediyor

Kristal-İş Sendikası Mersin Şubesi'nde yönetim içinde anlaşmazlık baş gösterince 14 Ocak'ta Olağanüstü Genel Kurul toplantısı yapıldı.

Genel Kurul'da yapılan delege seçimi sonucunda çıkan tablo yine anlaşmazlık belirtileri gösterince, işçilerin genel birliğinin temsil edilmediği gerekçesiyle yeniden delege seçimi yapılmasına karar verildi.

26 Mayıs'ta yeniden yapılacak delege seçimlerinde, farklı eğilimler, farklı görüşleri ortaya çıkarıyor. Sağ kanat sendikacılar, delege seçimlerinin sinema salonunda yapılmasını savunurken, eski başkan Mustafa Dilmen çevresindekiler, delege seçimlerinin işyerlerinde yapılmasını gerektiğini savunuyorlar. Seçimin sinema salonunda yapılması halinde sağ eğilimlilerin kendi adaylarını getireceği, katılımın az olacağını ve seçim sonuçlarının tabanın düşüncesini yansıtmayacağını vurgulanarak, işyerlerinde geniş katılımla delege seçimlerinin yapılmasının daha mantıklı olacağını belirtiyorlar.

SSK'da greve bir gün kala anlaşma sağlandı

1700 işçinin çalıştığı SSK'ya bağlı işyerlerinde daha önce 21 Mayıs'ta başlayacağı açıklanan grevin başlamasından bir gün önce Kamu-İş yetkilileriyle Tez Koop-İş Sendikası arasında anlaşmaya varıldı. Anlaşmaya varılmaması halinde 700 işçi greve başlayacaktı.

Tez Koop-İş Sendikası'ndan aldığımız bilgilere göre, 270 bin lira olan brüt taban ücret 370 bin brüt olarak belirlendi.

İlk altı ay için net ücret 600 bin lira oldu. İkinci altı ay içinse net ücret 900 bin lira olarak belirlendi. Sosyal haklarda artış ise, birinci yıl için net 100 bin, ikinci yıl için 150 bin oldu.

İkramiye adedi dörde çıkarılırken, hizmet ödeneği her ay için 50 bin lira olarak belirlendi. Ayrıca sosyal haklarda geçmişte uğranılan kayıplar için bir defaya mahsus 500 bin lira alınacak.

Türk-İş, Tez Koop-İş'in sözleşmesini beğenmedi

Türk-İş Yönetim Kurulu, ilkelere aykırı imzalanan Tez Koop-İş'in sözleşmesinin 1990 için emsal olamayacağını bildirdi. Türk-İş'in açıklaması şöyle:

"Tez Koop-İş Sendikası'nın 1 Ocak 1990 tarihinden geçerli olmak üzere, işveren sendikası Kamu-İş ile imzaladığı sözleşme ile SSK'da büro hizmetinde çalışan işçilere sağlanan haklar yetersiz olduğu gibi, Türk-İş'in belirlediği 1990 toplu-ış sözleşmesi sonuçlandırma ilkelere de aykırı bulunmuştur. Tez Koop-İş'in imzaladığı sözleşme bu nedenle Türk-İş'i ve komisyonu bağlamayacağı gibi 1990'da kamu sözleşmeleri için emsal olamayacaktır".

Konu ile ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz Tez Koop-İş Sendikası Genel Eğitim Sekreteri Ahmet Yıldız, sözleşmenin imzalanmasına işçilerle birlikte karar verildiğini vurgulayarak şunları söyledi: "Bu karar Türk-İş Yönetim Kurulu'nun almış olduğu bir karar olarak değil, Mustafa Başoğlu'nun kararı olarak ele alıyoruz.

Bu kararı Mustafa Başoğlu almıştır. Mustafa Başoğlu, sağlık iş kolunda grev yaşağı olduğu için YHK'nda bulunan sözleşmelerin de etkili olması için bizim sendikamızın ve greve çıkacak işçilerin eylem yaparak baskı oluşturmasını istiyordu. Kendisi işçilerle birlikte eyleme girmeye yanaşmıyordu. Anlaşma sağlanarak grevin ortadan kalkması kendisini rahatsız etmiştir" dedi.

"Yurtiçi Kargo" nun sendikaya tahammülü yok!..

Ülke çapında faaliyet gösteren bir taşımacılık kuruluşu olan Yurtiçi Kargo'da, son günlerde işçi atılmalar başladı.

Dağınık işyerlerine sahip kuruluşta 2000'e yakın işçi çalışıyor. Holdingleşme yolundaki kuruluşun sahibi İbrahim Arıkan.

İbrahim Arıkan, çok akıllı bir adam. Bir kuruluş nasıl yönetilir çok iyi biliyor. Kuruluşa bağlı işyerlerine yönetici olarak özel kişileri alıyor: Kamuoyunda 1402'likler denilen, sıkıyönetimin keyfi olarak işinden gücünden ettiği kimseler...

Hiçbir mahkeme kararı olmaksızın "solcu" damgası yediği için işinden olan ve yıllarca işsiz kalan söz konusu kişiler, İbrahim Arıkan'ın "kapisında" iş bulabiliyorlar. Ama nasıl? Bedelini ödeyerek...

1402'likler sendika nedir bilmiyor, işçi nedir çok iyi biliyor. İşçi psikolojisi nedir biliyor. Bu bildiklerini artık işçi sınıfı lehine değil de Yurtiçi Kargo (söz İbrahim Arıkan olarak anlayın) lehine kullanmayı kabul edenlere iş var. Hem de şef olarak, müdür olarak...

İşte böylesi şef ve müdürlerin elindeki Yurtiçi Kargo işyerlerinden bugün işçiler atılmaya başladı. İşten çıkarılanlara sebep olarak "verimsiz oldukları" söyleniyor. Oysa sebep son derece açık: Sendikalaşmak için gösterilen faaliyetlerde başı çekmek... Şimdiye kadar 10 işçi işten atılmış durumda. Ancak bunun arkası gelecek. Çünkü işverenin kurduğu ispiyon ağı tarafından oluşturulan listedeki isimlerin sayısı hayli kabarık.

Nasıl başladı?

Tüm-Tis Sendikası, bu işyerinde geçen yıllarda da örgütlenmek istemişti. Ve o zaman toplu işten çıkarmalar ile sendika faaliyetinin önüne geçilmişti. O yıllarda 100'den fazla işçi işten atılmıştı.

Bu kez işveren farklı bir yöntem izliyor. İşten çıkarmalar, toplu yapılmıyor. Elebaşı görülen kişiler işten çıkarılıyor ve geride kalanlara gözdağı veriliyor. İşten çıkarmaların üstü ise örtülmeye çalışılıyor.

Tüm-Tis Sendikası'nın Kargo işyerlerinde örgütlenme çabalarını öğrenen işveren, toplu geziler vs. düzenleyerek işçilerin eğilimini öğrenmeye girişmişti. İşçiler bu eski taktiklere karşı koyunca ispiyon mekanizması işletildi ve listeler oluşturuldu. Listelerdeki 10 işçi işten atıldı, ama listelerde daha çok isim var.

Nasıl ispiyon üretiliyor?

İşveren, daha doğrusu müdür ve şef görüntüsündeki "maşaları", işçiler arasından kişilsiz kimseleri seçip çeşitli vaatlerde bulunuyorlar: "Seni şef yaparız, müdür yaparız. Ücretlere zam zamanı geldiğinde senin puanını yüksek tutarız" deniliyor.

Gerçekten işçilerin çoğu en azından lise mezunu iken, (ki pek çok üniversite mezunu işçi vardır) ilkökul mezunu şefler bile vardır. Son işten çıkarmalarda faal rol oynayan ispiyonlardan biri de Hasan Erdoğan oldu.

Çalışma koşulları

İşyerlerinde çalışma koşulları

Sendikaya üye oldukları gerekçesi ile işten atılan işçiler (Foto: Semra Canıklıoğlu)

çok ağır. Mesai saatleri belirsiz. Genelde çalışma saatleri aşıyor. Ancak günlük çalışma saatini geçen süre için mesai verilmiyor. Gerçi işveren bunu garantiye bağlamış durumda. İşçi, "Mesai yapıyorum ve ücretini alıyorum" diye kağıt imzalıyor. İşten olmamak üzere daha baştan imzalıyor böyle bir kağıdı.

Öğle yemekleri için ayrılan bir süre olmadığı için yemekler pek yenemiyor. Önce müşterinin işi görüldüğü için, yemek yenemediği günler bile oluyor. 5 dakikayı geçen yemek süresi şefler için çok büyük bir suç olarak algılanıyor.

Özrüli işçilere yasal çalışma koşulları uygulanmıyor. Aktarma servislerinde 3-11 vardiyasında işçiler genellikle sabah saat 6'ya kadar çalışıyor. Ama mesai ücreti falan yok elbette.

Resmi tatil günleri 23 Nisan, 19 Mayıs gibi günlerde işçiler çalışmak zorunda bırakılıyor. Yine mesai ücreti ödenmiyor.

İşveren, Yurtsan isimli bir sandık oluşturmuş. İşçilerin ücretinden her ay zorunlu olarak 10 bin lira kesiliyor. Bazı durumlarda işçiler bu sandıktan kredi alabiliyorlar. Ama faiziyle. Kesilen para "emeklilik" veya işten çıkma halinde geri veriliyor. Ama faizsiz. Sandıkta toplanan paranın nasıl kullanıldığından işçinin haberi yok...

İşçi ücretlerine her 6 ayda bir zam yapılabilir. Ücretinize ne kadar zam yapılacağı işverenin paşa gönlüne kalmış bir şey. Bu konuda işyerlerindeki müdürlerin işçilere "çalışmalarını izleyerek" verdiği puanlar önemli rol oynuyor. Böylece değişik düzeylerde ücretlerle işçilerin birlikte hareket etmesi önlenmiş oluyor. Bu konuda şimdiye dek başarılı da olmadı.

Yurtiçi Kargo'nun Bakırköy şubesi, işe girecekler için stajyerler okulu olarak kullanılıyor. Orada mümkün olduğunca işe girecek elemanın beyni yıkanmaya çalışıyor.

Ücretler şu an 350 bin lira nettir. Ancak bordroda böyle yazmıyor. Ücretler, bordroda asgari ücret olarak gösteriliyor. Üstü harcırah olarak veriliyor. Böylece işveren önemli bir miktarda vergi kaçırabiliyor.

İŞÇİLERİN DİLEKÇESİ: İstanbul Defterdarlığına ve Kağıthane Vergi Dairesi Müdürlüğüne

Kağıthane - İstanbul

Küçük Langa Cad. Bilir İş Hanı No: 18 Aksaray-İstanbul adresinde faaliyette bulunan Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'nin 1. Bölge Müdürlüğü'nde çalışmaktayız.

İşveren ücretlerimizi bordroda eksik göstermekte, ikramiyeleri, primleri ve sosyal hakları ise hiç göstermeyerek hem vergi kaçırmakta, hem de sigorta primlerimizi eksik ödemektedir.

Bu şirkette çalışanlar her gün 6-8 saat fazla mesai yapmaktadırlar. Fakat bu fazla mesai ücretlerini işveren bordroda göstermeyecek harcırah adı altında haricen ödeme yaparak bu yolla da vergi kaçırılmaktadır.

Yasal haklarımızın korunması ve daha fazla mağdur olmamamız için şikayetimizin en kısa zamanda sonuçlandırılmasını arz ederim.

İşverenliğin bağlı olduğu Vergi Dairesi ve Vergi No'su: Kağıthane VD: 9869820013 Adres: Küçük Langa Cad. No: 49/5 Aksaray-İstanbul

Çimentoda birkez daha grev

Kamu kesimi çimento fabrikalarında grevler yeniden başladı.

Kamu kesiminde faaliyet gösteren 21 çimento fabrikasından 16'sında 23 Mayıs'ta 6 bin 450 işçi grev önlükleri giydi. Olağanüstü Bölge valiliği yetki alanındaki 5 çimento fabrikası ise grev yapamıyor.

Bakanlar Kurulu'nun çimento fabrikalarında çalışan 16 bin 400 işçinin grevini ertelemesinden sonra, sendikaların mahkemeye yaptığı başvuru üzerine, Danıştay, yürütmeyi durdurma kararı vermiş, özel sektör çimento fabrikalarında da anlaşma sağlanarak sözleşme imzalanmıştır.

Sendika yetkilileri, ilgili valiliklere, "Olağanüstü Bölge" sınırları içindeki çimento fabrikalarında grevlerin başlatılabilmesi için bir süre önce başvuruda bulunmuş, fakat sonuç alamamıştır. Ayrıca Başbakanlığın, Çitosan'a ait işletmelerdeki grevin ertelenmesine ilişkin yürütmeyi durdurma kararına itiraz ettiği öğrenildi.

Asgari ücret tesbitinde daha fazla işçi katılımı

● Bir milyona yakın işçinin toplu iş sözleşmeleri nedeniyle işveren ve devletle pazarlığa girişmesi, şu ya da bu şekilde politik aktiviteilerinin artması anlamına geliyor.

● Önce geçen on yılın hesabını görmek, işçi sınıfının vazgeçilemez acil talebidir.

Toplu iş sözleşmesi görüşmeleri birçok işkolunda sürüyor. Yıl sonuna kadar pekçoğu da sırada bekliyor. Gündemde grev ve eylemler var.

1990 yılı boyunca yapılacak toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 794 bin işçiyi kapsıyor. Sözleşmeler özellikle ilkbahar ve sonbahar aylarında yoğunlaşmış durumda. İlkbaharda sonuçlandırılacak sözleşmelerde kamu, sonbaharda sonuçlandırılacak sözleşmelerde özel sektör çalışanları ağırlıkta. Ayrıca 1990 yılı metal ve tekstil gibi önemli iki işkolunda sonuçlandırılacak sözleşmeler açısından da önemli.

Bir milyona yakın işçinin toplu iş sözleşmeleri nedeniyle patron ve devletle pazarlığa girişmesi, politik ey-

lemliliğin artması anlamına geliyor.

Geçen yılın Bahar Eylemleri, işçi sınıfının potansiyelini ortaya koymasından iyi bir gösterge oluşturuyor. Bugün yeni bahar eylemlerinin yaratılmasını sadece beklemekle yetinmemek gerekiyor. Sürdürülen sendikal mücadelenin aktifleşmesi, politikleşmesi işçi sınıfı açısından her zaman daha avantajlı sonuçlara ulaşmayı beraberinde getirmiştir.

İşçilerin 1980 sonrasında gasbedilen hakları ve aktif işçi eylemlerinin çeşitli mekanizmalarla engellenmesi, büyük yıkımlara yol açmıştır. Ücretlerde çok büyük gerilemelere, haklarda da büyük gasplara yol açmıştır.

1980 ve 1990 yıllarında yürürlükteki asgari ücretle hangi maldan ne ka-

dar alınabileceği Tablo 1'de gösteriyor.

Bu rakamlar asgari ücretin ne kadar gerilediğinin kanıtıdır.

Bu sözleşmelerden alınan zamlar, enflasyon karşısında birkaç ayda eriyor. İşverenin ücretlere birkaç kuruş zam yapması hiçbir anlam taşımıyor. Yapılması gereken öncelikle, devletin ve patronun son on yılda gaspettiklerini almaktır. Toplu iş sözleşmelerinde yapılacak ücret zammını bunun üzerine eklemek gerekir.

İş, ücret artışıyla bitmiyor elbette. İşverenler kendi ağızlarından itiraf ediyorlar: "İşçiler son on yılın kaybını almak isterlerse bunun altından kalkamayız."

İşçiler yoksulluğun, adaletsizliğin altında hangi şartlarda yaşamlarını sürdürmüşler, bunun hesabını vermeye yanaşan yok.

Hak gasplarının kaynağı mevcut anayasaya, 12 Eylül'e, hâlâ varlığını sürdüren faşist iktidara uzanıyor. Bunlara karşı mücadele verilmeden toplu sözleşmelerden elde edilebilecek ücret artışlarının, hak kazanmalarının bir geçerliliği olmuyor.

Bundan dolayı işçi eylemlerinin bir yönünün de iktidara ve iktidar kayna-

ğı kurumlara yönelmesi gerekiyor.

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerine bu bakış açısıyla yaklaşmak, eylemlerin, grevlerin yönünü yukarıda belirtilen noktalara yönelmek, önce geçen on yılın hesabını görmek, işçi sınıfının vazgeçilemez acil talebidir.

Şu günlerde Türk-İş Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu, TİSK Genel Sekreter Yardımcısı İlhan Göçer ve Çalışma Bakanı İmren Aykut'un katılımıyla "Asgari Ücret Tespit Komisyonu" toplantıları yapılıyor.

İlk toplantıyı 16 Mayıs'da yapan komisyon, ikinci toplantıyı 28 Mayıs'ta yapacak.

Komisyon öncelikle asgari ücret tesbitinde ele alınacak kıstaslar üye-

rinde duracak.

Bizce asgari ücret tesbitinde de işçilerin talebi önce on yılın hesabının verilmesi olmalıdır. Yapılacak asgari ücret zammının on yılın hesabının üzerine düşünülmesi gerekir.

Yapılacak asgari ücret zammının, enflasyon nedeniyle birkaç ay içinde eriyeceği unutulmamalıdır. Bu nedenle, asgari ücretin belirlenmesinde, asgari ücretle geçinenlerin karara katkısı daha fazla olmalıdır. Asgari ücreti belirlemede yetki devletin oluşturduğu komisyondan işçilere kaydırılmamalıdır. Dolayısıyla bu iş, sadece ücret belirleme işi olmaktan çıkartılarak sosyal, hukuki ve siyasi yönleriyle ele alınması gerekir.

1980/Asgari Ücret (Net) 16.500 TL.			1990/Asgari Ücret (Net) 145.000 TL.		
1980'de	Fiyat/TL	Miktar	1990'da	Fiyat/TL	Miktar
Ekmek	7,5	2200 Adet	Ekmek	400	362 Adet
Yumurta	6	2750 Adet	Yumurta	250	580 Adet
Et	235	70 Kg.	Et	12.000	12 Kg.
B. Peynir	170	97 Kg.	B. Peynir	11.000	13 Kg.
Pirinç	44	375 Kg.	Pirinç	28.000	52 Kg.
Şeker	18	916 Kg.	Şeker	2500	58 Kg.

Kırıkkale M.K.E, işyerlerinde yaşanan

Genç işçilerin gerçeği

(Halk Gerçeği - Kırıkkale) 1940 yılında Makine Kimya Endüstrisi (M.K.E.) kendi bünyesinde kalifiye eleman istihdamını gidermek amacıyla kurum kapsamında bulunan çırak okulları açtı. 50 yıldır bu okul, kuruma başarı, işini iyi bilen genç yetenekler yetiştiriyordu. Daha sonra 1986 yılında ANAP iktidarı tarafından çıkarılan 3308 sayılı Çıraklık Yasası'yla boyut değişti. M.K.E. bünyesindeki bu okul daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'na devredildi.

Türkiye'de güncellenen, adeta sıradan olay haline gelen işten atılmalar Kırıkkale M.K.E, işyerlerinde 3 yıldan beri çırak olarak çalışan 90 kadar genç işçi işçiliğe geçecekleri gün işten atıldılar. 3 yıllık hizmetleri sonunda adeta bir paçavra gibi kapı önüne bırakıldılar. Bununla da yetinilmeyip şu arada çalışmakta olan 200 kadar çırak da kapsayacak olan yeni bir senaryoda -10 aydır çalışan çıraklar da- aynı uygulamayla karşı karşıya gelecekler ve Eylül sonu kapı dışarı bırakılacaklar.

Çıraklar, işverenin 3 yıllık tek taraflı sözleşmesine tabi tutuldu. Sürekli çalışacağına inandıklarından ve daha önce de böyle bir şey yapılmadığından dolayı atılmaları aklına getirmeyen gençler, işverenin gerçek yüzünü de böylece görmüş oldular. 1 Mart 1990 tarihinde sözleşmeleri feshedilerek anti-demokratik olan bir uygulamayla yüz yüze kaldılar.

Binlerce başarılı öğrencinin içerisinde başarı ve imtihan baz tutularak alınan bu öğrenciler; çıraklıklarını süresince çok ağır şartlarda çalıştırıldılar. Bunlara bu süre içerisinde 30 bin lira gibi çok komik bir ücret verilmekteydi. Alın terinin ve emeğin bu derece sömürüldüğü bir ortamda çalışan bu gençler, gencecik yaşlarında kendi yazgılarıyla baş başa kaldılar. Birçoğu, işçi olacakları

na inandıkları için nişanlandılar, evlendiler, borçlandılar ve böylece çok büyük sorumluluklar altına girdiler. İşten atılınca da çoğu ruhsal bunalıma düştü. Böylece açlığa ve sefaletle mahkum edildiler.

Devletin TRT'sinde olsun, boyalı basınında olsun, ülkemizdeki işsizliğin çözüm yolu çıraklık meslek eğitimi ve bu eğitimden geçen gençlerin kalifiye eleman olmalarıyla iş verimliliğinin artacağını, sorunların halledileceğinden dem vuran yetkililer 3308 sayılı yasanın arkasına sığınarak toplumsal bir yara açmıyorlar mı?

Bu olaylar neticesinde çıraklar kadar aileleri de çok büyük bunalımlar yaşıyorlar. Buna tepki olarak işten atılan çıraklardan birinin annesi olayı protesto etmek için intihara teşebbüs etmiş, diğer aileler de buna benzer çözümsüzlüklerle karşı karşıya kalmışlardır. **Halk Gerçeği** olarak işten atılan gençler ve aileleriyle görüştük.

Halk Gerçeği: Bu uygulamayı nasıl karşılıyorsunuz?

Gençler ve Aileleri: Bu soruyu bize değil, demokrasiden dem vuranlara, "biz hukuk devletiyiz" diyenlere sorun.

Halk Gerçeği: Peki, bu konuda kamuoyu oluşturabildiniz mi?

Gençler ve Aileleri: Evet, oluşturamaya çalıştık. Türk Metal Sendikası Kırıkkale şubesine gittik, şube sekreterinin yardımıyla bazı girişimlerde bulunduk. ANAP il başkanı Ali Koç Uzal ve bölge milletvekili Alpaslan Pehlivan'ın katıldığı bir toplantı oluşturduk. 'Ne olacak çocuklarımızın durumu?' diye sordüğümüzde, 'Biz yetkililerle görüşelim, bu zaman zarfında sakın hiçbir şey yapmayın, sizlerden yararlanmak isteyenler olur, sizi sokağa dökmek, kanunsuz eylemlere yönelmek isterler, bunlardan uzak durun. Çünkü biz iktidarı, bu sorunu da biz çözeriz. KİT'lerin

başında bulunan genel müdürler belirli bir şablona göre hareket ettiklerinden bu uygulamalardan habermiz yoktu. Yoksa bu sorun bu kadar büyümezdi. Başbakanla görüştüm, size randevu aldım. Sorunlarınızı dinleyecek ve bir çözüm getireceğiz' denildi. Başbakanla görüşmemiz neticesinde, sizler bizim gençlerimizsiniz, sizleri açıkta bırakmayız demekle yetinildi; ama ne hikmetse halen beklemekteyiz.

Halk Gerçeği: Aynı uygulamayla sizden sonra 'işten atılacak' dediğiniz arkadaşlarınıza bir mesajınız var mı?

Gençler ve Aileleri: Elbette var. Biz ne ilk ne de son işten atılanlar olacağız. Birlikte olduklerini sağlamalarını, iyi bir dayanışma içerisinde olmalarını diliyoruz ve

Adana'da işçilerin zaferi!..

(Halk Gerçeği-MERSİN) 26 Mart'ta göreve gelen Adana Anakent Belediyesinin yeni yönetimince, Aytac Durak zamanında ödüllendirme primum olarak verilen yaklaşık 1 milyar lirayı bulan ek paranın geri kararına karşı, İş Mahkemesine açılan davayı Belediye İş Sendikası kazandı.

Eski Başkan Aytac Durak zamanında, işçilerin ekonomik bunalım içinde olmaları nedeniyle 2700 işçiye, ödül primi adı altında 1 milyara yakın para verildiğini belirten Belediye İş Sendikası Adana Şube Başkanı Ali Umar şunları söyledi:

"Ancak, 26 Mart'ta göreve gelen yeni yönetim, bu paranın yasal olmadığını, iddia ederek işçilerden geri almak istedi. Bu amaçla da Encümen karar alınarak, verilen paranın işçilerden eşit taksitler halinde tahsil edilmesi kararlaştırıldı. Biz de sendika olarak karara itiraz ederek İş Mahkemesine dava açtık. Dava lehimize sonuçlandı, adalet tecelli etti, biz de hakkımızı aldık."

Deterjan ve kozmetikte grev

Petrol-İş üyesi 870 işçiyi kapsayacak grev, 1 Haziran'da başlıyor. Lever Merkez'de 70, Elida Kozmetik'te 200 ve Omo'da 600 işçinin katılacağı grevle ilgili karar 15 Mayıs'ta asılmıştı.

Petrol İş Sendikası İstanbul Şubesi İdari Sekreteri Esat Budaklar'dan aldığımız bilgiye göre, daha önce sürdürülen sözleşme görüşlerinden sonuç alınamamıştı.

Sosyal konularda Cumartesi gününün resmi hafta tatili olması, kapsam dışı görülen personelden bir kısmının kapsama dahil edilmesi konusunda anlaşma sağlanamadı. Ekonomik konularda ise, ortalama 850 bin TL olan ücretlerde, sendika tarafından 1. yıl için 2 milyon 700 bin, 2. yıl için 3 milyon 500 bin TL artış isteniyor. İşveren ise yüzde 100'den fazla artış kabul etmiyor.

Genç çırakların sorunlarına çözüm getirilmedi

bu anti-demokratik uygulamaları kınıyoruz. Bir an önce sorunlarımızı çözüm bulunmasını istiyoruz.

Gazetenizin bize göstermiş olduğu ilgiye teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Halk Gerçeği: Mücadelenizin başarılı bir biçimde devam etmesi dileğiyle sorunlarınıza en kısa zamanda çözüm bulacağımıza inanıyoruz.

Biz de yakın ilginize teşekkür ederiz.

İGSAŞ'ta işçi eylemleri

568 işçinin çalıştığı Kocaeli İGSAŞ Gübre Fabrikası'nda, sözleşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine işçiler eyleme başladı. 7 Mayıs'tan beri işçiler viziteye çıkma, yemek boykotu, mesaiye kalmama, sakal bırakma gibi eylemler gerçekleştirdiler.

Petrol-İş Sendikası Kocaeli Şube Başkanı Mehmet Güray'dan aldığımız bilgilere göre, geçen yıl Aralık ayında başlayan sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılmadı. Sendika bunun üzerine 9 Mayıs'ta grev uygulama kararı aldı. Bu karar üzerine mahkemeye başvuran işveren temsilcisi KİPLAS, yürütmeyi durdurma kararı aldı. İşyerinde incelemelerde bulunan bilirkişi heyeti, doğal gaz kullanıldığı ve petrokimya iş kolu olduğu gerekçesiyle grev yapılamayacağı kararını verdi.

Sözleşme Yüksek Hakem Kurulu'na devrildi. Konu YHK'da iken bu kez sendika yetkilileri mahkemeye başvurarak, YHK'nın konuyu görüşmeyeceği yönünde yürütmeyi durdurma kararı aldı.

Bu görüşmeler üzerine işçi çıkarma giren sözleşme görüşmelerinde, sonucun bir an önce alınması için işçiler eylemlere başladılar.

Sözleşme görüşmelerinde hemen hemen tüm maddelerde anlaşma sağlanırken, ilk sene ücretleri konusunda anlaşmazlık çıkmıştı. Sendika 1 milyon 200 bin lira ücret isterken, KİPLAS 800 bin liradan fazlasını vermeye yanaşmamıştı.

Ekonomik krizin çocuğu

Ekonomide yaşanan durgunluk ve kâr oranlarındaki düşme eğiliminin her geçen gün büyümesi, sermayeyi yeni ekonomik uygulamaya ve yatırımlara yönlendirdi. Öncelikle, devletin "şefkatli baba" rolüne son veren tekeller, kâr oranlarını yükseltici ekonomik

● Kâr oranlarının yükseltilmesinde ilk hedef, emek gücünün maliyetinin düşürülmesi anlamında ücretlerin düşürülmesi ve işçi hareketinin denetimiyle birlikte sosyal hak ve hizmetler olmuştur. Günümüzde nitelikli iş gücüne olan talep düşünüldüğünde, eğitim hizmetleri "sırttan atılması gereken" bir maliyet yüküdür

tedbir ve arayışlardan ibaret olan ekonomi politikalarıyla sistemin yeniden üretimini sağlamaya çalışıyorlar. Devletin "şefkatli baba" rolüne son veriliyor, çünkü tekellerin, yaşanan ekonomik bunalımdan dolayı, devletin vergiler yoluyla daha çok işçilerden, emekçilerden topladığı fonların tekrar topluma dönmesine tanammülü yok. Ekonomiye müdahaleci "refah devlet"inden liberalizme geçişte ilk elden yapılması gereken sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim gibi toplumsal harcamaların azaltılması oluyor. Böylece işgücünün maliyeti azaltılarak kâr oranlarının yükseltilmesi sağlanabilecektir.

Krizin nedeni kâr oranlarındaki düşüş olunca, elbetteki krizden çıkış için aranan çarenin başında da, emek gücünün işverenlere

Paralı eğitimi dayatan tekellerdir!..

● İç borçların hızla arttığı ekonomimizde devlet gelirleri iç borç faizlerine akıyor. Tekellerin vergi cenneti bir ekonomide bu, tekellerin yükünün taşınması anlamında, devletin fon kaynaklarının devlet yatırımları ve sosyal harcamalar yerine tekellerin kasalarına akması demektir

● İç borçlarda gözlenen bir özellik de uzun vadeli (4-6 yıl) borçlanmalarda son iki yılda görülen artışlardır. Bu anlamıyla iç borçlanma, tekellerin yükünün gelecek kuşaklara yüklenilmesini ifade eder

maliyetinin düşürülmesi olacaktır. Emek gücünün değeri veya işveren açısından maliyeti sadece işverenin ödemiş olduğu parasal ücret ile sınırlı değildir. Emek gücünün yeniden üretiminde, işçinin ertesi gün tekrar işe gelmesini sağlayacak sağlık hizmetlerinin karşılığı, kazanmış olduğu sosyal güvenliğine yönelik haklarının bedeli ve eğitimi süresindeki devletin sağladığı olanakların karşılığı bir maliyet unsuru olarak ele alınmak durumundadır. Bu doğrultuda "sosyal refah devleti"nin yaptığı, sözümona "şefkatli baba" olarak üstlendiği rol, büyük bir bölümü işçilerden emekçilerden toplanan fonların sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim hizmetleriyle tekrar onlara dönmelerini sağlayan bir sigortacılık işlevinden başka bir şey değildir. İşte kâr oranlarının düşme eğilimiyle birlikte yaşanmaya başlayan krizin ilk hedefi emek gücünün maliyetinin düşürülmesi anlamında ücretlerin düşürülmesi ve işçi hareketinin denetimiyle birlikte bu sosyal hak ve hizmetler olmuştur. Özellikle de üretimin günümüzde ulaşılmış olduğu düzey için gerekli olan nitelikli işgücü düşünüldüğünde, eğitim hizmetleri öncelikli olarak "sırttan atılması gereken" bir maliyet yükü oluyor.

Eğitim "devletin başında yük" mü?

Başbakanlığı döneminde Cumhurbaşkanı Turgut Özal da, "Sağlık ve eğitim hizmetleri devletin başındaki ağır yüklerdir" diyordu. Her şeyden önce sağlık ve eğitim hizmetlerinin devletin başında "ağır yükler" olmadığını belirtelim. Çünkü Kurumlar Vergisi ödeme oranının düşük olduğu, yani tekellerin vergi ödemediği ülkemizde devletin vergi gelirleri Gelir Vergisi'nden karşılanır. Gelir Vergisi'nin yüzde 85.4'ü de stopaj yoluyla elde edilen vergilerdir. Keza Gelir Vergisi kapsamındaki yüzde 11.3 oranındaki payıyla beyannameli mükellefler ve yüzde 3.3 oranındaki payıyla götürü usulde vergi ödeyenler de küçük üretici, işletmeci, serbest meslek erbabı esnaf ve sanatkar-

lardır. Devletin gelirlerinin yüzde 80'inin vergilerden karşılandığı ülkemizde, eğitim ve sağlık hizmetlerinin kimin başına ne kadar yük olduğu (!) ortadadır.

O halde 12 Eylül'den bu yana uygulamaya sokulan ekonomik politikalarla yapılmak istenen, insan yaşamının temel haklarının gaspedilerek tekellerin hizmetine sokulmasıdır. Bu konudaki rakamları dillendirerek devam ediyoruz. Rakamlar, devletin fon kaynaklarının topluma dönmeye payının giderek azaldığını göstermektedir. Örneğin sağlık hizmetlerine ayrılan paylar 1979-80 yıllarında yüzde 4.28 ve 4.20 iken bu oran 1989'da giderek yüzde 2.74'e kadar düşmüştür. Eğitime ayrılan payların durumu da bundan farklı değildir. 1980 öncesinde yüzde 10'un üzerinde (1968'de yüzde 12, 1980'de yüzde 11.6) eğitim için bütçeden pay ayrılırken bu oran 1988-89'da yüzde 2.9 ve 3.2'ye kadar düşmüştür. Bunu şöyle de ifade etmek mümkün: 1977'de öğrenci başına yatırım 29 bin lira iken, 1985 yılında bu rakam 11 bin lira olmuş.

Bu alanlardaki fonlar geri çekilince, 1980 sonrası özelleştirme furyasından doğal olarak ilk nasibini alan da eğitim ve sağlık hizmetleri oluyor. Bu alanlar özel

sağlandı.

Teşvik önlemlerinin desteğiyle Başbakanlık verilerine göre 1983 yılında 174 olan özel dersane sayısı 1988'e kadar beş kat artarak

konusu değilken, 1988 ve '89'da 4-6 yıl vadeli borçların 347.4 milyar lira ile başlayıp 553.4 milyar liraya çıktığı görülüyor. Bu yılın ilk iki ayında, iç borçlanma tuta-

İç borç stokunun vade yapısı (milyar TL)

	1986	1987	1988	1989
1 yıl	968.0	1 254.1	2 176.2	3 691.0
1.5-2 yıl	492.0	504.3	1 185.4	3 740.1
3 yıl	265.4	497.7	903.1	2 443.0
4-6 yıl	-	-	347.4	553.4
diğer	228.7	151.1	268.2	513.0
Toplam	1 511.3	2 407.2	4 880.3	10 940.5

Kaynak: HDTM-ANKA

662 olmuş. Bu özel dersanelerde 250 bini aşkın öğrenci eğitim görüyor. Üniversitelere alınan öğrenci sayısı ise 160 bin kişi. 1980 sonrası özel Türk ve yabancı öğrenim kurumları yaygınlaştırılıyor. 1988 tarihinde bunların sayısı 572 olmuş; öğrenci sayısı ise 125 bin civarında.

Ve nihayet üniversiteler

Ve nihayet sıra üniversitelere geliyor. Üniversitelerin paralı olmasıyla "devletin başındaki yük" biraz daha azaltılacak. İlk bakışta görünen bu olgu, aslında bu konunun çok fazla önemli olmayan bir tarafı. Asıl sorun, ekonominin yükünün gelecek kuşaklara yıkıl-

rının 3.2 trilyon liraya çıktığı bildiriliyor. Buna göre bu yılın sonunda toplamın 18 trilyon lirayı aşması bekleniyor. Ocak-Şubat aylarında iç borçlanma, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1289 oranında artmış durumda.

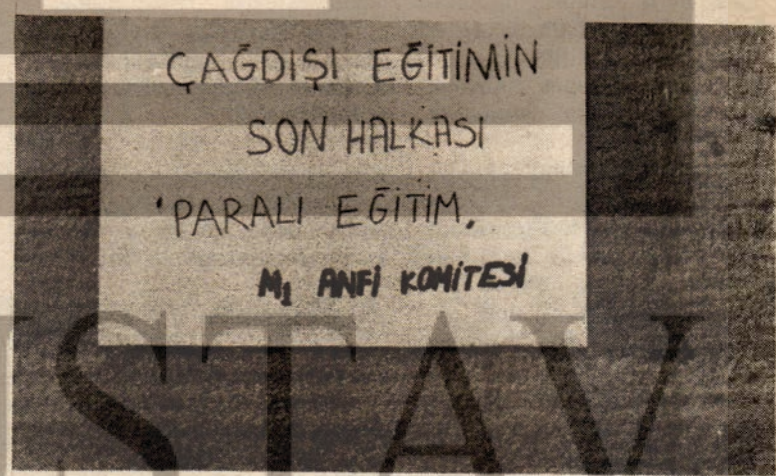
Tekellerin vergi ödemediği bir ekonomide iç borçlardaki artış, özellikle de uzun vadeli borçlardaki artış, tekellerin yükünün gelecek kuşaklara aktarılması demek oluyor. İşte tam da bu noktada üniversite eğitiminin paralı olmasının anlamı açığa çıkmaktadır. Devlet her yıl, sadece üniversite-

● Son on yılda üniversitelerin genel bütçeden aldıkları pay yüzde 4.32'den 3.19'a; öğrenci başına düşen gerçek ödenek miktarı da 3.5 milyon liradan 1.9 milyon liraya düştü

● Amaç tekellerin yükünün gelecek kuşaklara yüklenmesidir.

ye yeni girenlerin sayısı ile ele alırsak 160 bin kişiyi kendisine borçlandırarak, iç borçlarının büyük bir bölümünün bedelini üniversite gençliğine yüklemeye çalışmaktadır. Şu an üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı bir yana, seneye üniversiteye alınacak 160 bin kişi üzerinden bir hesap yapalım. En iyimser bir rakamla öğrenci başına düşen ortalama fiyatı 5 milyon lira olarak düşünürsek, devletin öğrencilerden alacağı bir yılda 800 milyar lira gibi bir rakama ulaşmakta. Dört yıl sonunda ise bu rakam 3 trilyon 200 milyar olmaktadır.

Hükümet paralı eğitime karşı tepkileri azaltmak için borçlandırma yoluna gitse bile, öğrenciler için bu durum tepkilerini hafifletici bir neden olmamalıdır. Çünkü sorun tekellerin yükünün gelecek kuşaklara yüklenmek istenmesinden başka bir şey değildir. Paralı eğitim, ekonomik krizin çocuğudur ve bir krizin mali yükünün toplumsal iş bölümünde gelecekte yer alacak olan insanların sırtına yüklenmesidir.

girişime bir takım teşvik önlemleriyle açılıyorlar. 3035 sayılı kanunla yeni bir sömürü kapısı özel girişime açılıyor. 3035 sayılı kanunun 6. maddesi ile özel eğitim kurumları yönetmeliğinin 80. ve 81. maddelerine dayanılarak hazırlanan standartlar yönetmeliği ile (1985-86 öğretim yılında) standartlaşmaya başlamıştır.

Özel dershanelere laboratuvar sistemi getirilerek, bu kurumlardaki eğitime yeni bir güç kazandırılması sağlandı. Okullara alternatif olma şansları artırıldı.

Özel okullara girişte imühan sistemi kaldırılarak, kontenjandan fazla müracaat edenlerin bulunması halinde kura usulü ile öğrenci alımı sağlandı.

Bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan özel okullara giriş imühanlarının Anadolu Liseleri'nden ayrı olarak yapılması

Öğrenci Hareketinde durum (2)

Gazetemizin geçen sayısında "Öğrenci hareketinde durum" başlığıyla verdiğimiz araştırma-inceleme yazısının ikinci bölümünü de bu sayımızda sizlere sunuyoruz.

Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi bu hafta yazımızın konusu öğrenci hareketinin uzunca bir süre merkezini oluşturan platformların bugünkü durumu, bundan sonraki işlevlerinin ne olacağı ve önerilen alternatif modellerin biçimine yönelik olacak. Yazıyı hazırlarken bu konudaki görüşmelerimize Yeni Aşama, Genç Sosyalistler, Yeni Demokrasi ve Sosyalist Gençlik dergilerinden temsilciler katıldı. Devrimci Gençlik dergisi ise bu tür tartışmaların pratik bir yarar sağlamayacağını ve kendilerini (Merkezi Öğrenci Gençlik Derneği) MÖGD kurma çalışmalarına başladıklarını, ancak, sorular yazılı olarak iletirse belki cevap verebileceklerini belirttiler.

Ulaşabildiğimiz çevrelerle yaptığımız görüşmeler şu iki başlık altında toplanabilir:

1- Platformların bugünkü işlevi nedir? Bu haliyle iş yapabilmeleri mümkün müdür?

2- Yerine önerdiğiniz alternatif model nasıl bir işleyişe sahip olacak, öğrenci hareketinin bundan sonra genel hareketlilik içerisindeki yeri ne olacak?

Yeni Aşama: Platformlar hepimizin kabul ettiği gibi başlangıçta bilinçli bir şekilde ve bir program etrafında oluşturulmadı. Daha çok mücadelenin bir ihtiyacı olarak ortaya çıktılar. Platformlarla bir süre yüründü. Bugün ise artık bir tıkanıklık ve işlevsizlik hakim. Bunun sebebi de programatik yani çerçevesi çizilmiş ilkeli bir birlik olmasıdır. Bu şartlar altında platformla iş yapılmaz. Platformlar yeniden değerlendirilip ilkeli-programatik bir hale getirilip yeni bir çerçeve belirlenebilirse iş yapılabilir. Belirlenecek çerçevenin ve ilkelerin ana hatları da birimlerdeki tartışmalarla ortaya çıkacaktır. Tabii bu geçici iyileştirmeler belirli bir dönem için olacaktır. Asıl olarak platformların yerine merkezi federasyon geçirilmelidir. Bu acil bir sorun olarak önümüzdedir. Fakat hemen hayata geçiremeyeceğimiz de açık; bunun için bir ön çalışma yapmak lazım. Yeni dönemde bir kurultay toplanıp bu sorunu çözmek yönünde çalışmalara başlanmalıdır.

Genç Sosyalistler: Bugün öğrenci hareketinin yaşadığı açmazın solla yakın bir ilgisi var. 1980 sonrası gelişen harekete soldaki bütün kısır döngüler yansdı. Solcuların derneklere girmesiyle beraber demokratik öğrenci hareketi bir yana bırakılıp, kendilerini ispat etmek, ölmediklerini göstermek için her şeyi yapmaya başladılar. Beş kişiyi bir araya getiren kendi başına kendi siyasi eylemlerini yapma sevdasına düştü. Derneklere demokratik öğrenci hareketinden çok demokratik halk iktidarı tartışılmaya başlandı. Durum böyle olunca solcular gittikçe birbirleriyle daha fazla uğraşmaya ve genel öğrenci kitlelerinden kopmaya başladılar. 1980 sonrası yakalanan bir fırsat, derneklere örgütlerin siyasi faaliyet alanına dönüşmesiyle kaybedildi ve taban gittikçe eridi. Genel kitlenin derneklere olan inancı bununla beraber gittikçe zayıfladı. 150-200 kişiyle toplanan dernekler şimdi 20-30 kişiyle toplantı yapıyor. Bunlar da öğrenci sorunlarından çok solculuğu tartışıyorlar. Dernekler sol örgütler için varlıklarını ispatlamamın

kolay bir yolu olduğu için bu kısır döngüye girdi. Derneklerin/platformların bu durumdan kurtarılması, ancak solun kendi tıkanıklığını aşması ve ciddi faaliyetlerde bulunmasıyla mümkün.

Bizim merkezi örgütlülük önerimize gelince, demokratik katılımın esas olduğu, bağlayıcılığına karar katılanlar için geçerli olduğu bir federasyon öneriyoruz. Yeni dönemde bir kurultay toplanmalı ve çalışmaya başlamalı. Bu çalışmalarda ise ilkelerden vs. öte somut öneriler üzerinde birlik sağlanmalı. Aksi de mümkün değil. Anti-faşist, anti-empyrist olmak konusunda hepimiz anlaşabiliriz, ama hepimizin de bunlardan farklı şeyler anladığımız açıktır. Tartışarak birbirimize açtığımız fikirlerimizi kabul ettiremeyeceğimizden, ancak somut programlarla hayat bizi doğruladıkça başarılı olabiliriz.

Yeni Demokrasi: 1984'lü yıllarda dernekleşmenin başlamasıyla birlikte *Yarıncılar* gittikçe güçlenmeye başladı. Gelişen süreç içinde mücadele karmaşıklıkça *Yarıncılar* öğrenci hareketinin önünü açamadıklarından gittikçe gerilediler. Bunun sonucu olarak *Yarıncılar* bir anlamda öğrenci hareketinden kendiliğinden tasfiye oldular. 1987'de başlayan bu ayrışmayla birlikte *Radikal Kanat* da 14 Nisan'dan sonra yaptığı eylemlerde ciddi ön çalışmalar yapmadan alelacele radikallik olsun diye iş yapmaya başladı (tabut eyleminde olduğu gibi). 1988 yılına kadar platformlarda varlığını sürdüren pasifist (bize göre karşı-devrimci) harekete karşı devrimci temelde oluşacak ayrı bir platform önerisi götürdük. Ama pek yankı bulmadı. 1989'da ise bu karar tamamen silindi. 1989 sonuna doğru merkezi dernek ve federasyon önerileri gündeme geldi. Amaç daha çok sağlıklı merkezi bir yapı oluşturmak olduğu halde merkezi derneklere öneriler hayata bulması için platformları kasıtlı bir şekilde işlevsiz kılmaya çalıştılar. Fakat kendileri için platformlardan hemen kopmadılar. Nedeni ise iş yapamayan bir platforma karşı önerilerini daha cazip kılmak ve bunun zeminini hazırlamaktır. 1989 sonlarında başlayıp günümüze gelen süre içerisinde platformların işlevsizliği artık ortadadır. Fakat yine de platformları belli bir işlevliğe kavuşturup, merkezi federatif yapının zeminini hazırlamamız gerekiyor. Fakat bu yapılmadı. 1989 yılında federasyon örgütlenme komitesi önerimiz olmuştu; bu öneri bugün için de geçerlidir. Oluşturulacak bu komite bu doğrultuda somut adımlar atmalıdır. Mevcut durumda birim dernekler federatif bir yapıyı oluşturacak örgütlülükte değil. Ama bu, beklememizi de gerektirmiyor. Oluşturulacak federatif bir yapı hem birimlerin sorunlarını çözmesine hız kazandıracak hem de benzeri örgütlülüklerin önünü açacaktır.

Sosyalist Gençlik: Platformlar bugüne kadar kendi programlarını uygulamaktan çok, belli takvimlere bağlı kalarak anma günlerinde veya gelişen bir olaya tepki olarak eylem yaptılar. Kendi programları olmadı. Bunda platformların kendiliğinden oluşması da bir etken. Mevcut durumda bir şekilsizlik olduğundan, platformlar iş yapamaz durumda. Platformların yerine programatik bir model oturtmak gerekiyor. Tabii bu da öğrenci hareketinin kitleleşmesi için yeterli olmaz. Öğrenci hareketinin kitle hareketleriyle ilgisi olduğundan mevcut

durumda sosyalistlerden başka kimse hareketin içinde yer almıyor. Geniş apolitik bir kitle var. Bunları politikleştirmemiz ve mücadeleye katmamız gerekiyor. Devrimcilerden oluşan öğrenci hareketi gittikçe radikalleşirken, bir anlamda genel öğrenci kitlelerinden koptu. Bunun önüne geçmemiz lazım. Devrimciler oluşturulacak bir devrimci blokta bir araya gelmeli ve bu gittikçe genişlemeli. Öğrenci kitlelerinin ana gövdesini kapsamak için ise üniversiteler temelinde örgütlenecek federatif bir yapı oluşturulmalıdır.

Yeni Aşama: Öğrenci hareketinin bundan sonraki durumu örgütlülüğüne bağlıdır. Kendi içinde bile örgütlü olmayan bir hareketin kitleler içinde başarılı olma şansı çok zayıftır. Sol belirtildiği gibi sorunlu bir dönem yaşıyor. Kendi sorunlarını aşmaya çalışırken bu tür demokratik sorunlarla da uğraşmalı. Bu sorunları çözmeyi de önüne koymalıdır.

Örgütlü bir kitle hareketinin olmadığı günümüzde kendiliğinden gelişen hareketler daha belirgin. Bu durumda solcuların somut hedeflerle hareket etmesi şart. Yani örgütlülük sorunu somut hedef konmalı ve aşılmalıdır; yoksa bir başarı sağlanamaz. Günlük sorunlar tali olarak ele alınıp ilk elden merkezi örgütlülük sorunu aşılmalıdır. Bunu da sosyalistler dışında yapabilecek bir kesim yok. Bu da dikkate alınarak, solcular kendi içlerinde iyi bir diyalog kurmalıdır.

Genç Sosyalistler: Öğrenci hareketinin bundan sonra geçmişte olduğu gibi ('70'li yıllardaki gibi) ön plana çıkabilme ihtimali oldukça zayıftır. Dönem dönem sıçramalar öne çıkarmaları olsa da uzun bir süreç halinde kitle hareketinin önünde olamaz. 1980 darbesi bunu iyice açığa çıkardı. Aydın kadrolar çoğunlukta burjuvazi ile uzlaştı. Beğenelim veya beğenmeyelim Y. Küçük ve İ. Beşikçi gibi ciddi muhalif aydın kadrolar bulmak oldukça zor. Öğrencilerin kitle hareketinin önünde olmayacaklarının asıl sebebi bu süreçten sonra gelişen devrimci dalgalanım farklı dinamiklerle ön plana çıkacağındandır. Gelişen devrimci dalga işsizler, gecekondu halkı, işçi sınıfının en yoksul kesimi vs.'yi daha radikal biçimde hem de uzun soluklu olarak ön plana çıkaracağından öğrenciler geri planda kalacak. Bu anlamda solcular 1980 öncesi kolay yöntem ve alanlardan vazgeçmeli. Türkiye'yi iyi tanımalı ve politikalarını gelişen devrimci dalgalanım önünde olacak bu yeni dinamikler doğrultusunda belirlemelidirler.

Yeni Demokrasi: Öğrenci hareketi başlangıçtan bugüne kitleleşme sorununu aşamadı. Hareket ilk başladığında, devrimci öğrenciler doğal bir süreç halinde bir araya toplanmaya başladı. Bunda devrimci-demokrat öğrencilerin ahlak ve yaşam tarzlarının diğer öğrencilerden farklılığı da etken oldu. Devrimcilerin bir araya toplanması doğal ve olumluydu, ama bu zamanla kopuşu getirdi. Yani kitleleşme sorunu 1980 sonrası üniversitelere giren öğrencilerin sınıfsal karakterinin değişmesi, daha çok üst tabakaların üniversiteleri doldurması, 1980 öncesindeki gibi bir kitleleşmeye olanak vermiyor. 1980 öncesi boyuta ulaşmak oldukça güç.

Polisin üniversitelerden çıkarılmasıyla beraber solcular için çok rahat bir alan açıldı. Solcular serbestçe e-pey eylem yaptılar. Fakat polis tekrar üniversiteye girince hareketin

14 Nisan öğrenci eyleminden bir an

öğrencilerden ne kadar kopuk olduğu bir kez daha açığa çıktı. Şimdi yapılacak iş tekrar sınıflara, öğrencilerin arasına dönüp eskiyi tekrarlamadan, yanlışlardan ders alıp bir şeyler yapmaktır. Solcular buna öncülük etmezse başka bir biçimde bağımsız demokratik bir hareketin gelişip öğrenci kitlelerini harekete geçirmesi pek mümkün görünmüyor.

Sosyalist Gençlik: Öğrenci hareketi süreç içinde gittikçe kitlelerden koptu. Kitlelerden kopuk olarak gelişen radikal eylemlerle pek bir başarı getirmedi. Yani kitleleşme sorunu aşılamadı. Bunda öğrencilerin sınıf karakterinin, sınıf atla-

ma hayallerinin vs. büyük etkisi var. Bu şartlar altında geniş bir kitleyi radikalleştirmek pek mümkün görünmüyor. Öğrenci hareketinin yükselmesi sınıf hareketinden bağımsız değildir. Sınıf hareketinde bir gelişme olursa öğrenci hareketi de kendisini daha kolay aşar ve yeniler.

Not: Elinizdeki yazı yaptığımız görüşmelerin bant kayıtlarının çözümleri ve aldığımız notlardan yaptığımız derlemelerin özettir. Özet çıkarırken bizden dolayı ortaya çıkan anlam bozuklukları olmuşsa, gelecek eleştirileri yayınlayacağımızı şimdiden bildiririz.

Halk Gerçeği

'Parasızlar'ın eylemleri devam ediyor

Paralı üniversiteye karşı "parasızlar"ın eylemleri devam ediyor. YÖK Kanunu'nda, 418 sayılı KHK'nin 33. maddesindeki değişikliklerle birlikte üniversitelerin paralı hale geleceğinin açıklanmasına karşı çeşitli çevrelerden gelen tepkiler yoğunlaşarak devam ediyor. KHK'nin eğitim döneminin sonuna doğru çıkartılması öğrenciler tarafından, "gelişecek karşı kampanyaların etkisiz kılınması ve örgütlü bir tepkinin gelişmesini engellemek amacıyla taşıyor" biçiminde açıklanırken, paralı üniversiteye karşı başlatılan eylemlerde değişik biçimlerde sürdürülüyor.

M. Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi'nde konuyla ilgili olarak bir yemek boykotu yapıldı. Öğrenciler yemekhaneden yemek almayıp, yanlarında getirdikleri kumanyaları bahçede yiyerek durumu protesto ettiler. Daha sonra türküler eşliğinde halaylar çeken öğrenciler, hazırladıkları bir dilekçeyi de imzaya açtılar. Öğrenciler, yaptıkları açıklamada da, eylemlerinin radikalleşerek artacağını bildirdi.

İstanbul Üniversitesi'nde de öğrenciler "Paralı Üniversite ve YÖK" isimli bir panel düzenlenerek olayın özünü, "üniversiteye giren öğrencilerin sınıfsal kökenlerinin daha net olarak belirlenmesi" için böyle bir yasa çıkarıldığını, ayrıca yasanın "sadece öğrencilere değil emekçi halka da indirilen bir darbe" olduğunu belirttiler.

Devrimci Gençlik dergisi de konuyla ilgili bir özel ek yayınladı. Özel ekte, "emekçi halkı yaşamından bezdiren ANAP iktidarının halktan aldığı vergilerle yapılan köprüler, yollar, hastanelerden sonra üniversitelerin de paralı hale getirilmesine karşı, emperyalist tekelere, işbirlikçi holdinglere verecek paramız yok" diye haykırılmaya çağırıldı.

Genç Sosyalistler imzalı dağıtılan bildirilerde ise, paralı üniversite mantığının tekelere, hayali ihracatçılara peşkeş çekilecek yeni bir sermaye toplama kampanyası olduğu, 225 bin lira asgari ücretle geçinen emekçi çocuklarından yılda 5 milyon istemeye kalkan ANAP'ın kendi mezarını her gün daha hızla kazdığı ifade edilerek, tekelcilerin bu tür kampanyalarını devrimci yöntemlerle karşı durulması gerektiği bildiriliyor.

Ayrıca Müslüman Gençlik imzasıyla dağıtılan ve "rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla" diye başlayan bildiri de ise, iktidarın kendi ideolojik sürekliğini sağlamak amacıyla kendi yapısına uygun insanlar yetiştirmek için böyle bir yönetime başvurduğu, emperyalist sömürünün çıkarılma hizmet etme alçaklığını kendisine şeref sayan iktidarın daha vahşi bir sömürü düzeninin peşinde olduğu vurgulandı.

Yine Marmara Üniversitesi Haydarpaşa Kampüsü'nde de paralı üniversiteye karşı 22 Mayıs'ta bir günlük ihtar boykotu yapıldı. Öğrenciler kampüsün kapısına astıkları "Bir günlük ihtar boykotu" yazılı pankart eylemlerini başlattılar. Eyleme oldukça geniş katılım sağlandı. Aynı gün İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde de benzer içerikli, bir günlük ihtar boykotu yapıldı.

Ankara'da ise ODTÜ öğrencileri paralı üniversiteyi boykot etmek için kayıt yenileme eylemi başlattılar. 60 öğrenci kayıtlarını yaptırmamakla birlikte açık grevine başladılar. Aynı öğrenciler olağanüstü bir hızla disiplin kuruluna verilip okuldan atıldı.

Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde de benzeri eylemlere katıldıkları gerekçesiyle Fen-Edebiyat Fakültesi'nden 5 öğrenci okuldan atılırken 6'sı ise iki ay okuldan uzaklaştırıldı. Aynı üniversitenin meslek yüksek okulunda da 40 öğrenci hakkında paralı üniversiteyi protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle soruşturma açıldı.

Öğrencilerin konuyla ilgili eylem ve afişlerde kullandığı bazı sloganlar sa oldukça ilginç:

"Param olsa üniversitede işim ne", "Orahlar'dan da para alınması gerektiği kanaatindeyim", "Üniversiteyi satın almıyoruz, sadece okumak istiyoruz", "YÖK başkanının Napolyon olduğunu bilmiyorum", "Polisler de parayla girerse evet!"

Dışarıda namusl

Artık numarası 424 olan yeni "Takrir-i Sükun" a karşı etkili ilk eylem yine cezaevlerinden geliyor...
Cezaevlerindeki onurlu tutsaklar sadece egemen sınıfları uyarmıyor. Aynı zamanda görevlerini unutan, görevlerini "yapamayan" devrimcilere de çok ağır bir uyarıdır bu açıklık grevleri...

Türkiye halklarına

Bu gün, Türkiye ve Kürdistan halkını yakından ilgilendiren gelişmeler yaşanıyor. Bir halkın var olma mücadelesinin vahşetle bastırılmasından, en basit demokratik haklarına kadar uzanılacak bir plan devreye sokuluyor. Bu dizginsiz saldırıya ilgisiz kalmak, halklarımızın geleceğinin karartılmasına izin vermek demektir. Son günlerde TV'den, radyodan, basından sık sık duyulan Türkiye emekçi halkının toplumsal kurtuluş mücadelesine ve Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine yönelik tehditler, Bakanlar Kurulu tarafından uygulamaya konulan zora dayalı, sıkının sıkısı tedbirler ve halkımızın üzerinde dolaştırılan karabulutlar niye?

Bilindiği gibi Kürdistan'da Newroz'un coşkusunun yaşandığı günlerde Nusaybin, Cizre, Kızıltepe, Batman ve diğer il ve ilçelerde Kürt halkının ulusal kurtuluş özleminin dışı vurumu olan ifade ve kepenek kapatma eylemleri devleti çileden çıkardı. Çünkü, son yıllarda her alanda boyutlanan özgürlük mücadelesi temelinde yükselen ifade, TC'nin Kürdistan üzerindeki yüzyıllardır süren egemenliğini ve geleneksel politikasını iflas ettirdi. Özgür bir ülke ve halk demokrasisine ulaşma yolunda sokaklara dökülen kadın, çocuk, yaşlı tüm halkın özlemlerine tahammül göstermesi beklenemezdi. Halkın özgürlük mücadelesini, Kürdistan'ın elinden kayması olarak değerlendiren ırkçı-şoven devletin koruyucusu ve kollayıcısı oldu; partilerin derhal bir araya gelerek ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini bastırmada kayıtsız-şartsız destek vermelerini istedi. Bunun sonucu hizaya gelen burjuva siyasal partiler Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bastırılmasında derhal millî mütabaka vardılar. Her zaman Kürt halkının mücadelesinin zorla bastırılmasından yana olan burjuva partilerin, egemen güçlerini koruy-

cusu olan ordu gibi, estirilecek teröre, işlenecek suçlara büyük bir hevesle ortak olmak istemeleri şaşırtıcı değildir. Aslında Türkiye'de gerçek tek siyasal parti gibi hareket eden Milli Güvenlik Kurulu'nun bugüne kadar Türk siyasal yaşamındaki etkisi düşünülürse, diğer siyasal partilerin esas duruşa geçmelerine şaşmamak gerekir.

Partiler zirvesi sonucunda Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan kararlar Türkiye'de oynanan demokrasicilik oyununun sahteliğini çok güzel bir biçimde ortaya koydu. İktidar-muhalefet çekişmesinin ülkenin öncelikli sorunlarında söz sahibi olmadığını; siyasal partilerin fazla önemli sorunlarla ilgilenmediği ya da başka yerlerde pişirilen politikaların perde önündeki oyuncuları olduğu anlaşıldı. Türkiye'deki burjuva partilerinin halkın temel sorunlarına çözüm getirmeyeceği bir kez daha açık biçimde görüldü. Çözüm olmayı bir yana bırakalım, halkın ve onun mücadelesinin açık düşmanları olduklarını gözler önüne serdiler. Son kararlar bunun kanıtıdır. Tüm bunlar şu gerçeği bir daha gözler önüne serdi: Türkiye'de ancak, belli odaklara boyun eğmeyen, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkına saygılı olan, egemen güçleri ve gizli iktidar odaklarını hizaya getiren, tasfiye eden devrimci-demokratik halk güçleri gerçek iktidar olabilir ve sorunları çözebilir. Kürdistan halkının ulusal ve kurtuluş mücadelesininin, tüm halka karşı terör estirilerek bastırılmak istemesi, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin saflarını ve gerçek demokratların kimler olduğunu netleştirecek tutum ve gelişmeler yol açması bakımından da önem kazanmaktadır. Demokrasi ve devrim konusundaki ciddiyet, devletin Kürdistan'daki özgürlük mücadelesini ezme istemesine karşı gösterilecek tavırla ölçülecektir.

Her dönemde Kürdistan'da estirilen baskı ve terör Türk halkına da şu veya

bu düzeyde yansımıştır. 1925 yılında Şeyh Said ayaklanmasından sonra Kürdistan'da estirilen baskı ve terörün Türkiye'ye yansımaları bilinmektedir. Yine Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin gelişmesi önünde "Kürt sorununun" çözümsüz kalmasının çok önemli bir engel olduğu, bugün tüm devrimci-demokratik güçler tarafından teslim edilmektedir. İşte bugün Kürdistan'da ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine yönelik terör ve faşist tedbirlerden Türkiye halkı ve işçi sınıfı da nasibini şu veya bu biçimde alacaktır. Nitekim Türkiye'de bazı çevreler Kürdistan'la ilgili alınan tedbirlerin Türkiye'ye yansımalarından rahatsız olduklarını ortaya koymuşlardır. "Başka ulusu ezen bir ulus özgür olamaz" deyimi, bugün bir daha doğrulanmaktadır.

T.C., özellikle son yıllarda Kürdistan'daki ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin nitelik bir gelişme göstermesi karşısında faşizan tedbirlerin uygulandığı özel bir savaşı uygulamaya sokmuştur. Türkiye'deki tüm politikalar -ekonomik, diplomatik, politik- bu özel savaşın hizmetine koşmuştur. Özel savaşın sürdürülmesi için alınan tedbirler harcanan milyarlar, daha doğrusu özel savaşın hizmetine göre işleyen ekonomi-politika enflasyonu körükleyerek ekonomik bunalmı derinleştirmektedir, bu da halkın sırtına ağır yükler getirmektedir. 10 Nisan'da yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararları özel savaşa milyarlar aktararak Türkiye halkının cebini daha da boşaltmış, sofrasındaki ekmeği biraz daha küçültmüştür.

Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Olağanüstü Hal, Özel Valilik, Özel Kolordu, Özel Tim, Pişmanlık Yasası, Koruyuculuk, Kelle Avcılığı, tüm kamu personeline Olağanüstü Hal Tazminatı ve daha başka bir takım tedbirler uygulanmaya konmuştu. Bunlar yetmemiş, geçmişte olduğu gibi devlet eliyle halkın üzerinde yüzyıllardır egemenlik kurmuş aşiret reisleri ve ağalar örgütlendirilerek halkın üzerine sürülmüştür. Yani tüm bu uygulamalarla yüzyıllardır halklara karşı uyguladığı ezme politikasını bir daha yaşama geçirecek sorunu böyle çözmek istemiştir. Bu anlayışlar ki, Nusaybin'de, Cizre'de halkı kepenek kapatma eylemleriyle ne var ki o güne kadar uyguladığı tedbirler kitle hareketi dahil tüm alanlardaki özgürlük mücadelesini önleyemeyince, uyguladığı faşist teröre yenilerini eklemiştir. Bu tedbirlerin bazılarının ne anlama geldiğini izah edelim:

Basına sansür koyarak, özellikle de sosyalist basının sesini kısarak, Kürt halkını daha rahat ezmenin ortamını yaratmak istiyor. "Tüm yayınlar devletin baskı ve şiddetine göz yummalı, yoksa ezirim" diyor. -Zaten sürüngen basın devletin baskısına dün olduğu gibi bugün de göz yummaya hazırdır.- Yapılmak istenen Kürdistan'daki gelişmeler hakkında özel valiliğin verdiği bilgiler dışında halkın bilgi almasını engellemek ve düzen savunucusu burjuva basını yönlendirerek zulme uygun ortam hazırlamaktır. Yine bu kararlarla istediği aileyi ya da köyü en kısa zamanda yerinden ve yurdundan ederek mecburi iskana tabi tutacaktır. Birkaç yıldır devlet baskısı nedeniyle Türkiye'deki il ve ilçelere göçenlere, bu defa resmi olarak sürgün ve iskana tabi tutulan yüzbinler eklenecektir. Yine insan öldürmek bu tür kararlarla bir tür güvence altına alındığında "ha bir köpek, ha bir Kürd öldürmüş" anlayışıyla öldürülen insan manzaraları doğal bir görüntü olarak karşımıza çıkacaktır. Kürdistan halkının özgürlük mücadelesini bastırmakla görevlendirilmiş valiliğe, mahkemeler

üzerinde etkili olma hakkı verildiğinden, binlerce Kürt insanı sorgusuzsualsiz esir kamplarına gönderilecektir. Cezaların iki kat artırıldığı düşünülürse, binlerce Kürt insanı yaşamını esir kamplarında geçirmek zorunda kalacaktır. Özcesi, Kürdistan halkının ulusal kurtuluşu gönül bağlılığı, ulusal özlemleri dile getirmesi, öldürülmesi ya da yıllarca dört duvar arasında tutulmasına yol açabilecektir. Böylece ifade ya katılan kadın, çocuk, yaşlı, düşman muamelesi görececek, estirilen terörden fazlasıyla nasibini alacaktır.

Tüm anlatılardan anlaşılıyor ki, Kürt halkı üzerinde aklı hayale gelmedik baskı uygulanacaktır. Bir yandan ulusal ve toplumsal kurtuluş özlemiyle ayağa kalkın halk; diğer yandan bir halkın en doğal ulusal, sosyal, siyasal alanda eşitlik, özgürlük, bağımsızlık mücadelesini ezmeye çalışan ırkçı-şoven politika uygulayıcıları. Bu durumda demokratik, çağdaş insanın diyen her insanın bir tarafta yerini alması zorunludur. Ya Kürt halkının yanında olmak, ya da ona karşı yapılacak zulümden. Suskunluk, Kürt halkına karşı işlenecek suçlara ortaklık yapmak olur, suçu işleyenlere cesaret vermek olur. Ötesi, Türkiye halkının kendisini de köleleştiren, baskı altına alan bu devlete boynunu uzatması olur. Almanların, egemen güçlerin temsilcisi olsa da Hitler'in yaptıklarından dolayı eziklik duygularını Türk halkı yaşamak istemiyorsa, sesini yükseltmeli, Kürt halkına dost elini uzatmalıdır.

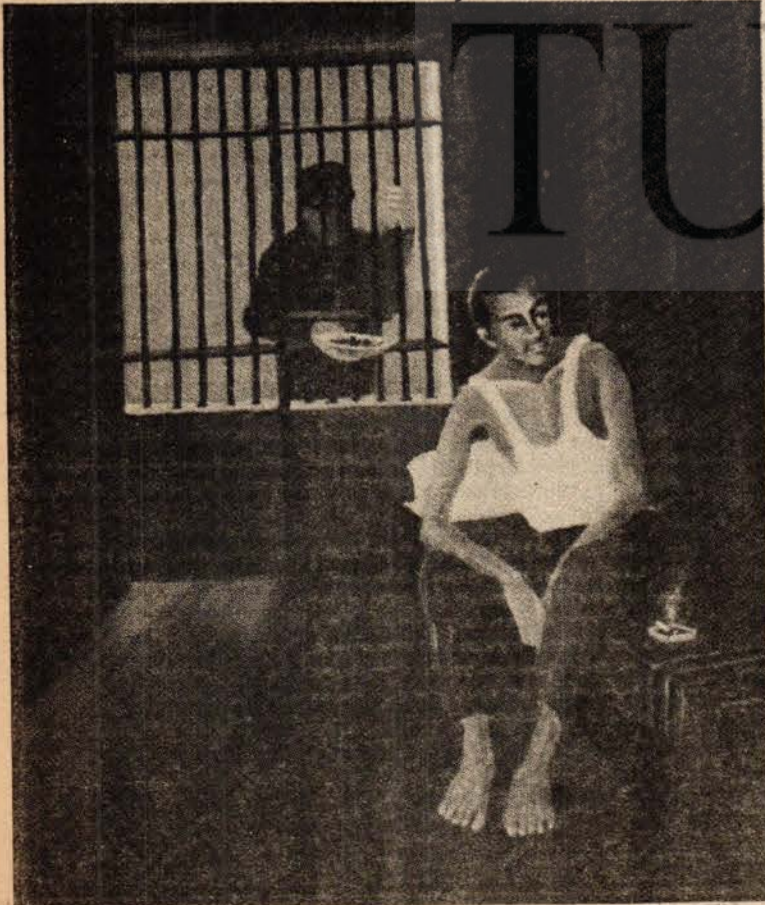
Bir Kürdistanlı idam edilince Türkiye halkının hangi çıkarı korunacaktır?! Binlerce Kürt insanı işkence görürse, esir kamplarına sokulursa Türkiye halkının hangi sorunları çözülecektir?! Türkiye halkının cebinden çıkan milyarlarca parayla tank, top, tüfek alırsa ve bunlarla Kürdistan halkının özgürlük özlemi ezilmek istenirse, Türkiye işçi sınıfının, Türkiye aydınlarının ya da gençinin, özcesi tüm halkın hangi çıkarları korunacaktır?! Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı gerçekleşirse Türkiye halkının hangi ulusal, siyasal hakkına halel gelecektir?! Ya da Kürdistan halkı özgürlüğüne kavuşursa, Türkiye halkının hangi ulusal ve siyasal çıkarımı elinden alacaktır?! Tüm bunlara olumlu yanıt vermek imkansızdır. Aksine, Kürt halkının üzerindeki baskı kalkar, ulusların kendi kaderini tayin hakkı gerçekleşir ve Kürt halkı özgürlüğe kavuşursa, Türkiye'deki demokrasi ve ekonomi dahil birçok alandaki tıkanıklık çözülecek, Türkiye halkı geleceğine daha u-

mutlu bakabilecektir. Bunun da yolu devrimci mücadeleden geçer. Türkiye halkının Kürdistan halkının köleleştirilmesinde çıkarı yoktur, olamaz da. Bu nedenle "Olağanüstü Bölge" halkının özgürlük mücadelesi ve kendi kaderini tayin hakkını desteklemek demokratik, çağdaş diyen her insanın görevidir. Bu tutum aynı zamanda Türkiye ve Kürdistan halklarının dost olmasını, kardeşçe ilişkiler içerisinde olmasının da net etkili aracı olacaktır.

Bu nedenle biz Türkiye'li ve Kürdistanlı devrimciler, Türkiye halkına şu çağrıda bulunuyoruz: Kürdistan halkına uygulanacak ırkçı-şovenist terör uygulamalarına karşı çıkalım. Basına sansür konularak, halk güçlerinin diline ket vurularak, zor ve baskının pervasızca uygulamasına karşı çıkalım. Kürdistan üzerine ölü toprağı serpilmesi için Türkiye halkının ortak ve alet edilmesine karşı çıkalım. Emekçilerin boğazından kesilerek silaha ve özel savaşa milyarlarca para aktulmasına engel olalım. Uygulamaya konulan politikaları boşa çıkararak Kürt halkına dost olduğumuzu gösterelim. Dostluğun, kardeşliğin ciddi sınavları bu günlerdedir.

Yukarıdaki tüm görevler seni bekliyor. Çünkü her şeyden önce Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi, aynı zamanda Türkiye halkının özgürleşme mücadelesidir. Bu mücadele yine aynı zamanda Türkiye'deki devrimci-demokratik mücadeleyle büyük imkanlar sağlayan bir potansiyeldir. Potansiyelden öte, Türkiye devrimci demokratik hareketinin geleceği maddi ve manevi zemindir. 12 Eylül'le bastırılan Türkiye devrimci-demokratik hareketine sağlıklı bir soluk aldırılmaz. Yani onu yeniden ayağa kaldıracak iklimi ve olanakları yaratmalıdır. O halde seni baskı ve sömürüye tabi tutan burjuva düzeniyle savaşarak kendi mücadeleden olan Kürdistan halkının özgürlük mücadelesine ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına sahip çıkalım.

Ceyhan Özel Tıp Cezaevi tutsakları adına: TİKB (Tahsin ALPŞAR), PWW (Selim ÇÜRÜKKAYA), THKP/C-Acilciler (Salman ALTI-NÖZÜ), DEV-SAVAŞ (Hüseyin GEVHER), THKO-TDY-Diriliş (Hasan AKBABA), TKEP (Nihat ŞEKER), TBKP (Ekrem ERTİK), TKP-ML Hareketi (Hüseyin ÇAPARTAS), TDKP (İlker DİL-CAN), KAWA (Fahri İŞIKSAL), TİKH (M.Şah YILDIRIM), PPKK (Mehmet CİBRAN), TKP-ML/TİKKO (Ramazan KILAVUZ)

İnsan kalmadı mı?

KAMUOYUNA

Nusaybin, Cizre, Kızıltepe, Diyarbakır, Silvan, Batman ve diğer il ve ilçelerde halkımız baskıya, zulme, işkenceye ve sömürüye karşı her alanda kendi kaderlerini eline almış, özgür bir toplum yaratmak amacıyla geliştirdiği irifada hareketi karşısında paniğe kapılan çağdışı kafalar 424 sayılı Kararname ile halkımıza yeni bir "Tahrir-i Sükun" yasası dayatmış, aynı zamanda Türkiye işçi sınıfının yükselen mücadelesini de boğmak istemişlerdir.

Bu kararnamenin amacı, geçmişte olduğu gibi, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etmesini engellemek, ona boyun eğmekten başka bir yolun olmadığını dayatmak, Türkiye devrimci-demokratlarının seslerini kesmektir.

Biz cezaevindeki tutsaklar kamuoyunun sesini yükseltmeye, bu çağdışı uygulamalara boyun eğmemeye davet ediyoruz. Ayrıca, Eskişehir cezaevinde yapılan tek tip hücrelere götürülüp konulmak istenen tutsaklara sahip çıkılmasını istiyoruz.

Bu isteğimizin somut bir ifadesi olarak 424 sayılı Kararname'yi ve tutsakların Eskişehir cezaevindeki hücrelere konulmak istenmesini protesto etmek için 24 Mayıs 1990 tarihinden başlamak üzere bir haftalık açlık grevine başlıyoruz.

Diyarbakır E-Tipi Cezaevi'ndeki tutsaklar adına
Remzi AVCI

Bismil Cezaevi'nden duyuru

Yıllardır cezaevlerini işkence merkezi olarak kullanan, işkenceyle, terörle siyasi tutsakları yok edemeyen faşist zihniyetler, şimdi de Eskişehir örneğinde olduğu gibi tek kişilik hücre, tek kişilik havalandırma sistemiyle tutsakları toplulardan tecrit ederek diri diri mezarla gömmek istemektedirler. Bu insanlık dışı uygulamaları protesto etmek amacıyla 24 Mayıs'tan itibaren süresiz açlık grevine girmiş bulunuyoruz. "Ben insanım" diyen herkesi destek vermeye davet ediyoruz.

Bismil Cezaevi
Siyasi tutsakları adına
Selanik ÖNER

Basın açıklaması

...Toplumun sesi durumunda olan devrimci tutsaklar susturulmak, siyasi kimliklerinden soyutlanarak kişisizleştirilmek, boyun eğdirilmek amacıyla her zaman acımasız saldırılarla karşı karşıya kaldılar. Bütün bunlara hiç bir zaman boyun eğmediler. Tüm diğer direniş biçimleri yanında açlık grevleri ve ölüm oruçlarıyla bedenlerini ortaya koyarak bilime, insani değerlere, siyasi kimliklerine sahip çıktılar, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde halklarımızın sesi oldular.

Bizler geçmişte kamuoyunun desteği ve direnişlerimizle elde ettiğimiz kazanımlarımızın gaspı çabası karşısında sessiz kalmayacağız. Siyasal kimliğimizle insanlık onuruna bağdaşmayan bir yaşam biçimini kabul etmeyeceğiz. Bu nedenle devrimci tutsaklar; devrimci, demokrat, ilerici kamuoyuna ve tüm demokratik kurum ve kuruluşlara; Kürt, Türk tüm emekçi insanlarımızı tutsaklara yönelik işkence ve aşamalı olarak yok etme politikalarını boşa çıkarmak ve insanca bir yaşam için sorunlarımızın çözümü yönünde çabalarını artırmaya ve insani görevlerini yerine getirmeye çağırıyoruz.

PKK-THKP/C Acilciler-DKP-
SVP-TKP(B)
Davalarından tutuklular
SAĞMALCILAR

"Ceyhan Cezaevi" öneriyor

12 Eylül faşizminin tüm kurum ve kurallarıyla Türkiye siyasi yaşamına tamamen oturtulduğu, 424 sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname ile bir kez daha açığa çıkmıştır. TC, Türkiye ve K... stan halkları üzerinde estirdiği faşist terörü bu kararname ile devletin resmi politikası olarak ilan etti. Egemen gücün amacı oldukça açıktır: Kürt u sunun Nusaybin ve Cizre direnişi ile boyut kazanan u sal ve toplumsal kurtuluş uğruna savaşımını, terörle boğmak, u sal uyanışı engellemek ve Türkiye'deki devrimci-demokratik mücadeleyi cezerek toplumsal muhalefeti tamamen etkisiz kılmaktır.

Yeni bir "Tahrir-i Sükun" olarak halkımıza dayatılan 424 sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname ile TC, bugüne kadar işlediği ve işleyeceği cinayetlere, sürgünlere ve basın üzerindeki sansüre hukuksal meşruluk gömleğini giydirmek istemektedir. Böylece devlet, Kürt halkı üzerinde soykırımlara varan toplu katliamlarını pervasızca sürdürülebilecektir artık.

Uluslar zindanı olan TC'nin halklarımıza reva gördüğü insanlık dışı her türlü uygulamaya yasal kılıf olan Kararname'ye karşı mücadelenin yükseltilerek kitleselleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Diğer yönden özgürlük tutsaklarının seslerini boğmak ve fiziki olarak imha etme amacıyla tek kişilik hücre sistemli cezaevleri inşa edilebilmektedir. Eskişehir Özel Tip Cezaevi bu örneğin ilki olarak inşası tamamlanmış bulunuyor. Devrimci-yurtsever tutsakların Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ne sürgün edilebilmeleri için ANAP hükümetince tasarlanan planların her an yaşama uygulanabileceği gerçeği, sorunun güncelliğine ve önemine bir kez daha dikkat çekmektedir. Türkiye ve K... stan halklarına esaret zincirlerini dayatan KKK'yı protesto etmek, Kararname'ye ilişkin halklarımızı aydınlatmak, duyarlı kılmak ve Adalet Bakanlığı'nın devrimci tutsakları diri diri gömmek amacıyla yaptırdığı tek kişilik hücre sistemli Eskişehir Cezaevi'ne sürgünleri engellemek ve bu tip cezaevlerini protesto etmek amacıyla 24 Mayıs 1990 tarihinden itibaren bir haftalık açlık grevini başlatacağız. Direniş eylemimiz, siyasi tutsakların bulunduğu bütün cezaevlerinde aynı günde ve eşgüdümü olarak başlayacak ve eşgüdümlü olarak bitirilecektir. Direnişimiz cezaevleriyle sınırlı kalmaması gerektiğine inanan Ceyhan Özel Tip Cezaevi'ndeki PKK ve THKP-C (Acilciler) tutsakları olarak bizler, Devrimci Birlik Platformu olarak açlık direnişimize duyarlı olmanızı ve kampanyanın cezaevi boyutunu aşarak Kararname'nin gerçekleştirilmesi ya da en azından geniş kitleler nezdinde teşhir edilmesi için aşağıda sıralayacağımız somut önerilerimize yanıt vermenizi bekliyoruz:

- Direnişimize ve kararnamenin teşhirine ilişkin kamuoyu yaratılması için tüm olanaklar seferber edilmeli. Mümkün olan her türlü girişim örgütlenmeli ve bu girişimler tek merkezden yönlendirilmelidir.

- Cezaevleri direnişi ve bu direnişin mahiyeti en geniş biçimde duyurulmaya çalışılmalıdır. Bunun için:

a) Cezaevlerinden gönderilecek basın açıklamalarının günlük basına yansıtılmasını sağlamak. Haftalık gazete, dergi ve aylık dergilerde direnişimizin ajitasyon ve propagandasını yapmak.

b) Cezaevlerindeki direnişe destek veren ilan, basın toplantıları örgütlendirmek - Direnişimizi desteklemek için aile ve yakın çevremizin Ankara, İstanbul, Adana, Urfa ve Diyarbakır'da başlatacakları açlık grevi eylemlerine yeni katılımlarla güç vermek, ailelerin eylemlerini ve nedenlerini başta sosyalist basında olmak üzere günlük basına yansıtılmaya çalışmak.

- Sosyalist basını bir araya getirmeye çalışarak, ağızlarında siyah bantla basın toplantısı düzenleme temelinde Kararname'yi protesto etmek.

- Sosyalist basında bir heyet oluşturarak gazeteleri dolaşmak, onlarla konuşma vb. yollarla gazeteler üzerinde baskı kurmak.

- Basının sessiz kalması halinde, gazeteler önünde toplanarak siyah çelenkler bırakmak veya oturma eylemi yapmak.

- Demokratik kitle örgütlerinin (sendika, demek, mesleki kuruluşlar vb.) kampanyaya katılmalarını sağlamak. Bu doğrultuda şunlar üzerinde durulabilir:

a) Örgütlü olunan yerlerde işi yavaşlatmak, yemek almama vb. boykotlar.

b) İHD, SP ve mesleki kuruluşlarda açlık grevi yapma, Kararname'yi protesto eder ilanlar, basın toplantıları vb. aracıyla geniş kamuoyu oluşturma.

c) Öğrenci gençliğin açlık grevi, form ve çeşitli gösteri yapmaları sağlanmalı.

- Mümkün olduğunca TBMM'ye protesto telgrafları çekilmeli.

- Gösteri, bildiri ve çeşitli araçlarla Kararname teşhir edilmeli.

- Konsolosluk ve Büyükelçilikler önünde oturma eylemleri yapılmalı.

NOT:

1- Önerilen eylemler cezaevlerindeki Kararname'ye yönelik eyleme destek görünümünde olmamalı, Kararname'ye karşı kitle eylemleri biçimine büründürülmeli.

2- Eskişehir Cezaevi sorunu, kararnameyi gölgeleyebilecek şekilde ön plana çıkarılmamalı.

3- Demokratik kitle örgütlerinde, örgütlenebilecek açlık grevleri mümkün olursa dönüşümlü olmalı.

4- Önerilerimizin haricinde düşünülen başka eylem biçimleri varsa onlar da uygulanabilir.

Ceyhan Özel Tip Cezaevi PKK - THKP-C (Acilciler)

YAKIN TARİHİN AÇLIK GREVLERİ

İrlanda Kurtuluş Ordusu savaşıları 9 yıl önce onurlarıyla öldüler...

Yakın tarihte dünyada yaşanan en önemli açlık grevi, 1981 yılında 10 IRA (İrlanda Cumhuriyet Ordusu) militanının sürdürdükleri açlık grevinin sonucunda birbiri ardına öldükleri grevdi.

Bağımsız bir İrlanda uğruna yaptıkları eylemler sonucu tutuklanan, Belfast dışındaki Long Kesh Cezaevi'nin H-Bloklarında yatmakta olan IRA militanlarının açlık grevlerine yol açan talepleri şunlardı:

- 1- Her zaman kendi giysilerini giyme hakkı,
- 2- Hapishanenin buldukları bölümlerinin korunması ve temizliği için her şeyi yapmaya hazır olduklarını, ama cezaevi hizmet görevi yaptırılmaması, yapmaları gereken işin zamanını belirlerken okuma, çalışma sürelerinin gözönünde tutulması,
- 3- Rekreasyon saatlerine öteki siyasi tutuklularla birlikte katılma hakkı,
- 4- Kendi eğitim ve rekreasyon uğraşlarını düzenleme hakkının yanında; haftalık ziyaret, mektup ya da paket hakkı,
- 5- Diğer tüm tutuklulara normal olarak sağlanan ceza indiriminden yararlanma hakkı.

İngiliz yönetiminin bu hakları tanımayacağını açıklaması üzerine 10 IRA militanı 1 Mart 1981'den itibaren ardı ardına açlık grevine başladı. Bu sırada bir dayanışma simgesi olarak mahkumlardan Bobby Sands de milletvekili seçilmişti.

Açlık grevinde ölen 10 IRA militanının adları ve öldükleri tarih şöyle:

ADLARI	ÖLDÜKLERİ TARİH	DAYANDIKLARI SÜRE
(Başlama tarihi 1 Mart)		
Bobby Sands	5 Mayıs 1981	66 gün
Francis Hughes	12 Mayıs 1981	73 gün
Raymond McCreesh	21 Mayıs 1981	82 gün
Patsy O'Hara	21 Mayıs 1981	82 gün
(Başlama tarihi 1 Mayıs)		
Joe McDonnell	8 Temmuz 1981	69 gün
Martin Hurson	13 Temmuz 1981	74 gün
(Başlama tarihi 1 Haziran)		
Kevin Lynch	1 Ağustos 1981	62 gün
Kieran Derty TD	3 Ağustos 1981	65 gün
Thomas McElwee	8 Ağustos 1981	73 gün
Michael Devine	20 Ağustos 1981	85 gün

Angola ulusal kurtuluş mücadelesi tarihi

(İkinci bölüm)

Bağımsızlık yolundaki ülkeler Portekiz'i köşeye sıkıştırmışlardı. Klasik sömürgecilik sürdürülemediğini anlayan Portekizli yöneticiler, yeni sömürgecilik planları yapmaya başladılar. Sömürge ülkelerde yürüttüğü savaşın getirdiği mali yük ve kargaşa Portekiz'i bir bunalımın eşğine getirmişti. 25 Nisan 1974'te ülke "Karanfil Devrimi" olarak adlandırılan bir darbeyle sahne oldu. Darbe liderleri yeni sömürgecilik uygulamaya sokmanın yollarını aramaya başladılar. Yönetimi Afrikalılara bırakacak, ancak yabancı tekeller Angola'nın zenginliklerini sömürmeyi sürdürecektlerdi. Amaç Portekiz'e olan bağımlılığı bu kez de ekonomik olarak sürdürmektir.

"Karanfil Devrimi" ile Aetono'nun yerine devlet başkanı olan General Spinoła, 1974 yılında sömürgeci bağımsızlığı tanımak zorunda kaldı. Ancak Portekiz ekonomik çıkarlarından vazgeçmek niyetinde değildi. FNLA ve UNITA bu yeni sömürgeci planları kabul ederek desteklemeye başladı. MPLA ise Angola için tam bağımsızlık istiyordu.

1975 yılında Spinoła'nın çekilmesiyle Portekiz'de yeni bir hükümet kuruldu. Angola'da ise Kenya ve bazı komşu ülkelerin de araya girmesiyle ülkedeki mevcut güçler bir araya getirilmeye çalışıldı. Bu plandan taktik olarak yararlanmak isteyen MPLA da bu güçler arasında yer aldı. Asgari bir bağımsızlık planı üzerinde anlaşıldı. Üç örgütün liderleri Alvor'da Angola'nın bağımsızlığına ilişkin bir anlaşma imzaladılar. Bu anlaşmaya göre 11 Kasım 1975'te bağımsızlığın tanınması ve 31 Ocak'ta MPLA, FNLA ve UNITA temsilcileriyle Portekiz'i temsilen bir yüksek komiserin yer alacağı geçici bir hükümet kurulması karara bağlandı. Ekim ayında ise genel seçimler yapılacaktı. Anlaşmadan sonra FNLA ve UNITA temsilcileri Portekiz temsilcisiyle ortak tavır almaya başladı. Hükümet kurulduktan bir gün sonra MPLA'nın yayınlarını basan bir matbaa havaya uçuruldu. Olayın ardından gelen çatışmalarda binlerce insan öldürüldü. FNLA bir yandan MPLA militanlarına diğer yandan da Poder Popular üyelerine saldırdı. Luanda varoşlarında ortaya çıkan Poder Popular (Halk İktidarı Hareketi), içinde MPLA üyelerinin de yer aldığı çeşitli sol

Angola'da devrimin gerçekleşmiş olması, emperyalizme ve onun işbirlikçilerine karşı yürütülen mücadelenin sonu anlamına gelmedi.

Devrime geri adım attırma yolundaki karşı devrimci hareketler saldırılarını sürdürdü.

Angola halkının devrimi koruma mücadelesi bugün de sürüyor.

grupların örgütlediği bir hareketti.

"Birinci Bağımsızlık Savaşı" sırasında asıl olarak kırlarda süren mücadele, geçici hükümetle birlikte Luanda'ya kaydı. MPLA bu dönem "İkinci Bağımsızlık Savaşı" olarak adlandırıldı. Bu dönemde Sovyetler Birliği ve Küba MPLA'ya askeri yardımda bulunmaya başladı. ABD, FNLA ve UNITA'ya yoğun desteğini sürdürüyordu. UNITA ayrıca Güney Afrika'nın da geniş desteğini alıyordu. Ancak halk MPLA'nın yanındaydı. 4 Kasım'dan itibaren Kübalı askerlerin de yardımı gelmesiyle yıllardır süren savaş zaferle noktalandı. 10 Kasım gecesi Portekiz Genel Valisi, Angola'yı bir gemi ile terk etmek zorunda kaldı. 11 Kasım 1975'te Bağımsız Angola Halk Cumhuriyeti i-

lan edildi. Bağımsızlık ve cumhuriyetin kurulması ilanı MPLA Genel Sekreteri Augustinho Neto Londra'da açıkladı. Devrim Konseyi hükümet görevini üstlendi. İlk devlet başkanlığına Augustinho Neto getirildi. Mozambik, Kongo Halk Cumhuriyeti ve Küba gibi Angola'daki gelişmeleri yakından izleyen ülkeler cumhuriyeti resmen tanıdıklarını açıkladılar. Kısa sürede Angola Halk Cumhuriyeti'ni tanıyan ülke sayısı 40'a çıktı.

Angola topraklarının önemli bir bölümünü kurtarılmış bölge haline dönüştüren MPLA bu topraklar üzerinde cumhuriyet ilan etmişti. Ancak sömürgeci güçler yıllarca yağmaladıkları bu ülkeden hemen vazgeçmek istemiyorlardı. Bağımsızlığın güvenmesini sağlamak ve ülkede karşı-

devrimcileri tümüyle yok etmek için mücadele sürüyordu. Karşı devrimciler ABD, Fransa ve gerici komşu yönetimler tarafından destekleniyordu.

Aynı günlerde UNITA ve FNLA da bir açıklama yaparak halk cumhuriyetine alternatif oluşturmak üzere "Demokratik Angola Devleti"ni ilan ettiler. MPLA, bu örgütlerle ve birçok yabancı güçle mücadele etmek zorunda kaldı. Devrimci güçler kısa sürede bütün Angola topraklarını kurtardılar. Devrimci güçler emperyalizmin desteklediği karşı-devrimcilere karşı savaşırken Sovyetler Birliği'nden teçhizat, Küba'dan teknik ve asker yardımı aldılar. Ancak MPLA'yı asıl başarıya ulaştıran halkın desteği ve yıllardır verdikleri kararlı mücadeleydi.

AUGOSTINHO NETO

Angola ulusal kurtuluş hareketi lideri Augustinho Neto, 17 Eylül 1922'de Kaxicana'de Icolo e Bengo ilçesinde doğdu. Babası protestan metodist bir rahip, annesi ise öğretmendi. Neto, küçük burjuva bir aileden geldiği için sömürge döneminde eğitim görebilen küçük bir azınlık içine girebildi. Ulusal kültür hareketleriyle tanışması liseyi bitirdiği 1940'lı yıllara rastlar. Bu yıllarda düzenlenen öğrenci toplantı ve gösterilerine katılanlar arasında Neto da vardı.

Liseyi bitirdikten sonra doktor olmak isteyen Neto, bir süre sonra tıp eğitimi görmek üzere Lizbon'a gitti. Burada politik faaliyetlerine başladı. İlk kez, 1951 yılında Stockholm'da yapılan Dünya Barış Konferansı için imza topladığı gerekçesiyle hapse atıldı.

Anti-Faşist Gençlik Birliği (MUD)'un aktif bir üyesi olan Neto, bu örgüt içinde Amílcar Cabral'la tanıştı. Birlikte Portekiz Komünist Partisi ve diğer anti-faşist örgütlerle ilişki kurdular.

Aynı zamanda bir şair olan Neto içta şiir, mücadelenin bir parçasıydı. Mücadele yılları boyunca politik bilincini yansıttığı birçok şiir yazdı. 1954'te üç ay boyunca Craxi hapishanesinde yattı. Bir yıl sonra da Portekiz sömürgeciliği aleyhine yaptığı konuşmalardan dolayı yeniden hapse girdi. Aynı yıl Portekiz sömürgelelerinden gelenlerin oluşturduğu Anti-Kolonyal Hareket (MAC)'in kurucuları arasında yer aldı.

Neto, Aralık 1959 yılında Angola'ya döndü. MPLA'nın "Angola Toprakları"ndaki başkanlığına getirildi. Ülkesine doktor olarak dönen Neto, bir muayenehane açıp politik faaliyetlerinin yanı sıra halkın sağlık sorunlarıyla da ilgilendi. 1960 yılında PIDE (Gizli İşbirlikçi Örgütü) şefi muayenehanesine giderek Neto'yu tutukladı. Neto'yu çok fazla hapiste tutamayan Portekizliler gözetim altında doktora yapmasına izin verdiler. 1962'de yeniden tutuklanan A. Neto, üç ay sonra hapisten kaçtı.

Bu tarihten sonra aktif olarak MPLA'nın liderliğini yapan Neto, silahlı mücadelenin ülkenin bütün alanlarına yayılması mücadelesine katıldı. Silahlı birçok bölgesel eylemi yönetti.

11 Kasım 1975'te Angola Halk Cumhuriyeti'nin devlet başkanlığına getirilen A. Neto, bu tarihten sonra ülkenin yeniden kurulması yolunda mücadele vermeye başladı. Bağımsızlık ilanı yaptığı konuşmada "A luta continua" (Mücadele sürüyor) diyerek, karşı-devrimcilere karşı sürdürülen mücadelenin bitmediğini belirtiyordu.

1973 yılında rahatsızlanan Dr. A. Neto, Moskova'da yaşamını yitirdi. Neto'nun ölümüyle Afrika, bir bağımsızlık savaşçısını daha yitirmişti.

DEVİRİM SONRASI ANGOLA

MPLA, 1975 Kasım'ında iktidarı ele geçirdiğinde iflas etmiş, halkın yiyecek ihtiyacının dahi karşılanamadığı, üretimin çok düşük olduğu bir ekonomi devraldı.

Devrim öncesi ekonomi, Portekizlilerin ve ülkenin zenginliklerini yağmalayan diğer metropollerin çıkarına olarak düzenlenmişti. Yıllarca süren savaş ise var olan ekonomiyi de çöktürmüştü.

Devrimin ilk yıllarında Angolalılar hem sosyal hem de ekonomik yapıyı

yeniden düzenleme yolunda zorlu bir uğraş vermek zorunda kaldı. Tüm halk yeni bir düzen kurma mücadelesine katıldı. "Direnebilmek için üret" sloganıyla hareket edildi. Hükümet 1976'de üretimin çeşitli alanlarında komisyonlar oluşturdu. Komisyonlar üretimi yönlendirmeye başladı.

Yeni bir yaşam kurmak için hızlı bir çalışma içine giren Angola halkı, eğitimin yaygınlaştırılması yönünde önemli adımlar attı. Sömürge döneminde çok düşük olan okuma-yazma oranının yükseltilmesi için yeni okullar açıldı. Anayasa bütün yurttaşlara eğitim güvencesi getirdi. 1973'te yalnızca 300 bin olan ilkökul öğrencisi sayısı, 1982'de 1,3 milyona ulaştı. Orta öğrenimdeki öğrenci sayısı ise dört binden 132 bine çıktı. Devrim sonrası okuma yazma oranı yüzde 30'a ulaştı.

MPLA-PT sağlık hizmetlerinin gelişmesine de önem verdi. Devrim sonrasında kurulan hastane oranı, sömürge dönemine göre iki kat hıza ulaştı. 1975'te parasız tıbbi bakım sis-

temi oluşturuldu. Ulusal Sağlık Servisi kuruldu. Konut sorununun çözümü de devrim sonrası hükümetin öncelikle ele aldığı sorunlar arasındaydı. Sağlık, eğitim, konut sorunlarının çözümü yolundaki çalışmalar hükümetin bugün de öncelikle ele aldığı konular arasında geliyor.

MPLA Merkez Komitesi Ekim 1976'da toplandı. Marksizm-Leninizmin temel alındığını açıkladığı toplantıda, halk diktatörlüğünün sağlanması, bağımsızlığın korunması ve ekonominin yeniden yapılanması sorunları görüşüldü. 4-10 Aralık 1977'de genel kongre yapıldı. A. Neto bu kongrede "Angola için 1977, MPLA'nın birinci kongresi, partinin kurulması ve sosyalizm için üretimin başlatılması yılıdır" şeklinde konuştu. MPLA, ismini "Angola Halk Kurtuluş Hareketi - İşçi Partisi" (MPLA-PT) şeklinde değiştirerek partileşti. Kongre, programda değişiklik yaptı. Bilimsel sosyalizmi hayata geçirme hedefini önüne koydu.

Angola'da devrimin gerçekleşmiş olması, emperyalizme ve onun işbirlikçilerine karşı yürütülen mücadelenin sonu anlamına gelmedi. Devrim geri adım attırma yolundaki karşı devrimci hareketler saldırılarını sürdürdü. Ülkenin güneyindeki karşı-devrimci birliklere karşı yürütülen savaş on yıllık süreçte 17.6 milyar dolara mâl oldu. Angola halkının devrimi koruma mücadelesi bugün de sürüyor.

Kısa Kısa Kısa Kısa Kısa Kısa Kısa

İki Yemen birleşti

Aylardır Almanyalar'ın birleşmesi dünya gündemini işgal ederken, geçtiğimiz hafta içinde Kuzey ve Güney Yemen sessiz sedasız birleşti.

Güney Yemen parlamentosu 21 Mayıs günü Kuzey Yemen'le birleşme anlaşmasını onayladı. 22 Mayıs'ta ise iki Yemen'in birleşmesi resmen açıklandı.

Demokratik (Güney) Yemen Cumhuriyeti ile (Kuzey) Yemen Arap Cumhuriyeti arasında yapılan anlaşma sonrasında yeni devletin adı **Yemen Cumhuriyeti** olarak kabul edildi.

Kuzey Yemen Devlet Başkanı Ali Abdullah Saleh, Yemen Cumhuriyeti'nin devlet başkanı olurken, Güney Yemen Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Ali Salem El Beyd ise yardımcılık görevine getirildi. Cumhuriyetin başkenti **Sanaa** olarak belirlendi.

Birleşik Yemen Cumhuriyeti'nin ilanından sonra geçici bir "Başkanlık Konseyi" oluşturuldu. Güney Yemen'in başkenti Aden ekonomik başkent ilan edildi. Birleşik Yemen 13 milyonluk nüfusu ile Arabistan Yarımadası'nın en kalabalık ülkesi haline geldi.

Yakın Arap tarihinde 30 yıl önce bir başka birleşme olayı daha yaşanmış; ancak başarılı olamamıştı. Mısır ve Suriye önce tek bir devlet oluşturduklarını açıklamışlar, ancak üç yıl süren bu girişim fiilen gerçekleşmeden son bulmuştu.

Romanya'da Iliescu kazandı

Romanya'da 20 Mayıs tarihinde yapılan devlet başkanlığı ve parlamento seçimleri, **Ion Iliescu** ve Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin zaferi ile sonuçlandı. Iliescu, oyların yaklaşık yüzde 90'ını alırken, Ulusal Kurtuluş Cephesi de parlamento seçimlerinde yüzde 70'in üzerinde oy topladı.

Ulusal Liberal Parti lideri **Radu Campeanu** oyların yalnızca yüzde 11'ini, Köylü Partisi adayı **Ion Ratiu** ise yüzde 6'sını alabildi. 12 yıl Fransa'da yaşayan Campeanu, seçim öncesinde Romanya'ya dönmüştü.

387 sandalyeli meclis ve 119 sandalyeli senatoda büyük çoğunluğu ele geçiren Ulusal Kurtuluş Cephesi, içinde eski komünistlerin bulunduğu gerçekçiyle suçlanıyordu. Muhalefet partileri, propagandalarını bunun üzerine dayandırarak yapmışlardı.

Seçim sonrası Romanya, seçim yapılan diğer Doğu Avrupa ülkelerinden farklı olarak sağa kaymadı şeklinde değerlendirildi.

Siyonizm intifadaya saldırdı:

Onbeş şehit daha!..

İsrail işgali altındaki Arap topraklarında geçtiğimiz hafta içinde yeni bir katliam daha yaşandı. Bir İsrailli işe gitmek üzere araba bekleyen bir grup Filistinli'yi yere oturtarak taradı. Yedi Filistinli öldü 10 Filistinli yaralandı. 29 aylık intifadının en kanlı günü olarak nitelenen olaydan sonra, Filistinliler ile İsrailliler arasında çıkan çatışmalarda 8 Filistinli daha öldü. 400'den fazla kişi de yaralandı.

Tel Aviv yakınlarındaki **Rişon Le Zion** kasabasında 20 Mayıs günü işe gitmek üzere araba bekleyen Filistinlileri, arama yapmak gerekçesiyle yere oturtan İsrail askeri üniformalı bir kişi elindeki M-16 tipi bir silahla taradı.

Saldırdan sonra işgal altındaki Gazze Şeridi ve Batı Şeria'daki El Halil ve Nablus kentlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Ancak olayın duyulmasının ardından onbinlerce Filistinli İsrail'deki işlerini bırakarak işgal altındaki topraklara döndü. Gösteri yapmak isteyen Filistinliler, İsrail askerlerinin saldırısıyla karşılaştı. Gazze'de altı, Batı Şeria'da iki Filistinli daha öldürüldü.

Tunus'ta bir bildiri yayınlayan Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) lideri Yaser Arafat'ın danışmanı, bu iğrenç

saldırının Gazze Şeridi'ne ek askeri birlikler gönderilmesine bahane yaratmak amacıyla hazırlanan planın bir başlangıcı olduğunu bildirdi.

Öte yandan **İsveç Çocukları Koruma Grubu**'nun hazırladığı bir raporda Filistin ayaklanmasının ilk iki yılında, İsrail ordusunun 159 Filistinli çocuğu öldürdüğü, 63 binini de yaraladığı açıklandı.

Raporda İsrail ordusunun "zalimce" davrandığı belirtilerek, "birçok asker, Filistinli çocukların yaşamlarını değersiz görüyor" ifadesini kullandı.

Raporun sonuçlarına göre, öldürülen çocukların ortalama yaşı 10 olarak belirlendi. 63 bin çocuğun da mermi, gözyaşartıcı bomba ya da yedikleri dayak sonucu yaralandığı saptandı. Bu sayılara göre, işgal altındaki topraklarda yaşayan her 15-20 çocuktan biri çeşitli şekillerde yaralandı. Yine İsrail ordusunun 1098 evi boşaltırması ya da yıkması sonucu 4 bin 833 çocuk sokakta kaldı.

Her gün ortalama 43 bin çocuk sokağa çıkma yasağı nedeniyle evden dışarı çıkamıyor. Mülteci kamplarındaki çocukların yarısından fazlası ise yılda yaklaşık altı ay sokağa çıkma yasağı koşullarında yaşıyor.

Mucize gerçekleşmedi

Halk sokaklara döküldü

● Güney Kore'de son üç yılın en büyük sokak savaşları sürüyor

Güney Kore'de, içinde bulunduğumuz Mayıs ayı, şiddetin en yoğun olduğu aylardan biri olarak tarihe geçecek. Mayıs ayı boyunca Güney Kore'nin başkenti Seul'un sokakları hemen hemen hiç boşalmadı. Taşı, sopalı, yangın bombalı gösteriler birbirini izliyor. İşçiler ve öğrenciler polise çatışıyor.

Muhalefet koalisyonunun 18 Mayıs 1980'deki ayaklanmasının 10. yıldönümünde halkı protesto gösterileri düzenlemeye davet etmesinden beri 130 bin polis alarm durumunda.

1987 ilkbaharındaki radikal gençliğin demokrasi mücadelesi, askeri rejimin başkanı **Çun Du Huan**'i iktidardan uzaklaştırmaya yöneldi. Gençler bugünlerde yine Seul ve diğer kentlerin sokaklarında. Düzenlenen gösteriler son üç yılın en büyükleri olarak niteleniyor.

Eylemler Seul Radyosu çalışanlarının, yeni başkanı protesto için greve gitmeleri ile başlamıştı. Daha sonra ülkenin en büyük tersanesi Ulsan'da işçiler greve gittiler. Polise işçiler/a-

rasında çıkan çatışmalarda birçok işçi yaralanırken, işçilerin kurduğu barikadları yaran polis tersaneye girdi. Sokaklarda barikadlar kurup, otomobil lastikleri yakarak polisle çatışan işçileri öğrenciler destekledi. Seul'deki **Yonsei Üniversitesi**'nde yüzlerce öğrenci gösteri yaparak taş, sopa ve yangın bombaları kullanarak polise saldırdı.

Hyundai otomobil firmasında çalışan 27 bin işçi de tersane işçilerini desteklemek için dayanışma grevlerine başladılar. **Chonan** kentinde de öğrenciler bir polis otosunu yakıp, birçok polis karakolu ile Hyundai şirketlerine ait bülörlere saldırdılar. Olaylara katılan öğrencilerin sayısı 100 bini aştı.

Hyundai tersanesinde süren grevin polis tarafından zor kullanılarak dağıtılması üzerine, işçi eylemleri giderek yayılarak bankalara da sıçradı. Seul'da bulunan **Citibank**'ta işçiler, üniforma yerine t-shirtlerini giyerek işe geldiler. Metro işçilerinin bilet satmaması ve yolculara müdahale etme-

mesi üzerine yolculuklar ücretsiz gerçekleşti. **Dongguk Üniversitesi**'nde 5 bin öğrenci derslere girmeyerek boykota gitti. Ulsan yakınlarındaki sanayi merkezlerinde 50 şirket grevcilere destek vermek amacıyla kapatıldı.

Hükümet olayların üzerine şiddetle gidileceğini açıklarken, öğrenciler de "her şeyin yeni başladığını", tehditlerden korkmadıklarını söylediler. Devlet Başkanı **Roh Tae Vu**'nun işbaşından uzaklaştırılmasını isteyen yaklaşık 10 bin öğrenci, çok sayıda aracı da ateşe verdiler. Ülkenin 11 kentinde gerçekleştirilen yönetim aleyhtarı gösterilerde saatler süren çatışmalar yaşandı. Göstericiler Seul'deki Amerikan Kültür Merkezi'ne saldırdılar. Olayda iki Güney Koreli memur yaralandı.

Devlet başkanlığı görevini sürdüren **Roh**, 16 Aralık 1988 tarihinde yapılan seçimlere **Demokratik Adalet Partisi** adayı olarak katılmış ve yüzde 37 oranında oy almıştı. Giderrek desteği azalan **Roh**, ekonomik ve

politik konularda başarısız olarak değerlendiriliyor. Enflasyon oranı geçmiş yıllara göre artarak, yüzde 10'un üzerine çıktı. İhracatta da bir gerileme yaşanıyor. Sendika liderleri, hükümetin işçi hareketlerini ve muhalefeti susturmak amacıyla ekonomik güçlükleri öne sürdüğünü savunuyor,

işçiler haklarının ihlal edildiğini belirtiyorlar. Japonya'yı model olarak alan **Roh**, ekonomik ve politik yaşam üzerinde sıkı bir denetim kurmayı amaçlıyor. Güney Kore'deki olaylar daha uzun süre böyle gideceğe benziyor.

Newsweek:

"Kürdistan'da kirli savaş"

"Kürdistan'da kirli savaş". Bu cümle geçtiğimiz hafta Türkiye'yi kapak yapan haftalık **Newsweek** dergisinin "Olağanüstü Bölge" a ayırdığı tam sayfalık yazının başlığını oluşturuyordu. Bu başlık altında yayınlanan yazıda Nusaybin ve Cizre olaylarına yer verilerek, bölgede sıcak bir savaşın varlığından söz ediliyor. PKK gerillalarının Türk askerlerini, polisleri, hükümet görevlilerini ve hainleri öldürdüğü ifade edilen yazıda, Ankara hükümetinden ayda 400 dolar maaş alan korucuların da gerillaların en büyük hedefi haline geldiği belirtiliyor.

Aynı yazıda, Kürt ayaklanmasının beş yıl önce başladığı, PKK gerillalarının sistematik saldırılarda bulunduğu ve finansal kaynaklarının da Batı Avrupa'da bulunması ve PKK'yi destekleyen kişilerden sağlandığı belirtiliyor.

Her iki taraf için de kirli olarak değerlendirilen savaşta, PKK'lilerin korucuları öldürüp, çiflikleri yaktığı ifadesi yer alırken, kolluk kuvvetlerinin de yakaladığı kişileri haftalarca mahkemeye çıkarmadan gözaltında tuttuğu ve işkence yaptığı belirtiliyor. Geçen yılki Yeşilyurt köylülerine dışkı yedirme olayına da değinilen yazıda gelişmelerin çok yavaş olduğu, Kürtlere yakın zamana kadar "Dağ Türkleri" denildiğinden bahsediliyor.

Sovyetler'de enflasyon korkusu

Sovyetler Birliği'nde uygulamaya konması planlanan yeni ekonomik düzenlemeler halkın tepkisini çekiyor. Hükümet tarafından hazırlanan ve Başkanlık Konseyi tarafından kabul edilen beş yıllık plan, temel mallarda fiyat artışlarını öngörüyor.

"Ülkedeki ekonomik durum ve düzenli piyasa ekonomisine geçiş kavramı" başlıklı raporda yıl sonuna kadar piyasa ekonomisine geçiş hazırlıklarının tamamlanacağı belirtiliyor. Raporda temel maddelere yapılacak zamlar konusunda da bir açıklama bulunuyor. Buna göre, 1991 yılı başında et fiyatlarının 2,3, ekmeke fiyatlarının ise üç kat artması öngörülmüyor. Sütte 2,0, şekerde 1,8, ayakkabıda yüzde 35, ulaşımda ise yüzde 70 artış olacak.

1920 yılından beri fiyat artışı ile karşılaşmayan Sovyet halkı bu durumu tepki ile karşıladı. Yapılan bir ankette programın uygulanmaya konmasından sonra halkın beklediği sorunlar şu şekilde sıralanıyor. Enflasyon (yüzde 47), suç oranının artışı (yüzde 41), sosyal karışıklık (yüzde 39).

Hükümetin bu düzenlemeleri ahlında 1 Temmuz'dan itibaren yürürlüğe koyacağı, ancak halktaki panik ve tepki nedeniyle ertelemek zorunda kaldığı belirtiliyor.

Sovyet yönetimi hazırlanan ekonomik paketin halk oyuna sunulacağını ve halk oylamasında desteklenmesi durumunda uygulanacağını da açıkladı. Bu kararın halkın tepkisinden kaynaklandığı şeklinde yorumlar yapılıyor.

Hükümetin halkın gelirini yükseltmek amacıyla da bir önlemler paketi sunduğu belirtildi. Bu önlemlerin arasında özellikle düşük gelirli ailelere her çocuk için belli bir ödenek verilmesi de bulunuyor.

Ekonomik programın 40 milyon işsiz yol açması bekleniyor.

"You won't be able to raise grass in this region": Turkish troops on the attack in Cizre

The Dirty War in Kurdistan

Murder, torture and abuse in a forgotten place

Halklarımızın devrimci birliğini yaratmak ertelenemez bir görevdir!

Halklarımızın üzerine bir karabasan gibi çöken 12 Eylül faşizmi; 10 yıldır kitlelerin artan tepkisi, kendi iç çelişkilerinin derinleşmesi, K stan u sal kurtuluş mücadelesinin ve Türkiye devrimci-demokratik hareketinin olağanüstü baskı, işkence ve katliamlara karşı geliştirdiği mücadele ve direnişlerle giderek aşınma sürecine girmiştir. 12 Eylül, toplumda bir yanıla çöküntü, çürüme, sefalet ve açlığı doruğa çıkarırken, diğer yandan da insan olmanın, devrimci-demokrat olmanın, kısacası gerçek yaşamın, ancak direniş yoluyla kazanılabileceğini bilinçlere kazımış bulunuyor. Günümüzde onurlu yaşamak, insani değerlerini koruyarak ayakta kalabilmek ancak direniş ruhuna bağlı kalarak mümkündür. Faşizme boyun eğmemek, ona teslim olmamak, bütün devrimci-demokrat değerleri yaratmanın, korumanın biricik yoludur.

İnsanlığın medeniyete geçişinin beşiği olan ülkemiz Mezopotamya ve Anadolu, yaşanan tüm tarihi süreçlerin olumsuzluğuna rağmen zengin halk kültürlerinin adeta bir mozayığı gibidir. Ne Osmanlı despotizminin halkları boğan ve geriletken yaklaşımları, emperyalizmin sömürgeleştirme çabaları ne de sonrasında Kemalizm'in ve 12 Eylül faşizminin ülkelerimizdeki zengin ulusal çeşitlilik ve kültürleri bir "Türklük" potası içinde eritmek istemesi, ağır tahribatlarına rağmen amacına ulaşmamıştır. Halklarımızın çeşitli biçimlerde direnebildikleri kendi ulusal kimlik ve kültürlerine sahip çıkabildikleri oranda egemen sınıfların kendilerine dayattığı asimile olma, erime ve yok edilme süreçlerini boşa çıkarabilmişlerdir. Hiç şüphesiz halklarımızın kendi öz varlığını koruma ve geliştirme savaşımını kendiliğinden ortaya çıkan bir gelişme değildir. Ulusal ve sosyal kimliğin kazanılmasıyla başlanmasında halklarımızın direniş geleneği ve devrimci örgütlerimizin büyük özveri ve çabaları belirleyici bir role sahiptir.

Günümüzde ileri derecede netlik ve egemen olma eğilimi taşıyan direniş çizgisi, halklar tarihimizin ve güncel gelişmelerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Tarih, her türlü sosyal gelişmenin ana zembereği olan direniş ve mücadelenin yanında, yok oluşun kaynağını da teslimiyet ve tevekkül olduğunu çok net biçimde göstermektedir. Her halkın kendi öz tarihinde, bu var olma ve yok olmaya gidişin momentini biraz araştırılmayla net bir biçimde ortaya çıkarılabilir. Teslimiyet ve uzlaşmacılık her zaman ve her yerde yenilgiye, tükenişe götürürken, haklı ve soylu hedefler uğruna direniş ve başkaldırı halklara gelişme ve zafer getirmiştir. Yakın tarihimiz bunun örnekleriyle doludur. Hayat hakkını Kemalizm'e kuyrukçuluk yapmakta arayan bir dönemin icazetli sosyalistliğinin yalnızca kendisinin tasfiyesiyle bitmeyen ama bütün bir halkın mücadele istem ve potansiyelini de toprak eden niteliği tüm kötü sonuçlarıyla biliniyor. Keza Kürt ulusal hareketlerindeki uzlaşmacılık ve ulusal ihanetlerin bu halkların özgürlük mücadelesine vurduğu can alıcı darbeler hepimizin malumdur.

Halklarımız 1960'lı yıllardan itibaren gözlerini biraz açmak istedi, ne var ki Türkiye egemen sınıfları bu ulusal ve sosyal uyanışa 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 faşist darbeleriyle karşılık verdi. Ancak her iki darbede, bütün zor ve katliamlarına rağmen toplumda derin kökleri bulunan devrimci yönelişi yok edemedi. Her defasında toplum bağrında direniş eğilimlerini yeniden fıskırttı. Bunda yakın tarihimize damgasını vuran devrimci öncülerin büyük payı oldu. Toplumun baskı ve demagogik şartlanmalarla daraltılmak istenen ufku her defasında onun mücadele ve direnişleriyle açıldı.

12 Eylül darbesi ve darbe sonrası ortaya çıkan gelişmeler

Hiç şüphesiz amaçları ve sonuçları itibarıyla 12 Eylül faşizmi 12 Mart faşizmine göre daha yıkıcı ve devrim adına yaratılmış tüm değerleri kesin bir biçimde yok etmeyi hedefleyici olmuştur. Karşı-devrimi bu denli büyük önleme iten temel neden 12 Eylül öncesi Türkiye ve K stan'da sınıfsal ve u sal kurtuluş mücadelesinin aldığı boyuttur. Türkiye egemen sınıflarının hemen her fırsatta lanetlemekten usanmadıkları bu dönem devrimci direnişin her iki alanda da geliştiği, yer yer silahlı biçimler aldığı, önemli bir kitleselliğe kavuştuğu ve mücadelenin ülkenin politik gündeminde belirleyici bir rol oynamaya başladığı bir dönemdir. Ancak aynı dönem devrimci örgütler bazında genel bir dağılımın bir türlü giderilemediği ve büyük potansiyelin iktidara doğru yöneltilmesinde ciddi tikanlıkların hüküm sürdüğü bir önderlik zaafını taşıdı. 12 Eylül faşizminin sonuçlarının bu denli derin ve uzun vadeli olmasında bu zaafın payı büyüktür. Faşist darbecilerin umduğu bir mukavemet düzeyinin bile çok gerisine düşen devrimci hareket, kısa sürede en keskin öncülerini yitirerek genel bir direniş örgütlenmeden ağır bir yenilgi aldı. Asıl işlevi egemen sınıfların 70'li yılların sonlarına doğru derinleşen ekonomik ve politik krize emperyalist sistemine uygun bir çözüm getirmek olan programını özgürce hayata geçirmeye başladı. Tekelci sermayenin egemenliği bir yandan uluslararası emperyalist sistemin mali desteği, diğer yandan başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi katmanlardan aktarılan kaynaklarla pekiştirildi. Türk ve Kürt emekçi yığınlarına yönelik fiili saldırılarla sağlanan bu kazanımlar faşist 1982 Anayasasıyla güvence altına alınmaya çalışıldı. Böylece emekçi yığınların en ufak bir hak arama mücadelesi bile burjuva hukuk normlarına dahi ters düşen yeni yasal düzenlemelerle suç sayıldı.

Emperyalist sistemin, NATO'nun güneydoğu kanadına verdiği yeni rol gereğince Türkiye hızla Ortadoğu devrimci halklarının ve anti-emperyalist yurtsever iktidarların azılı düşmanı müdahaleci-yayılmacı bir güç haline getirildi. Bu amaçla K stan'da bir dizi askeri havaalanları ve mühimmat depolarının inşasına girişirken Türk ordusu emperyalizmin işbirlikçisi gerici Arap rejimlerinin ordularının eğitim ve örgütlenmesinde önemli görevler üstlendi.

Faşist darbecilerin tüm yetki tekeli ve erkleriyle direkt olarak iktidarda bulunduğu ilk üç yıllık süre içinde Türkiye ve K stan gerçek bir zindan haline getirildi. Onlarca devrimci ve yurtsever idam edildi. İşkence tezgahlarında ve insan avlarında binlercesi katledildi. K stan'da silah operasyonları adı altında yoksul Kürt köylülerine faşist terör uygulandı. Başta sendikalar olmak üzere hemen bütün demokratik kitle örgütlerinin üye ve yöneticileri işkenceli sorgulardan geçirilerek tutuklandı ya da takibata alındı.

Demokrat ya da yurtsever olduğu gerekçesiyle çeşitli meslek kuruluşlarında çalışan binlerce personel işten atıldı, fişlendi. Toplumda doğal sözcülüğe sahip olan ilerici yurtsever aydınlarla karşı işkence ve hapis dahil, gözdağı, tehdit ve karalama kampanyası başlatıldı. Bizzat Evren'in derleme kalabalıklarla yaptığı konuşmalarla aydınlarla yönelik aşağılayıcı saldırılar en üst boyutlara tırmandırıldı. Böylece toplum bir bütün olarak muhalefet dürtülerinden arınmış koyu bir tevekkül ve teslimiyet hattına çekilmeye çalışıldı.

Bu dönemde emekçi yığınlar TC tarihinin hiçbir döneminde görülmemiş ölçüde yoksullaştırıldılar. İşçi sınıfının reel gelirlerinde yüzde 40'lara varan bir düşüş oldu. Uygulanan ekonomik politika nedeniyle işsizlik yüzde 20'ye fırladı. Köylüler taban fiyatlarının düşüklüğü ve tarımsal gıdelerin pahalılaşması nedeniyle yoksullaştılar. Tekeller ise bir yandan askeri faşist diktatörlüğün güvencesi altında artı-değer sömürsünü katmerleştirirken diğer yandan milyarlık fonlarla beslenerek altın yıllarını yaşamaya başladılar. Halkın elindeki son değerler banker adı altında legalite kazandırılan vurguncu ve spekülörlerin mafya yöntemleriyle yönlendirdiği tefeci piyasalarca son kuruşuna kadar gaspedildi. Halkın dışından tırnağından artırdığı tasarruflar onların gözleri önünde boyalı basına eğlenceli malzemeler sunan çirkef bir çarkın dişlileri arasında tüketildi. Sonuçta ünü dünyaya yayılan trajik-komik faciaların yaşandığı banker skandalı patlak verdi. Uluslararası finans çevreleri ve yerli tekeli sermayenin Türkiye ve K stan devrimcilerinin kanını emerek, başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi yığınları benzersiz bir sömürü ve sefaletle mahkum ederek demagogik rakamlarla yürürlüğe soktuğu istikrar tedbirleri paketi ve yapısal değişim sloganlarının kofluğu daha üçüncü yılında apaçık ortaya çıktı.

(Devam edecek)

Bazı yazışmaları müdürleri çifte standarta "hayır" diyor!

Çanakkale Cezaevi'nde açlık grevine başlayan çoğunluğu gazeteci 8 kişi eylemlerine devam ediyor. Bartın Cezaevi'nde bulunan Veli Yılmaz ve Osman Taş da yaptıkları bir açıklama ile 21 Mayıs tarihinden itibaren açlık grevine başladıklarını bildirdiler.

Hükümetin, düşünce suçları konusunda oyalama taktiği izlediğini, kamuoyunda bunu teşhir amacıyla açlık grevine başladıklarını belirten düşünce suçluları, "Bu düşünce yasaklarının toplumsal ve hukuksal dayanakları kalmamıştır" dediler. Kendilerini ziyarete giden Çağdaş Gazeteciler Derneği heyeti ile görüşen düşünce suçluları, "Hükümetin bu konudaki tavrını netleştirmesini ve umut işkencesi yapmaktan vazgeçmesini istiyoruz" şeklinde konuştular.

Bilindiği gibi Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, "sanıkların yargılanmaları suçlar itibarıyla yasadaki lehlerine değişiklik yapılacağına dair ciddi çalışmalar bulunduğu" gerekçesi ile TBKP liderleri Kutlu ve Sargin hakkında tahliye kararı vermişti. Açlık grevine başlayan düşünce suçluları aynı durumun kendileri için de söz konusu olduğunu, yasadaki yapılacak değişikliklerle mahkum oldukları suçların ortadan kalkacağını belirttiler. Hükümlü bir grup gazeteci ise bu aşamada böyle bir eylemi gereksiz bulduklarını savunarak açlık grevine katılmadılar.

Bu arada açlık grevine gazetecilerin durumunu düzeltmeye yönelik girişimler devam ediyor. Çeşitli çevreler tarafından yapılan açıklamalarda düşünce suçu gibi çağdışı kalmış bir olaydan dolayı yüzlerce yıla mahkum olmuş insanların bir an önce özgürlüklerine kavuşmaları gerekir denildi. Çağdaş Gazeteciler Derneği tarafından 28 Mayıs Pazartesi günü geniş çaplı bir basın toplantısı düzenlenerek, gazetecilerin son durumu hakkında bilgi verileceği açıklandı. Demokrasi İzleme Kurulu'nun da eylemcilerle ilgili bir defter açacağı öğrenildi.

Türk Ceza Kanunu'nun 141, 142 ve 163. maddeleri düşünce suçlarını düzenler. 12 Eylül 1980'den bu yana bu maddelerden 80 bin kişi yargılandı. Yaklaşık 20 bin kişi bu maddelerden dolayı 2-5 yıl arasında cezaevinde kaldı. Aralarında 748 yıla mahkum Veli Yılmaz ve 661 yıla mahkum Osman Taş'ın da bulunduğu yüzlerce kişi halen cezaevinde. Şu anda bu suçlardan 2 bin kişinin Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde yargılanmaları devam ediyor. Yargılananlar arasında Sosyolog İsmail Beşikçi (tutuklu), Yalçın Küçük, Bilgesu Erenus, Kerim Korcan, Erbil Tuşalp, Hüsnü Öndül gibi isimler de bulunuyor.

Hükümet, 141, 142 ve 163. maddelerle ilgili alternatifli bir yasa taslağı hazırladığını daha önce duyurmuştu. 7 Mayıs'ta Bakanlar Kurulu'nda görüşüleceği açıklanan tasarı bu toplantıda gündeme getirilmemiş, daha sonra da gündemden tümüyle çıkarılmıştı. Hükümetin bu tutumu ilgili çevrelerce bir oyalama taktiği olarak yorumlanarak, "Bu maddeler tümüyle kalkmadığı sürece sorun askıda kalacaktır" şeklinde değerlendirildi.

Açlık grevine başlayan gazetecilerle görüşmek için Çanakkale Cezaevi'ne giden Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) heyetinden Halil Nebiler'in izlenimleri:

"Yaşamları konusunda endişeliyiz"

"Açlık grevine başlayan 8 kişinin dışında aynı cezaevinde kalan 230 kadar devrimci hükümlü ve tutuklu var. Eylem öncesinde konu tartışmaya açılmış. Bir bölümü eylemi zamansız bulduklarını, başka bir bölümü de bu aşamada doğru olmayacağını söylemiş. Bunlar benim anlayabildiğim kadarıyla fraksiyonel. Eylemde öncülüğün kimde olacağı sorunundan kaynaklanan tartışmalar. Yalnız kendileri bunu direkt olarak dile getirmedi. Benim kendi izlenimlerim. Tartışmalar sonucunda 8 kişi açlık grevine başlamış. Ancak başlamayanlar başlanırların şunları söylemişler: 'Siz başlayın. Biz size destek amacı ile daha sonra açlık grevine başlayabiliriz. Ya da basın açıklamalarıyla sizi destekleriz.'

Biz cezaevine geçtiğimiz 18 Mayıs'ta gittik. Açlık grevine başlama gerekçesi olarak bize anlatılanları şöyle özetleyebilirim: Kendileri yargılandıkları ve hüküm giydikleri yasa maddelerinin artık toplumun hiçbir kesimine yanıt vermediğine inanıyorlar. Aynı gerekçelerden yargılanan Kutlu ve Sargin'in serbest bırakıldığını, söz konusu durumun kendileri için de geçerli olması gerektiğini savunuyorlar. Biz eylemin zamanlaması konusunda bazı sorular sorduk. Meclisin tatile girmesinin Türkiye'de siyasetin de büyük ölçüde tatile girmesi anlamına geldiğini, bu durumda kamuoyu oluşturma konusunda güçlüklerin olabileceğini söyledik. Onlar böyle durumlarda her zaman aynı sorunun ve kuşkuyla bulduğunu, eylemlerinin sonucunun ölüm orucuna dönüşebileceğini belirttiler. Bunu da kamuoyunun ve hükümetin tutumunun belirleyeceğini anlattılar.

Kamuoyunun oluşması konusundaki zorluklara ilişkin olarak da şunları söylediler: "Kutlu ve Sargin eylemleri ile yurtiçinden ve dışından bir sürü insanı ayağa kaldırdı. Günlerce gazetelerde manşet oldular. Eğer bu duyarlılık Kutlu ve Sargin'in karizmatik kişiliğine ise, bunu öğrenmiş oluruz." Benim görebildiğim, eylemlerinde kararlılar ve sonuna kadar götürecek moral güce sahip buluyorlar. Onları acele ettiniz veya geç kaldınız diye yargılama durumunda değiliz. Çoğunun önceki açlık grevlerinden dolayı midelerinden ve başka yerlerinden birçok sakatlıkları var. Hatta bir tanesi bizle görüşürken oturamayacak durumdaydı. Bu durumdayken ölüm orucuna dönüşebilecek bir açlık grevine başlamaları yaşamları konusundaki endişelerimizi artırıyor.

Cezaevi yönetimi konusundaki ciddi sorunları olmadığını gördük. Sivil yönetimin diğerlerine göre görece olarak da olsa kendilerine iyi davrandığını belirttiler. Görüşmemiz sırasında dört maddenin özellikle üzerinde duruldu.

Bunları şöyle özetlemem mümkün:

- 1- Çağdışı mahkemelerde ve çağdışı yasalarla yargılanmalar.
 - 2- Bu yargılamaların 12 Eylül mahkemelerinde olması var ki, bu mahkemelerin nasıl işlediğini hepimiz biliyoruz.
 - 3- Basında oluşan yeni görüntüler var. Görüntü düzeyinde de olsa bunlara bir ivme kazandırmak.
 - 4- 141, 142 ve 163. maddeleri hükümetin bir oyalama taktiği olarak gündemde tuttuğunu, bu konuda hükümeti tavrını netleştirmeye zorlamak.
- Bunlara benzer birçok yaklaşımları var. Bize nasıl yargılandıklarını anlattılar. Örneğin Mehmet Özgen, aynı suç için iki ayrı mahkemede yargılanmış ve iki kez cezalandırılmış. Bir suçun cezasını iki kez çekmek durumunda. Öylesine haklı gerekçeleri var ki, eylemlerini desteklemek ve saygı göstermekten başka bir şey elimizden gelmez."

"Türkiye polis devletidir"

Geçen hafta bir toplantı için İşçilerin Gazetesi bürosunda bir araya gelen 16 sosyalist dergi temsilcisi gözaltına alındı.

Aynı gün serbest bırakılan dergi temsilcilerinden üçü gözaltında kaldı. Bunlardan Toplumsal Kurtuluş dergisi Yazışmaları Müdürü Nejdet Kanbir de serbest bırakıldı. Kanbir, gazetemize yaptığı açıklamada, hiçbir gerekçe gösterilmeden 5 gün gözaltında tutulduğunu, polislerin ısrarla bir örgütle bağlantı kurmaya çalıştığını söyledi. Kendisine tesadüfen gözaltına alındığı söylenmesine rağmen, 5 gün gözaltında tutulmasının gerekçesini anlayamadığını belirten Kanbir şöyle konuştu: "Beni tutmalarının tek gerekçesi üzerinde Toplumsal Kurtuluş dergisinin kimliği bulunması olabilir. Sürekli olarak Yalçın Küçük ve Toplumsal Kurtuluş hakkında kendilerine bilgi vermemi istediler. Bu isteklerini her defasında reddettim. Bana ve arkadaşlarıma yapılan uygulamaya hiçbir hukuk kuralıyla bağdaşmamaktadır. Türkiye bir polis devletidir. Polisler hukuka üstünlüğü bize yapılan uygulamaya ile bir kez daha kanıtlanmıştır. Polis beni 5 gün içinde tutuyor, ama sadece 5 dakika bile tutmadan serbest bırakıyor. Biz hukukun güvencesinde değil polislerin keyfi uygulamalarının egemen olduğu polis devletinde yaşıyoruz."

Nejdet Kanbir, kendileriyle birlikte gözaltına alınan İşçilerin Gazetesi

görevlisi Hikmet Altıok'un halen Gayrettepe'de olduğu ve kendisine sürekli işkence yapıldığını belirtti. Nejdet Kanbir'in verdiği bilgiye göre İşçi Sendika Haber Ajansı'ndan Çetin Çizmeci, Alev Yayıncılık sahibi soyadı bilinmeyen Sinan ve İşçi Sağlığı Derneği yöneticilerinden 5-6 kişilik bir grup da uzun süredir Gayrettepe'de tutuluyor ve kendilerine elektrik dahil ağır işkenceler uygulanıyor.

Yeni Demokrasi dergisi Genel Müdürü Mehmet Ali Eser de gazetemize yaptığı açıklamada polislerin keyfi tutumunu protesto ederek, "Hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltına alındık. Adının Mehmet Şevki (Panzer) olduğunu öğrendiğimiz bir polis, 'Ben faşistim, MIIP'liyim var mı itirazınız?' diye bize hakaretler yağdırdı. Gazeteci olduğumuzu söylediğimizde bize 'Hangi basın, aranızda Tercüman'dan, Milliyet'ten, Hürriyet'ten kim var? Hepiniz komünistsiniz ve terbiyesizsiniz' diye hakaretlerine devam etti. Mehmet Şevki adlı polis Manuel Demir ve Hasan Hakkı Erdoğan'ın işkence ile öldürülmesi suçundan halen yargılanıyor. Hakımızda hazırlanan gerçek dışı ifadeleri imzalamadığım için 6 saat gözaltında tutuldum. Beni bırakırlarken polisler, 'Sizi getirenler aptal. Suç delilleriyle birlikte getireceklerdi ki' demesi ne kadar hukuk güvencesi altında olduğumuzu göstermesi açısından oldukça ilgi çekicidir" dedi.

Polisin gözaltına aldığı 2 kişi kayıp

(Halk Gerçeği - MERSİN) Mersin polisince gözaltına alınan Zeynel Göçer ve Mustafa Gündoğdu adlı kişilerden 20 gündür haber alınamadığı ve yaşamlarından endişe edildiği bildirildi. Gündoğdu ve Göçer aileleri Mersin İnsan Hakları Derneği'nde yaptıkları basın toplantısında, çocuklarının hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alındığını, polislerin kendilerine bilgi vermediğini belirttiler. İki aile, çocuklarının durumunun aydınlatılması için Valiliğe ve Cumhuriyet Savcılığı'na başvurduklarını, ancak bundan da henüz bir sonuç alamadıklarını söylediler.

Kamuoyuna!

1 Mayıs günü Harbiye'de kurşunlanarak yaşam boyu felç olmaya mahkum edilen Gülay Beceren ve diğer arkadaşlara yönelik saldırıları protesto etmek ve tutukluların serbest bırakılması için 21.5.1990 tarihinden itibaren açlık grevine başlıyoruz.

Gülay'ın tedavisi için Yeni Demokrasi ve ATIK tarafından açılan kampanyayı destekliyoruz.

Hesap No: T. İş Bankası İst. Türbe şubesi
Tuncer Dilaveroğlu: 1099704

Bartın Cezaevi'ndeki
TKP/ML Tutsakları

KAMUOYUNA!

TC mahkemelerinde idam hükmü verilen bir grup PKK savaşçısı olarak; ülkemizde yaşanan son gelişmeler, halkımızın kitlesel başkaldırısı karşısında çıkmazı derinleşen rejimin, bizlere ilgili tehdit ve şantajları, rehin olarak tutmalarıyla sinsi hesaplarından kamuoyunu bilgilendirmeyi, pervasızca gözardı edilen bazı gerçeklere dikkatleri çekmeyi ve bu konudaki tavrımızı bir kez daha belirtmeyi bir görev biliyoruz!

Yıllardır kamuoyunda idamlar tartışılıyor. Bu sorun kapsamlı olarak ele alınıp değerlendirilebilir. Ama burada sadece bazı noktalara değinmekle yetineceğiz. Her şeyden önce idamlar, TC'nin K stan politikasının bir parçasıdır. Öteden beri K stan'da her başkaldırıya TC, katil m ve idamları gündeme getirerek cevap vermiş ve bu konuda ün yapmıştır.

Bugün yüzlerce PKK savaşçısına biçilen idam hükmü de halkımızın bağımsızlık arzusunun-ateşini söndürmenin bir aracı yapılmak isteniyor. Son gelişmeler bunu açıkça bir kez daha göstermiştir.

Bilindiği gibi 2 Nisan 1990 tarihinde gerçekleşen "Çankaya Zirvesi"nde idamların ele alınması, ardından burjuva basın-yayın organlarında aynı kaynaktan çıktığı belli olan haberler, PKK'lı idam hükümlülerinin listelerinin yayınlanmasıyla kamuoyu oluşturulması önemli bir gerçeği işaret ediyor. TC'nin ülkemizdeki katli-inkarcı, imhacı politikası pratikte çıkmaza girdikçe rejimin elinde tuttuğu PKK'lı idam hükümlülerini rehin tutma ve şantaj ögesi olarak kullanma tavrı da bir kez daha açığa çıktı. Bu da gösteriyor ki, PKK savaşçılarınin sömürgeci mahkemelerde yargılanmaları göstermelik olduğu gibi, aynı zamanda bu, K stan'ın imha politikasının önemli bir parçası olmuştur. Bugüne kadar K stan'da bu mahkemeler savaş hali kurullarına göre işlemiş, bu temelde verilen kararlar politik kararlar olmuştur. İdamlar bir şantaj unsuru olarak dayatılıyor. Rehinc konumuz politik gelişmelere göre öne çıkarılıyor ve açıkça kullanılıyor.

Ve ibretle görüyoruz ki, en sıradan insan haklarının kabaca ayaklar altına alınması olan bu rehin tutma ve şantaj politikasına karşı, dünyada ve Türkiye'de bir sessizlik ve tepkisizlik yaşanıyor. TC'nin kural tanımazlığını anlamak mümkün; çünkü zaten ülkemizde kuralızsız, ölçüsüz bir özel savaş yürütüyor. Ama insan hakları, demokrasi, çağdaşlık ve ilerçilik adına yaşanan tepkisizlik vahimdir.

Tüm bunlar gösteriyor ki, K stan u sal kurtuluş mücadelemiz boyutlandıkça aceze düşen rejim, elinde rehin olarak tuttuğu PKK savaşçılarınin idam etme tehditinde bulunacaktır. Bununla halk hareketini bastırabileceğini, frenleyebileceğini düşünüyor. Ama bu, TC'nin tehdit olarak idamları partimize ve halkımıza karşı gündeme getirmesine, partimizin ve halkımızın cevabı daha çok direniş, daha yaygın başkaldırı olacaktır. Varsın bizlere idam ipini göğüslemek düşsün! Bugün, durmak ve geriye dönmek yok artık; ölümlerde doğan yeni bağımsız, özgür ve demokratik yaşama sarılma zamanıdır. Halkımızın zaferi bizim en büyük mutluluğumuz ve yaşam kaynağımızdır.

Bizler, TC'nin hakkımızda verdiği kararları tanımadığımızı, yargılamaların meşru ve haklı olmadığını, sömürgeci mahkeme kürsülerinde ve bulunduğu her yerde dile getirdik. "Çankaya Zirvesi"nden yapılan idam tehditlerine de, bir kez daha halkımızın ve tüm ilereci kamuoyunun karşısında cevabımızı yeniliyoruz.

İdam şepçilerinden son görevimiz, K stan halkının özgürlük yangınına, kucak kucak ateş taşıma olacaktır! Son soluğumuz ve haykırışımız, "YAŞASIN ÖZGÜR K STAN!" olacaktır.

Mehmet Can YÜCE - Hamit KANKILIC - M. Emin GÖKDEMİR Mehmet TAKIR - Selahattin ŞİMŞEK - Ali ÖZBEY - Kazım TEPELİ
Çanakale Cezaevi

Sonsuzluk Ülkesi'nde neler oluyor?

Masalçı Dede

Masal bu ya, biz anlatalım siz dinleyin... Bu masamız kabuslarla dolu kimyasal silahların gölgesinden geçeceği için, bu sayıda tarih borusunu çalmayacağız. Gelecek sayılarımızda kısa, ama öz tarihe değineceğiz.

Masal bu ya... Sonsuzluk Ülkesi'nde son günlerde neler oluyor neler? Tekrar bir göz atalım... Onun için sıklıkla, Yüzyıllardır ninnilerle hep uyutulduk. Biraz da benim masalımla uyuyun. (Uyu yavrum uyu, uyu da büyü!...)

Masal bu ya... Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları giderek kolluk kuvvetlerine daha büyük güçler halinde saldırıp birçok kayıp veriyorlarmış. Çıkmaza girip moralleri bozulan kolluk kuvvetleri Sonsuzluk Ülkesi savaşçılarına yardım eden-etmeyen bütün Sonsuzluk Ülkesi insanlarına, hayvanlarına ve hatta yeraltındaki böceklerine bile saldırıyorlarmış. Son dönemde özellikle büyük şehirlerdeki kale diplerinde kalan bütün gaz maskelerini Sonsuzluk Ülkesi'ne yolluyorlarmış...

Masal bu ya... Biz söyleyelim, siz uyuyun... Yine böyle gergin bir günde kolluk kuvvetlerinin aldığı bir ihbar sonucu Mideye ilçesinin Budaklı köyünde pusu kuran kolluk kuvvetleri değerli paşalarından aldıkları emir gereği gördükleri her canlıya ateş açıyorlarmış. Bizim zavalı köylülerimizden birisi de asilik yaparak saat 4 sıralarında, gündüzün o kapkaranlık gecesinde sabanını aldığı gibi eşeğine yüklemiş iki öküzüyle birlikte çift sürmeye gidiyormuş.

Daha önce o köydekilerin işbirlikçi olmak istemedikleri de biliniyormuş. Köylü özel kolluk kuvvetleri tarafından önce yerlerde sürüklenmiş sonra da ateş edilerek köy ortasında öldürülmüş.

Bunu gören köylüler akrabalarının ölüp ölmediğini görmek için kolluk kuvvetlerinin üstüne yürümüşler. Değerli paşa hiç izin verir mi, yarım saat köylülerin üstüne de yayım ateşi açmış. İnatçı ya bu köylü, köylü dediğin zaman akla katır inadı, şeytan kurnazlığı gelmiş, mutlaka kendi lehinde delil toplayacakmış. Kolluk kuvvetlerinin üstüne üstüne gidip 97 mermi kovana toplamayı başarmış. Yüzleri gözleri yarılmış ama, kovanları da toplamışlar. Paşa da köylü inadını bildiği için onları dövmeyi bırakmış, elde kalan diğer delillerin peşine düşmüş. Kavga döğüş herkes delil peşinde. Paşa da 200 mermiye ve çekilen fotoğraflara el koymuş. Köylülerin iyi birer hırsız olduğundan habersiz paşa filmleri kaptırmış. Köylü bu ya, hak arayacak. Civar köylülerle birlikte düşmüş Mideye ilçesi yollarına, paşa hiç boş durur mu, ilçenin tek girişi olan cezaevinin önünde pusu kurmuş. Köylülerin tarafına taciz ateşi açarak ilçeye girmesini engelliyormuş. Bunu duyan çok bilmiş savcı hemen müdahale etmiş. Olayı gören köylüler de savcılığa ifade vererek gördüklerini anlatmışlar.

O da hukuk okumuş, ne de olsa sivil mektepte yetişmiş. Lafta da olsa köylünün boşu boşuna öldüğünü söyleyip durmuş. Bunu duyan sosyal demokratın çok sosyal demokrati belediye başkanı ve ilçe örgütü başkanı araya girmiş, çok değerli kaymakamla görüşmeyi sağlamış. Ancak savcı ile haklı paşamız karşı karşıya gelmiş. Kendini bilmez savcı ne diyormuş biliyor musunuz? Güya köylü boşu boşuna öldürülmüş. Halbuki paşalarımızın talimatı var. Sonsuzluk Ülkesi'nin bütün köylüleri 'ayrılıkçidir'. Onun için öldürülmeleri vaciptir. Ve hatta hatta ordaki yeraltı böceklerini bile öldürmek dinimizde sünnettir. Paşa çok kızdığı için ve de Allah'ın kendisine lütfu olan yetkileri kullanmak için savcıyı sürgün etmeyi bile düşünüyormuş. Allah savcının çocuk çocuğuna yardımcı olsun, sürgün olursa ne yapacak bu zor dönemde... Olağanüstü'nün olağan parasını da alamayacak zavalı... İkinci bir iş arasa şimdiden hiç de fena olmaz.

Masal bu ya... Ben söyleyeyim. Siz uyuyun... Demişük ya, Sonsuzluk Ülkesi'ni coğrafi olarak dört parçaya bölmüşler. Sonsuzluk Ülkesi'nin güney kesiminde kimyasal silahlardan kaçan savaşçıları, Sonsuzluk Ülkesi'nin kuzeyine gitmişler. Ama durumları öyle kötüymüş ki... Açlıktan, sefaletten ve çevrelerini saran tellerden kurtulmak için açlık grevi'ne girmişler. Tek istedikleri Cemiyet-i Akvam temsilcileriyle görüşmekmiş. Görüşürülmemeleri üzerine kalkıp zirdelik edip kendilerini doğramışlar. Ne o çok bilmiş sosyalist ülkelerden, ne de demokrasi havarisi kesilen ülkelerden bir ses çıkmamış. Her yerde susuz musluk gibi tıssss sesi çıkmış.

Eccc. Bu masal ya... İyilerin-kötülerin birbiriyle savaşı. Sonsuzluk Ülkesi çocukları hiç boş dururlarmış. Olay üstüne olay yaratmışlar. Petrol yataklarının yoğun olduğu bölgede pusu kurup özel eğitilmiş bir başzabit öldürmüşler.

Karpuz ilinin Kaçakçı ilçesinin bir köyünü basan Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları, 17 işbirlikçiyi silahlarıyla birlikte kaçırmışlar.

Yine Karpuz ilinin Kaçakçı ilçesinin bir köyünde Sonsuzluk Ülkesi savaşçılarıyla kolluk kuvvetleri arasında çıkan çatışmada 5 özel yetiştirilmiş kolluk kuvvetini öldürmüşler.

Dağ köyünün Akzambaklarla çevrili deresinde kolluk kuvvetleriyle Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları arasında çıkan çatışmada kolluk kuvvetlerinden 17, Sonsuzluk Ülkesi savaşçılarından da 1 kişi ölmüş. Masal bu ya ben söyleyeyim siz uyuyun. Aynı çatışmada 3 hain işbirlikçinin de öldürüldüğü söyleniyormuş. Ayrıca bu çatışmalarda bol bol yangın bombası ve kimyasal silah kullanılıyormuş.

Humus ilinin Dağ köyüne pusu kuran Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları 2 zabiti öldürmüşler. Dağ ilinin Dağlık bölgesinde kolluk kuvvetleri ve işbirlikçilerle Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları arasında çıkan çatışmada 2 işbirlikçi ölmüş.

Humus ilinin bir ilçesinin Emniyet Müdürlüğü'ne roketatarlarla saldıran Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları bu kez kaçma yerine, karanlıktan yararlanma yerine, ilçeden yürüyerek ayrılmışlar.

Dağlık ilinin Beytikebab ilçesinde de baskın düzenleyen Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları 2 büyük başzabit, 2 bunların daha büyüğü zabit, 3 zabit öldürmüşler. Bu çatışmadan sonra aynı bölgeye yakın bir yerde çatışma devam etmiş. Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları, kimyasal silah atan 2 helikopteri yere indirmişler. Bu çatışmada ayrıca 4 özel kolluk kuvvetinin ve 2 işbirlikçinin öldürüldükleri de söyleniyormuş.

Dağ ilinin Pervazlı ilçesinin bir köyünde de 7 işbirlikçinin öldürüldüğü ve 18 silahın gaspedildiği, aynı yörenin bir başka köyünde de 3 işbirlikçinin öldürüldüğü ve 12 silahın gaspedildiği söyleniyormuş. Aynı bölgenin bir başka yerinde kolluk kuvvetleriyle Sonsuzluk Ülkesi savaşçıları arasında çıkan çatışmada 2 büyük zabit ve 1 zabiti öldürülmüş olduğu, 38 zabitin ise silahlarıyla birlikte esir alındığı, silahlara el koyan Sonsuzluk Ülkesi savaşçılarıninin zabitlere uzun bir nasihat çektikten sonra bıraktıkları fısıltı gazetesinden, kulaktan kulağa bütün dünyaya yayılıyormuş.

Kısacası masal anlata anlata ben de uyumak üzereyim. Ama tüylerim diken diken. Hani bir türkü vardır: "Kerpiç kerpiç üstüne kurdum binayı..." ama şimdi "sınırdı çektiler duvarı" diye söylemek gerekiyor. Humus ilinin Habur Spor Kulübü kapısından Silopispor'a kadar 6 metre yüksekliğinde, 1,5 kilometre uzunluğunda mini bir "Berlin Duvarı" yapıldığı söyleniyormuş. Sebebi de Habur Spor'la, Silopi Spor arasındaki futbolcu transferini önlemekmiş. O duvarın fotoğraflarının yılm fotoğraf yarışmasında birinci olacağı söyleniyormuş. Öyle ki bütün hain fotoğraflar ve gazeteci zibidiler onun etrafında dolaniyormuş. Ama kimse fotoğrafları yayınlamaya ve duvarla ilgili bir şey yazmaya cesaret edemiyormuş. Fakal ben bu sayıya mini "Berlin Duvarı"nın fotoğrafını da mini minnacık olarak masallar diyarından Gerçekler diyarının ikinci sayfasına uçuyorum...

Masalçı Dede'nin dili hiç durmuyormuş. Bunun üzerine kolluk kuvvetleri de hiç boş durur mu? Masalçı Dede ile nasıl başa çıkacağız diye kara kara düşünüp duruyorlarmış. Ya onu yanlarında misafir edip masallara son verecekler, bunun yanında söylenenleri, anlatılan masalları doğrulayacaklar, ya da Masalçı Dede'ye sessiz kalıp masal olarak kalmasını sağlayacaklarmış. Dede, pembe, yeşil, mavi ve gül beyazı masallar varken onları anlatmıyor da, gidip kabusu, yangın bombalı ve kimyasal silahlı masallar anlatıyormuş. Herkes tatlı tatlı uyurken bu isyancı Dede kabus dağıtıyormuş.

Bakalım haftaya rüyamızda ne göreceğiz?

Halk Gerçeği gazetesi Yazışları Müdürlüğü'ne bir açıklama

Gazetenizin 22 Nisan 1990 tarihli 1. sayısının 4. sayfasında "1 Mayıs için kim ne dedi?" sütununun son paragrafında Türk Metal-İş İstanbul Şube Başkanı Erdoğan Aslıyüce sıfatıyla bir açıklama var.

Benim açıklamam, adı geçen şahısla ilgili. Eğer isim benzerliği yoksa bu zat, 12 Eylül öncesi öldürülen birçok devrimcinin, direkt olmasa da kanına elini buluşturmuştur. Ayrıca birçok işçinin emek kavgasına karşı olduğu gibi, alınterine de saygı duymayan birisidir. İşçi düşmanı, sendika ağası, faşist Mustafa Özbek'in arkadaşı ve sivil faşist örgüt MHP'nin kahraman bir nefesidir.

Yoksa bu adam birden bire işçi dostu olup 1 Mayıs gibi onurlu bir geleneği mi savunuyor? Yoksa "Halk Gerçeği" her demeci yalan-doğru yaymıyor mu? Gerçekleri yazacağı diyen bir gazete, geçmiş faşizmin karanlığından gelen binlerin sözlerini gerçek diye kamuoyuna mı duyuracak?

Saygılarımla
Direnç YILMAZ
Paris

Son 413 sayılı KHK ile yaşama hakkının bile yasaklandığı, soluk alıp-vermenin yarattığı korku atmosferinde kitlesel kıyımlarla, jenosit uygulamalarla ve kimyasal bombardımanlarla bir ulusun yok edilmeye çalışıldığı bir ortamda Halk Gerçeği'ni yansıtmak, bu gerçekleri ifade etmek takdir edilecek bir olaydır.

Bu çabanızı ilgiyle takdir eder; dayanışma ve dostluk duygularıyla mücadelenizde başarılar dilerim.

Sevgiyle, dostlukla...

M. Can AZBAY
Çanakkale

Çerkes Ethem mi, Ethem Yoldaş mı?

Ethem'e karşı hasmane bir tutum alan Kemalistler; Ethem'i tasfiye ettikten sonra, adının önüne bir de "Çerkes"i eklemiştirler. Böylelikle bu tarihi kişinin ismi hep "Çerkes" ile birlikte anılmıştır.

Oysa bu tarihi kişinin en itibarlı olduğu dönemlerdeki adı "Ethem Yoldaş"tır. Gazetesi "Seyyare Yeni Dünya" da hep Ethem Yoldaş diye anılmaktadır. Bu gazetenin başlık üstünde "Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!", başlık altında da "Türkiye Komünist Gazetesidir" ibaresi yazılmıştır. Yine o günlerde yayımlanan tek yapraklı -Ethem için yazılan marş- bir el ilanında: "Milli Kahramanımız Ethem Yoldaşın Marşını Ki" diye takdim edilmektedir.

"Yoldaş" o gün de, bugünkü gibi, bazı çevrelerin anti-patisyidi muhakkak. Onun için olacak, bağımsızlık savaşımızın "Yoldaş"ları birer birer yok edildiler. Ethemler, Yunan'dan geçiş isteyecek kadar zorlandılar. Mustafa Suphiler, Karadeniz'in mavi sularına gömüldüler... Kalandara zindanlar, işkenceler düştü...

Aşırı ve gereksiz bir istek olarak görülmezse: Sosyalist sol'da, Ethem, hasımlarının tabiri olan "Çerkes Ethem" olarak değil de, kendisinin de benimsediği, mücadele içindeki unvanıyla "Ethem Yoldaş" olarak anılsın.

Bir Halk Gerçeği okuru

Bugün 1 Mayıs Emegün ve emekçilerin bayramı; işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günüdür bugün.

Bugün, günlerden 1 Mayıs. İşçi sınıfı ve emekçi halklar dünyasal boyutta kutluyorlar bayramlarını. Ellerinde pankartlar ve kızıl bayraklarla, milyonlar sokaklara dökülecektir-dökülmüştür bugün. Tulumlara sinen yüce emeğin kokusu sarıp-sarmalamış miting alanlarını.

Ta... buralardan soluklanabiliyoruz, emek terli havayı; beton ve demir yığını dört duvarın derinliklerinden.

Bugün 1 Mayıs. Emek düşmanı TC'nin emeğe ve emekçilere yoğun saldırı ve teröründe somut ifade bulan sınıf düşmanlığının her yıl bir üst boyutta tekrarının da kendisidir bugün. Başbakan Y. Akbulut TV'den buyurdu: "1 Mayıs'a izin vermeyeceğiz". Emniyet Genel Müdürü N. Bilican, "Polis, göstericilere ateş açacak" dedi.

Geçen yılın 1 Mayıs'ında da polisler mermi yağdırmıştı işçiler üzerine. Yüreklereimize gömmüştük şehidimiz M. Akif Dalacı'yı. 1 Mayıs 1977'yi de unutmadık, unutmayacağız da.

Bugün 1 Mayıs. Devletin tank ve panzer birlikleri tutmuş-tutacak sokak ve cadde başlarını. Köpek getirdiler ta Almanya'dan. Emeğe-emekçilere düşman eğitilmiş köpekler, ter kokularından tesbit edeceklermiş işçileri, ısırarak böylece. Polis ve jandarma dostlarıyla da çember çember sarmalayacaklarmış alanları. Artık hakiki köpekler koruyacaklar TC devletini, var olanlar yetmiyormuş gibi.

Bugün, günlerden 1 Mayıs. İşçi sınıfı ve emekçi halklarımız kutuyorlar bayramlarını; Türkiye ve Kıbrıs'ın her alanında. Fabrikalar, atölyeler, tarlalar, sokak-caddeler ve zindanlar emekçi halklarımızın direniş odaklarıdır bugün. Emeğin sermayeye, mazlumun zalime karşı direnişidir bu. Tek sesle gürleyen işçi sınıfı, tek yumruktaki bütünleşen gücüyle balyozunu indirecek sermayenin egemenliğine.

Bugün 1 Mayıs. Yürek yakan mermilere göğüs açılacak alanlarda. Hain mermilere. 1 Mayıs alanı, Cudi Dağı ve Botan bölgesi. Nusaybin ve Cizre direnişi.

Zindanların karanlığında yaktığımız direniş meşalelerimizle selamlıyoruz emekçi halklarımızı ve "Direnme Yaşamaktır" diyoruz.

Bugün 1 Mayıs. İşçilerin ve emekçilerin bayramı; bizim bayramımız. Ne dört duvarın karanlık hücreleri ne de esaret zincirinin kelepçeleri koparabilirler bizleri emekçilerimizden, emekçilerimizin direnişinden. Bizler de kutladık bayramımızı, tüm coşkuyla kutladık 1 Mayıs'ı.

Sabahın erken saatlerinde uyanıktık bugün. Alışılmışın ötesi bir şeydi bu. Herkeste bir koşuşturma, eline fırça alan aynada küçük bir yer kapmanın telaşı içinde, sakal traşı derinde. Bayramımızın coşkusu ve bir çocuk heyecanıyla giydik bayramlık elbiselerimizi. Cezaevi müdürünün "olmaz"lığına rağmen yüzden fazla devrimci-yurtsever toplandık bir koğuşa.

1 Mayıs şehitleri ve tüm devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşu; sol yumruklarımız havada. Derin bir sessizlik. Gardiyanlar, pencere camlarından

seyrediyor olup-bitenleri; şaşkın şaşkın. Sloganlarla süslediğimiz duvarlar dibinde oturduk, sıra sıra. 1 Mayıs gününün anlam ve önemini ifade eden kısa bir konuşmanın ardından "1 Mayıs korosu" olarak adlandırdığımız korumuz yerini aldı. Yine hafif bir sessizlik.

Korodan yükselen "1 Mayıs Marşı"yla yirttik sessizliği. Yüzen fazla sesle katıldık korumuza. Cezaevinin hapsedemediği sesimiz duvarları inletiyordu adeta. "Avusturya İşçi Marşı", "Enternasyonal" ve "Venceremos"u söyledik ve ardından da bir dizi marş daha.

Şiirler okuduk sazımız eşliğinde; Nâzım Hikmet'ten, Ahmed Arif'ten ve... Sonra 1 Mayıs folklor ekibimiz yerini aldı oyun alanında; saz ve darbuka eşliğinde başladık oyunlara. Tek tek katılımla kabaran folklor ekibimizle halay çektik ve türküler söyledik. Anadolu emekçi halklarımızın gelenek ve kültürlerinin içinde somutlaştığı oyunlar oynadık, figürler çizdik.

Bugün 1 Mayıs. İşçi bayramı. Bütün işçi ve emekçilere kutlu olsun.

Yaşasın 1 Mayıs
Biji 1 Gulan

1 Mayıs 1990 - Ceyhan

Bay Aziz Nesin ve fikirdaşlarına,

İnsanlık tarihi bir anlamda, iyilerle kötülerin savaşımıdır. Doğadaki tüm karşıtlıkların bir parçası olarak bu, insanlar arasında da varolagelmış ve gelişmenin dinamiği olmuştur.

Var olan karşıt kavramlara -iyi ve kötude olduğu gibi- kişi, çevre ve tarafların yüklediği anlamlar da farklılar kuşkusuz.

Biz, iyiden, doğrudan, güzelden yana olanlar için bu kavramlar, hep yeniyi temsil eder. Eskiye, köhnemişe, küçülmüşlüğe karşı olmayı ifade eder.

Biz ve bizden yana olmayı seçenler, ilk ortaya çıktıklarında, siz ve sizin gibiler tarafından elektrikli sandalyelere oturtulur, kurşuna dizilir veya zehir verilerek katledilirler.

Meydanlarda linç edilir, zindanlarda çürütülürler. Galileo'ye de gülp geçmişlerdi dünya dönüyor dediği için ve yargılamışlardı. Tıpkı sizin İsmail Beşikçi'ye; "Türkiye'de senin bu fikirlerine herkes güler geçer. Hiç kimse ciddiye almaz. Herkeste akıl var, izan var. Senden köy de olmaz, kasaba da" dediğiniz gibi. Ama ne dünya dönmekten vazgeçiyor. Ne de Kürt halkı var olmaktadır.

Tarih, bizden yana olanı haklı çıkardı hep. Güzeli ödüllendirip çirkini mahkum etti. Bizim için önemli olan ne Engizisyon Mahkemeleri'nin, ne DGM'lerin hükümleri değildir. Bizler için önemli olan tam da tarihin hükmüdür.

70'in üzerinde kitap yazmak bir iştir elbette Bay Aziz Nesin. Ancak bu, yakıcı gerçekliğiyle ortada olanları kabul etmek anlamına gelmez. Türkiye ve "Olağanüstü Bölge" halkları için can alıcı öneme sahip gerçekleri "sakıncalı" diye gözardı etmek iyi bir davranış olmamakla birlikte, biz böyle olmanızı tavsiye ederiz. En azından gerçekliğimizi dile getirenlere saldırmama onurunu gösteriniz. İçinizde aydın olmanın onurunu taşıyan, her ne pahasına olursa olsun gerçekleri ortaya koymaktan çekinmeyen, "konuşursam bana şöyle yaparlar, böyle yaparlar, sendikamı

kapatırlar" gibi kaygıları olmayan İsmail Beşikçi gibilerini susturmaya hiç hakkınız yok. Siz, kendilerine "aydın" diyenler, bu sıfatla nasıl oluyor da DGM'nin görevini üstleniyorsunuz. İyi bir bilim adamı ve aydın olmanın onurunu layıkıyla taşıyan İ. Beşikçi'yi yasalarımız, devletiniz zaten susturmaya çalışıyor.

Görünürde, düşünce özgürlüğünden yanasınız. Peki, Beşikçi'yi kürsüden indirip konuşmasına engel olmak ne anlama geliyor?

Zavallı Tahsin Saraç, Kürt olmadığımızı ispallayabilmek için bin dereden su getiriyor. Sen bu halinle Türk olsan ne olur, Kürt olsan ne olur, Amerikalı olsan ne olur?

Şovenizmin ne anlama geldiğini hepimiz iyi bilirsiniz. Hem de karşısınz buna. Ama ne zaman? Birileri Türklere karşı şovenice davrandı mı, hepimiz anti-şovenizsiniz. Ama TC'nin şoven politikası karşısında hepimiz "Vatan, Millet, Sakarya" şiarı önünde elpençe divansınız.

Sonunda eveyip geveleyerek çaresiz "Kürtler vardır" demek, tarihi kandırmak olur. Bu iki sözcüğü telafuz edebilmek yıllarımızı aldı. Ömrünüz vefa eder de bir on-yirmi yıl daha yaşarsanız Kürtlerin bağımsızlığını da yine eli mahkum kabul edeceksiniz.

Bunları kabul etmek zorunda değilsiniz elbette. Gerçekler bütün çıplaklığıyla bir yerde dururken, varın siz inatla görmeyin. Ama bu durumda kendinize "aydın" demeyin. Bu halinize uygun, sizleri daha iyi ifade eden bir sıfat bulmak durumundasınız. Zira aydın olmanın ölçütleri vardır.

Aydın olmanın gereğini yapmalı. Yani bugün, Türkiye'de resmi ideolojinin karşısında olmak gerekiyor. "Sakıncalı" olmak gerekiyor anlayacağımız. Yoksa sakıncalı olmaktan korkmak değil. Bugünün Türkiye'sinde resmi ideolojinin temeli Misak-ı Milli'dir. Bunun karşısında olmak gerekiyor. Misak-ı Milli'yi meşru görürseniz, bunu oluşturmak için girişilen katliamları da meşru görüyorsunuz demektir. Bu düşünceye sahip bir kişi için de "aydın" sıfatı akla gelebilecek en son sıfattır. Bırakın Misak-ı Milli'ye karşı olmayı, sizler "Kürt" sözcüğünü dahi telafuz etmeye cesaret edemeyecek kadar sinmişsiniz. Bu mudur sizin aydınlığınız? Kimseyi aydınlatmadığınız gibi kendiniz de karanlığa gömülmüşsünüz.

Sizler aydın değil de olsa olsa, onun bunun zoruyla bir parça aydınlatılmış olabilirsiniz.

Unutmayın! Tarih aldatılmaya gelmez. O zaman, "Ben bunu söyledim, ama inanmayarak söyledim. Kızdığım için söyledim" demek de yetmez.

Bir Grup Yurtsever Kadın

Hepinize Merhaba,
Ezilen halklarımızın faşist diktatörlük tarafından örtbas edilen gerçeklerinin tümüyle ortaya çıkarılması ve mevcut burjuva basınının ikiyüzlülüğünün teşhiri bakımından "Halk Gerçeği" çabanızı en derin devrimci duygularımızla selamlarız.

Bizler Hacettepe Üniversitesi'nde okuyan sosyalist öğrencileriz. Tüm alanlarda olduğu gibi, halklarımızın yükselen devrimci mücadelesi, üniversitemizin Beytepe Kampüsü'nde de son dönemlerde yükselmiştir. Faşist diktatörlüğün

kolluk kuvvetlerine ve işbirlikçi üniversite yönetimine karşı direniş ivmesi yükseltildi.

Jandarmanın faşist baskılarına, keyfi gözaltılara, daha da artırılan ve fakir öğrencilere öğrenim imkanı tanımayan haraçlara karşı mücadele edilmiştir.

Anti-demokratik uygulamalara bir yenisi daha eklenmiştir. Artık üniversiteyi rektör değil, jandarma yönetmektedir. Bunun sonucunda da, oluşturulan kukla disiplin komisyonlarıyla, halklarını arayan öğrenciler keyfi sebeplerle okuldan uzaklaştırılmışlardır. Birçok arkadaşımız aylarca uzaklaştırma cezası almışlardır. Tüm bu baskı ve anti-demokratik uygulamalar, bizleri haklı mücadelemizden yıldıramaz.

Nitekim kışlaya çevrilen ve yüzlerce askerle işgal edilen kampüsümüzde, tüm baskılara rağmen geçtiğimiz günlerde bir eylemlilik süreci yaşandı. Bu süreç mevcut faşist yönetimin, öğrenci gençliğin devrimci mücadelesinin sindirildiği iddialarını boşa çıkarmıştır.

"Paralı eğitime hakk, sömürüye son", "Öğrenim hakkımız engellenemez", "Baskılar bizi yıldıramaz", "Faşizme karşı birleşelim", "Bir gider bin geliriz", "Yaşasın Beytepe direnişimiz", "Jandarma defol", "Keyfi gözaltılara son" gibi sloganlarla Beytepe direnişimiz yükseltiştir. Bu sloganlar bütün kampüs içinde yapılan kuşlamalar ve amfi duvarlarına yazılarak genel kitleye duyurulmuştur. Bizler Beytepe kampüsünde öğrenim gören ve eylem birliği içinde olan sosyalist öğrenciler olarak mücadelemizde hiçbir şeyin bizleri yıldıramayacağını ve baskılara boyun eğmeyeceğimizi bildiririz.

- Yaşasın gençliğin devrimci mücadelesi!
- Yaşasın sosyalizm!
Tüm Halk Gerçeği emekçilerine sevgi ve selamlar.

Hacettepe Üniversitesi Beytepelili Sosyalist Öğrenciler

Selam Dostlar,
Öncelikle, Türkiye'de ilk defa -ki anti-demokratik dönemin en azılısında- proletaryanın, köylünün, gençliğin ve tüm emekçilerin durumunu, sorunlarını ve taleplerini dile getirmeye aday bir gazetenin çıkması önemli bir boşluğu doldurdu kamsındayız.

Bizim görevimiz; gazetenin düzenli okuyucusu olmak ve hem çevremize okutmak, hem de bölge muhabirliğini yapmaktır. Artık yazma konusunun yalnızca aydınlarımızın görevi olmadığı, işçilerin de yazabileceklerini göstermemiz gerek.

Böylelikle Türk ve Kürt halkları basın ile daha yakın olacaktır. Artık birlikte olacağız.

Türk ve Kürt sosyalistlerinin en büyük sorunlarından biri, kuşkusuz gücürlüğü... Bu konuda önemli bir aşama kaydedildiğini görüyoruz.

Bursa Çağdaş Yol ve Direniş okuru Tekstil işçileri

Dostlar,
Bana göndermiş olduğunuz Halk Gerçeği'ni aldım. Böyle bir zamanda Halk Gerçeği gibi bir gazete çıkarmanın önemi çok iyi biliyorum. Halka gerçekleri yansıtmakta başarılı olacağımıza inanıyorum. Saygılar, selamlar, tüm çalışanlarımıza başarılar dilerim.

M. BAŞER - Nazilli

Alevilik neyin teminatı?

GÜVEN AKÇA

● Üç yıl önce haftalık dergi kapaklarına dini-sosyal geleneklerinin ve siyasi konularının oldukça değiştiği ve hatta giderek tükendiği, gerçekçi bir biçimde saptanarak çıkan Alevilik şu anda "laikliğin teminatı" olarak tekrar diriltildi...

● 413'den 424'e kadar numara değiştirerek gündeme getirilen yeni Susturma Önergesi'nin (Takrir-i Sükun) hemen ardından tek bir merkezden (basın-devlet) yürütülen kampanyayla Aleviliğin neyin "teminatı" olarak görüldüğü açıkça ortaya çıktı...

Halk Gerçeği'nin üçüncü sayısında (13 Mayıs 1990) tekelci büyük burjuva basın tarafından birdenbire körüklenen "Aleviliğe" duyulan bu çoban aşkının nereden kaynaklandığı ve arkasında nelerin yattığı üzerine kısa bir soruşturma yaparak asıl görüşümüzü ileriki sayılarımızda sergileyeceğimizi belirtmiştik. O yazımızdaki soruşturmaya cevap verenlerden radikal islamcı akımın sözcüsü ve gazeteci-yazar Ali Buluç'un çok yerinde bir değerlendirmesi dikkati çekiyordu: "Son zamanlarda her kanaldan, Aleviliğin 'laikliğin teminatı' olduğu yolunda yayınlar yapılmakta, Sünni Müslümanlarla Alevi yurttaşlar arasında kapanması güç mesafeler açılmaktadır."

Halk Gerçeği'nde yer alan böyleleri yaklaşım ve değerlendirmelerden sonra, Cumhuriyet gazetesi, başlattığı "Günümüzde Alevilik" dizisini "Tartışma" sütununa taşıyarak, olağanüstü duygusal ve sübjektivite yüklü

onlarca kişiye Alevilik ve Aleviler üzerine "ağullar yakarmaya" devam etti. Tartışmacılardan iki imza, olayın vahametine dikkat çeken olumlu bir yaklaşım gösterdi. Ankara'dan yazar Ali Balkız (Cumhuriyet, 19 Mayıs 1990, S. 15) "Alevilerle ilgili yayınların amacı ne?" sorusunu sorarak, "Alevilik belki bugün erken, ama bir gün mutlaka bu sorunun doğru yanıtını bulacaklardır" diyordu.

Olayın bir başka boyutunu da yakalamıştı Ali Balkız, o da şuydu: "Amerikan emperyalizmi İran benzeri fanatik, şeriatçı sistemleri, Orta Doğu'daki çıkarları ve özellikle İsrail çıkarları açısından tehlikeli buluyor. İnanç ve din özgürlüğü, ibadet ve düşünce özgürlüğü savunuculuğu yaparak, bunu bir araç olarak kullanarak, Alevi kitleye ulaşmak ve onları kitle tabanı olarak kullanmak istiyor."

Tartışmayı en son yazıyla kapatan Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fa-

kültesi bölümünden Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak, doğrudan gazetenin yazışmaları müdürlüğüne yönelttiği eleştirisinde şu bilimsel uyarıyı yapıyordu: "(...) Yalnızca, Aleviliğin laik bir mezhep olduğu iddiası bile kargaları güldürecek kadar yürekler acısındır. Çünkü en ufak bir mantık sahibi bilir ki, hiçbir din ve mezhep tabiatı gereği laik olamaz." Ocak, ayrıca işin şu yönüne de şöyle dikkat çekiyordu: "Yaklaşım, metod ve büyük bilgi yanlışları bir yana, üzümlere belirteyim ki, tek yanlı ve kışkırtıcı bir üslupla, çağdaşlık, ilerlilik, Atatürkçülük, laiklik ve özgür düşünce adına, Aleviliğin savunusu yapılmakta, Alevilik yanlışları görünerek aynı ülkede yaşayan çok daha büyük bir çoğunluğun ise, Atatürk düşmanlığı, laiklik aleyhtarlığı çağdaş düşünce yanlışları olmakla damgalandığı görülmektedir."

Bugün Alevi dostu geçinen bu gazetenin sabakaları o kadar çoktur ki... Geçenlerde kutladığı 67 yıllık ömrü boyunca Cumhuriyetçi Burjuva Diktatörlüğü'nün ve uzun yıllar da Tek Parti Diktatörlüğü'nün yaptığı bora-zanlığın üstüne; İkinci Emperyalist Savaş'taki Hitler faşizmiyle işbirlikçiliğini, 60'lardan sonra, şimdi Alevi dizi yazısının günlük takdimciliğini yapan köşe yazarının hem kalemi hem eylemiyle yaptığı cuntacılık çığırtkanlığı da eklemek gerekir. Dini ve toplumsal gelenek göreneklerine saf olarak bağlı kalan Alevi yurttaşlarımıza şunu açıkça söyleyelim ki; Cumhuriyet gazetesi sizin dostunuz olamaz. Gazete bünyesindeki "nadir" kimsele-rin "Alevi dostu" görünmesinden henüz hiçbirimizin hesaplayamadığı, kimbilir nasıl çıkan vardır?

Tekelci büyük burjuva basınının (ve devletin) ünlü Abdülhamid siyasetini tekrar gündeme getirerek mezhebi mezhebe, milliyeti milliyete, milleti millete düşürme planları öylesine sırtımıştır ki; Alevilik denince ilk akla gelecek olan 12'nci asırdan beri Anadolu'da her türden sömürücüye başkaldırmış Baba İlyas'lar, Baba İ-

İLK SÖZ

Elinizdeki gazete, peşinen bu ülkede bir Alevilik oigusunun varlığını kabul etmekte, aynı zamanda da Alevilerin kendi inanç ve düşüncelerine göre özgürce yaşamalarını, kendi dinsel pratiklerini özgürce yapabilmelerini savunmaktadır. Ne Sünnilerin Aleviler üzerinde ne de Alevilerin Sünniler üzerinde herhangi bir şekilde baskılarından yanadır. Zaten ilke olarak da Aleviler için istediği hak ve özgürlüklerin, bu ülkedeki tüm etnik gruplar, ırklar ve mezhepler için de aynen geçerli olduğunu benimsemiştir. O yüzden Alevilik ve Alevilerle ilgili yayınladığımız bu inceleme ve araştırmadaki değerlendirme ve yorumlarımızı "kötüye yormaya" kalkışacak olanlara öküz altında buzağı aramak durumuna düşmüş olabileceklerini ve şu anda Aleviliği ve Alevileri bir araç olarak kullanmaya çalışan çevrelerin ekmeklerine yağ sürceklerini anımsatırız.

Halk Gerçeği

hak'lar, Şahkulu Sultan'lar, Pir Sultan Abdal'larla doruğuna çıkmış isyancı Alevi geleneğini ustalıkla gizlemişlerdir.

Dün olduğu gibi bugün de, kapitalizm ne kadar deforme edip yozlaştır-

maya çalışırsa çalışsın, Aleviliğin bu isyancı geleneği, her türden sömürücü ve sömürgecinin karşısına bu topraklar üzerindeki kardeşi sınıf ve halklarla birlikte tek bir mızrak gibi dikilmesini bilecektir.

İŞTE ALEVİLİK DİZİLERİNİN BASINA KAZANDIRDIĞI TİRAJ:

ADI	DİZİDEN ÖNCEKİ TİRAJ RAKAMI	DİZİDEN SONRAKİ TİRAJ RAKAMI
SABAH	584.000 (Tahmini)	624.000 - 671.000
CUMHURİYET	130.000 (Tahmini)	155.000 - 160.000
NOKTA	50.000 (Tahmini)	55.000

Bir alevi yurttaşın değerlendirmesi:

"Alevilik, 'üçüncü keklik' olmamalıdır"

Halk Gerçeği'nin üçüncü sayısında (13 Mayıs 1990, sayfa 15) "Düldül eğlendi, zülfikâr kuşandı mı?" başlıklı inceleme-araştırma haberimiz ve "Alevilik yazı dizileri basını kurtaracak mı?" yorumumuz, özellikle Alevi yurttaşlarımız arasında olumlu yankılar buldu. Bir okuyucumuzun yaptığı değerlendirmeyi aynen yayınıyoruz:

Halk Gerçeği yöneticilerine,

(...)

Türk basınına son günlerde musallat olan 'Alevilik aşkı' kronik bir hastalığa dönüştü. Hazreti Ali 'Belimden değil, yolundan olan benim oğlumdur' demesine rağmen, şimdilerde uygulamaya konan oyun Kürt halkını bölmek, parçalamak, Alevileri ayrı bir halkmış, ayrı bir ulusmuş gibi göstermek ve onların gelişen halk hareketlerine verdikleri gücü azaltmak için sermaye sınıfı tarafından kasıtlı olarak oynanmaktadır. Bu oyunun içine çekilmek istenen Alevi yurttaş, 'Ben Aleviyim ve Türküm' diyecek, yani kendisini inkar edecektir. Ben hem Aleviyim, hem Kürdüm, hiçbir zaman da Kürt olduğumu inkar etmem, ucunda ölüm olsa da... Kürtler üç bin yıldan daha fazla bir zamandan beri bugünkü Mezopotamya'da, yani şimdiki yaşamakta oldukları topraklarda var oldular ve yaşamaktalar. Müslümanlık ise günümüzden 1500 yıl kadar önce ortaya çıktı. İnsanlar günümüzde artık dinlerine ve mezheplerine göre sınıflandırmazlar. Ulusları, halkları birleştiren dil, toprak, iktisadi yaşam ve kültür birliğidir. Oysa Alevi Kürtler kendilerini inkarda birbirleriyle yarış halindedir. Bugün Alevi Türklerin, Alevi Acemlerin, Alevi Azerilerin, Alevi Arapların, hatta Balkanlar'da yaşayan Türkler içinde Alevi olanların bulunması sadece bir 'Alevi' sözcüğünden ibaret değildir. Ali yanlılarına (Şia) Alevi denir. Bunlar da kendi aralarında mezheplere ve tarikatlara ayrılırlar.

Şimdi, Kürtlüklerini inkar eden Alevilere soruyorum, Müslümanlığa geçmeden önceki dinleri neydi ve ırklarını inkar ediyorlar? Ya da basın, ülkedeki Alevilere niçin başka bir gözle bakıyor, onları ayrı bir ırkmış gibi göstermeye çalışıyor? Türkler 1071 Malazgirt savaşından sonra Anadolu'ya ayak basmışlardı. Peki Türkler gelmeden önce orada kimler yaşıyordu; dinleri, dilleri neydi ve halk olarak adları neydi? Biliyorum konu çok hassas ama, birkaç satırla da geçiştirilecek bir şey değil.

Ben 12 yaşında Türkçe öğrenmeye başladım, o da kendi isteğimle değil. (...) Mektubumda sık sık Alevi Kürtler diyorum. Bunu kendim uydurmuyorum, onlar kendilerini böyle tanımlıyorlar. Kürtler ayrı bir halktır. Bizim bir ve beraber olunca aşamayacağımız engel yoktur. Ama basın bugün, özellikle bizim bu birliğimizi bozmak için olmadık entrikalar içine girmiş bulunmaktadır. Basının "demokratik haklar" ve "özgür basın" dediği böyle bir şey olsa gerek.

Çok etkilendiğim sizin yorum ve görüşünüze katkısı olması için, ulusal benliğimde yer eden Bektaşî Dedesi'yle ilgili bir hikaye anlatmak istiyorum:

Ak saçlı, yaşlı bir Bektaşî Dedesi bir gün şehre imiş. Pazarda gezerken keklik kafeslerini görmüş. Satıcı, "Gel, gel, benim marifetli kekliklerim var Dede" demiş. Dede'nin ilgisini çekmiş keklikler ve kaç sattığını sormuş. Satıcı, birinci kafesteki keklik 1 altın, ikinci kafesteki keklik 2 altın, üçüncü kafesteki keklik de 3 altın demiş. Ve başlamış marifetlerini sıralamaya... "Birinci kafesteki kekliğin sıradan bir ötüşü vardır, ikincinin ötüşü çok güzeldir". "Peki üçüncüsünün marifeti ne?" diye sormuş Dede. Satıcı, "Üçüncüsü" demiş "yanık yanık öter". "Bir başladı mı yanık yanık ötmeye bütün keklikler hemen yanbaşına toplanıverir. Bütün keklikler de bir güzel avlanır" demiş. "Peki" demiş Dede, "Ben bunu alıyorum." Üç altını sayıp kafesi almış. Kafesin ağzını açmış, kekliği yakalayıp boynunu koparıp almış. Satıcı, "Ne yaptın Dede, benim en değerli kekliğimin kafasını niye kopardın?" demiş. Dede, "Oğlum bu kekliğin kendi nesline faydası yok, bana nasıl faydası olacak" demiş.

İşte bugün büyük basın tarafından ve arkasındaki güçler tarafından Aleviler de "Üçüncü Keklik" yerine konulmak istenmektedir. Buna karşı uyanık olmalıyız. Bizim, insanların dinleriyle ilgimiz yok. Dini bir sömürü aracı olarak kullanmak isteyenlere sözlümüz var.

AH ŞEKEROĞLU

Bırakın bu güzellikler böyle kalsın...

GÖLGE GAZETECİ "UYUM'LU GAZETECİLERİ BULDU..."

18 Mayıs 1990 Cuma günü Günaydın gazetesinin manşeti oldukça öfkeliydi... Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen'in yıkım ekibi bu kez çerden-çöpten yapılmış kazma, kürekle kolayca yerle bir ediliveren "fukara" gecekondularına değil; oldukça sağlam temel atmış olan "Uyum" villalarına Caterpillar dozerleriyle girişmişti. Dozerin darbeleriyle hafifçe yamulmuş villanın dört sütuna görüntüsü bile görkemliydi. Manşetten verilen haberin spotlarından birinde, "Üyelerin hüznü ile izledikleri yıkım"dan söz ediliyordu... Aynı günkü tekelci büyük burjuva gazetelerinin tümünün de birinci sayfalarında "Uyum" villalarına dozer saldırısı yer alıyordu... Günaydın'ın 19 Mayıs 1990 tarihli birinci sayfasında gene "Uyum" villaları için gözyaşı dökülüyordu: "Dozerler dün de Uyum'daydı..."

Gecekondusu başına yıkılan insanların değil hüznülerini, öfkelerini bile yansıtmayan tekelci büyük burjuva gazetelerinin bu kez ki kalp çarpımları niyeydi?

Araştırıp bulduk. Kooperatiflerine "Uyum" adını seçerek çatısı altında birleşenlerin listesine baktığımızda gerçekten "Uyumlu" bir tablo oluşturdukları görülmüyordu. Çatısı altında bir önceki dönemde seçilmiş Büyükşehir ve çevre ilçe belediye başkanları önde gelmek üzere, Konsey üyeleri Sedat Celasun'dan Tahsin Şahinkaya'ya, bakanlardan milletvekillerine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi barındıran Uyum Kooperatifinde, tekelci büyük burjuva basını

nm "mutlu azınlığı"ndan oldukça "iri" isimler göze çarpıyordu... Şimdilik salt onların isimlerini veriyoruz. İsterse-niz "Uyum" üyelerinin tümünün listesini sunabiliriz.

"UYUM'LU 'İRİ' GAZETECİLER KİMLER?"

- Mehmet Ali Yılmaz (Güneş gazetesi sahibi - Geçen yıl Güneş'i Asil Nadir'e sattı, ama yeniden gazete sahibi olmaya çalışıyor.)
- Mehmet Barlas (Güneş gazetesi başyazarı, şimdilerde Sabah gazetesinde "Zaman Tüneli"ne yolculuk yapıyor.)
- Ertuğrul Akbay (Gölge Adam'ın sahibi, geçen yıl patronu Haldun Simavi'den Girgır'ı satın aldı.)
- Bilge Emeç (Hürriyet'in eski genel yayın yönetmeni, sonraki murahhas azası ve köşe yazarı, Mart 1990'da öldürülen Çetin Emeç'in eşi.)
- Kemal Kınacı (Günaydın gazetesindeydi, şu anda Milliyet gazetesinin genel müdürü.)
- Arzuhan Doğan (Milliyet gazetesi sahibi Aydın Doğan'ın kızı.)
- Şekün Türesay (Hürriyet gazetesi yayını müdürü, şu anda Günaydın gazetesinin genel yayını yönetmeni ve villaların yıkılışına en çok "hüznülenen" kişi denebilir.)
- Leyla Umar (Gazeteci, şimdi Sabah'ta yazıyor.)
- Mehmet Ali Kışlalı (Gazeteci, şimdi Tercüman'da yazıyor.)
- Bedri Koraman (Milliyet gazetesinde karikatürcü.)

Bu isimlerin villacıklarını kurtarabilmek için şu anda gazetelerinde atmayacakları başlık, basmayacakları resim, çizmeyecekleri karikatür, yapmayacakları haber ve yorum yok!..

Ceyhan Cezaevi'nde tiyatro

"Kawa ve Çağdaş Kawa Destanı"

"Firdevsi: Hoşgeldiniz hepiniz. Hepiniz hoşgeldiniz. Sizin için ta ortaçağdan kalkıp geldim. İran şairi Firdevsi'yim ben.

Ben Gazneli Mahmut'un sarayında Mezopotamya halklarının tarihini yazarken, menkıbe, masal ve efsaneleri kendime temel alıyordum. Eğer o günlerde, Asur kitabelerinin içeriğini öğrenmiş olsaydım, Gordon, Childe, Andre Ribart ve Herodot'u okusaydım, eğer 1980-84 yılları arasında Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde tutsak olsaydım,

Ve yine eğer 22 Ekim 1988 tarihinde Türkiye gazetelerini okusaydım, Asur kralı Dehak ile Yüzbaşı Esat'ın zulmünü, Kawa ile Mazlum DOĞAN'ın isyanını şimdi izleyeceğimiz gibi yazardım."

Yukarıdaki satırlar Ceyhan Cezaevi'nde P.K. davasından siyasi tutsak M. Selim Çürükkaya'nın "Kawa ve Çağdaş Kawa Destanı" oyununun giriş bölümüne ait. Oyunun birinci perdesi Dehak'ın zulmünü ve Demirci Kawa'nın isyanını sergiliyor. İkinci perdede ise Diyarbakır Cezaevi'ndeki terör ve işkenceler yer almış. Dehak, sömürgeci Babil'in isyanıyla birlikte, başında hiç kapanmayan yaralara sahip olur. Tek tedavi, genç insanların kurban edilmesidir. İsyancı Babil halkının gençleri, Dehak'ın yaralarını iyileştirmek için kurban edilir. Hergün taptaze iki beyin katledilir ve Dehak'ın yaralarına sürülür. Bu, Demirci Kawa'nın balyozunu Dehak'ın başına indirmesine kadar

sürer. Dağlarda başlayan isyanlar, Kawa'nın bu kıvılcımıyla yaygın bir ateşe dönüşür. İkinci perdede ise bu kez istenen yine beyindir. Binbaşı E. Oktay Yıldırım'ın ağzından, tutsakların beyinlerinin kusturulması istenir. Beyindeki düşünceler yok edilecektir. Direniş bitirilecek ve itiraflarla tutsaklar ezilecektir. Bu kez NEWROZ ateşini yakma görevi Mazlum DOĞAN'a düşer. Ve yine bu kıvılcımla başlayan ateş Diyarbakır Cezaevi'ni sarar. Bu yangın hâlâ sürüyor. Oyun bu yönüyle çağdaş Dehak'ları ve onların karşısına cesurca çıkan Kawa'ları uyumlu bir dille sergiler. Ancak en az oyunun bu içeriği kadar önemli olan, mekandır. Çünkü bu oyun cezaevinde yazılmış ve yine cezaevinde seyirci karşısına çıkmıştır. İnsanın duygu ve düşüncelerini anlatmanın en güzel aracı olan sanat, siyasi tutsakların kaleminde ve sergilemelerinden en anlamlı buluşmayı gerçekleştirir.

Sahne mavi bezlerden yapılan perdelerle sınırlanır. İmkansızlığın bütün sınırları zorlanarak dekor oluşturulur. Ve her şeyden önemlisi yürekler, bilinçler katılır oyuna. Ceyhan Cezaevi tutsakları oyunu elbirliğiyle kotarıp, kendi aralarında sergilerler. Aynı zamanda 26 Nisan'da yapılan açık görüşte ziyaretçilere oyun sahnelenir. İçeriden dışarıya direniş mesajına dönüşür oyun. Oyun sahnelenmeden önce Binbaşı Esat Yıldırım'ı oynayacak oyuncu bulunamaz. Oyunun yazarı üstlenir bu rolü.

Tepkiler ancak örgütlenildiğinde ses getirir. Sanat ise bu tepkileri örgütlemenin işlevsel bir aracıdır. Seyirci düşünür ve eğlenir. Böylece sahneden seyircilere en rahat şekilde ulaşır mesajlar. Tutsaklar bunu başardılar.

Her gün yeniden

Gün doğduysa yeniden
İsadan
Musadan
ve Millattan Önce

Yanan bir alev ve
Ölüm tuzağı ise ova...

Yankıdır
Nusaybin,
Cizre,
Silopi

Ne sevdalarda
yanmış bir yürek
ne Musanın asası...

O Firat'tı çağlayan
Cud'de yarıktılanan

Direngeçlik otuydu
Amed'de meşhurlaşan
Botan'da milisleşen
Bir mızraklı
hainin, gammazın, iblisin
kalbine batan...

Metin Çiyaylı

Birol Keskin ve
ALBATROSLAR

Belge Yayınevi, Yeni Sesler adlı altında yeni bir kitap dizisi sunuyor okuyuculara. Yeni Sesler, adından da anlaşılacağı gibi, ilk ürünlerden oluşuyor. Ancak bu ilk ürünlerin başka bir ortak özelliğine daha dikkat çekmek gerek. Eserleri kaleme alan şairler, öykücüler ve romancılar bir dönem şu ya da bu şekilde toplumsal mücadeleye katılan ve 12 Eylül'ün tüm baskı ve terörüne karşın, insanlık onurunu ve umudunu ayakta tutan kişiler.

Bu dizinin 17. kitabı Birol Keskin'in Albatroslar'ı. Birol Keskin'in ilk öykü kitabı olan Albatroslar, uzunca bir süre kaldığı cezaevinin izlenimlerini yansıtıyor. Ancak bu konuda verilen diğer ürünlere göre farklı bir çizgiyi yakalayabilmiş. İnsan ve çevre gözlemleri sağlam bir zemine oturuyor. Bu nedenle, öykülerin dile getirdiği mekanları, bizlere tamıttığı insanları ve yaşanan trajedileri bütün sıcaklığıyla kavrayabiliyoruz. Sadece cezaevindeki insanları değil, bu toplumsal anafordan etkilenen tüm çevreyi öykülerine katmış. Öykü kurgulamasında yer yer eksikliklere rağmen, canlı dili ve tipleri bir solukta o-

ALBATROSLAR

1989 AKADEMI KİTAP BEVİ
ÖYKÜ ÖZENDİRME ÖDÜLÜ

Birol Keskin

yeni sesler: 17

kunabilen güzel bir kitap çıkarmış ortaya. Yazar, henüz üslupla bir neleşme yaratamamış. İlk öyküleri bunun arayışıyla farklı biçimlerde şekillenmiş. Ancak bu arayış sonunda yazarımızın, kendi üslubunu bulacağına inanıyoruz. Albatroslar'da bunun ipuçlarına rastlamak mümkün.

'İşte Paşam Eseriniz!..'

E. ATEŞ

Ünlü romancı Kemal Tahir'in (1910-1973) 1940'larda Malatya Cezaevi'nde yatarken yazıp bir kenara bıraktığı, ancak ölümünden sonra yayınlanan Karılar Koğuşu'nu usta filmci Halit Refiğ sinemaya aktardı. Kemal Tahir'in 1950'de hapisten çıktıktan sonra yayınladığı romanlarında kalın bir çizgi halinde ortaya çıkacak olan "Kemal Tahir Orijinalliği"nin neredeyse hiç görülmediği "Hapishane Notları"ndan biri olan Karılar Koğuşu, tümüyle bir sosyal gerçekçilik ürünüydü. Karılar Koğuşu, "dolanmayı isyana tahrik ve teşvik"ten çarpıtıldığı 15 yıllık ağır hapis cezasının bir bölümünü yatığı Malatya Cezaevi'nden gözlemlerini içeriyor Kemal Tahir'in... Halit Refiğ'in; 1943'de kaleme alınan romanın sayfalarından çıkarıp etli-canlı yaşayan insanlar haline getirdiği Karılar Koğuşu'nun sakinleri tek tek resmi geçit yapıyor önümüzde. İşte: Genç aşığıyla bir olup kocasını zehirleyen Hanım Kuzu. İşte: 'Karı gardiyanı' Ayşe Ana. İşte: Anasıyla birlikte hapis' yatan 4 yaşındaki Kürt kızı Adus. İşte: Reiscumhur'a ve hükümete hakaret

etmekten 14 ay hapse mahkum ve 4 aydır da içeri kapatılmış olmanın verdiği can bunalımla, "Ben paşamıza nasıl söverim, hem padişah olup, halife postunda oturup, hem de bizim Malatyalımız, haşa..." kurnazlığına yatarak; Kemal Tahir'e, İsmet Paşa'nın amca kızına mektup yazdırıp şefaaf dilenmeye çalışan Hubuş Bacı... İşte: Zinadan üç aya mahkum Nafia Hamm... İşte: Malatya genel birleşme evinin en namli sermayesi Tözey... Öte yandan "Karılar Koğuşu"nun bu sakinleriyle aynı ortak yazgıyı paylaşan "Erkekler Koğuşu"nun insanları. İşte: Malatya genelindeki dostunu vurmaktan 10 yıldır yatan Mazmanoğlu Hacı Abdullah. İşte: Hanım Kuzu'nun uğruna kocasını zehirlediği bıyıklı daha yeni terlemiş Ali. İşte: "Dışarıdaki rezillik yüzünden elin herifini vurup gelmiş" Topal Sefer... vb. Yamalı poturları, yağırışmış kasketleri, dökülen mintanları, ayaklarında paramparça yemenileriyle erkekler... Devir, İsmet Paşa devri. Zaman, Malatyalı İsmet Paşa'nın Tek Parti Diktatörlüğü'nün cezaevinde geçiyor. Kemal Tahir'in yazıya döktüğü, Halit Refiğ'in beyaz perdede resmi geçit yaptırdığı karısıyla, erkeğiyle bu Malatya insanları kentin Melitene adını taşıdığı XI. yüzyıl başlarındaki Bizans'tan hiç değişmeden çıkıp gelmişlerdi sanki. Öylesine acınası bir yoksulluk içindelerdi ki... Bu halile filmi, sahne sahne dondurup, slaytlar haline getirerek bütün dünyaya gösterisi getiriyor insanın: "İşte Paşam Eseriniz!.."

Kemal Tahir rolündeki (romandaki-filmdeki adıyla Murat Bey) Kadir İnanır, filmin ilk 15-20 dakikasında biraz tutuk kalıyorsa da, gittikçe açılıyor. İdamlık Hanım Kuzu'yu oynayan Perihan Savaş, 'Malatya genel birleşme evinin en namli sermayesi' Tözey tipinde Hülya Koçyiğit çok başarılılar; ama filmin tüm öteki kadın-erkek oyuncularının emekleri de yabana atılır gibi değil.

Romanıyla bire bir örtüşen filmde; cehaleti ve inadı yüzünden, kanunun elinden yakasını hapisle kurtaramayan Hanım Kuzu'nun idamının (romanda Murat Bey ipini çeken gardiyanın dinliyordu) bizatihi Murat'a yaşatılması, idam vahşetini bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermesi bakımından filmin en etkileyici sahnelerinden biri. İdam sırasında fonda yükselen, Anadolu halklarının ciğer bağlarından kopup gelen dehşetli bedduaaya katılmamak elde değil: "Mapusane seni yapan kör olsun / Kör olsun da iki elleri kırılımsm..." İzleyin Karılar Koğuşu'nu ve diktatörlü lanetleyin...

Oynadığı sinemalar:
(AKM, ÜNVERDİ, YUMURCAK)

Ömer Nida'dan ilk sergi

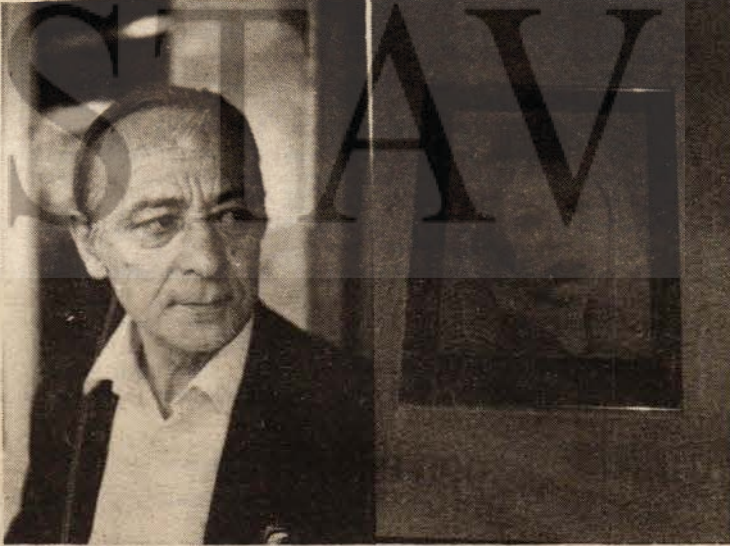
Şiir ve inceleme kitaplarıyla tanıdığımız Ömer Nida, ilk resim sergisini Hatay Restaurant'ta açtı. 19 Mayıs'ta açılan sergi 15 Haziran'a kadar izlenebilir. Sergi kapsamında karakalem ve suluboya resim çalışmaları yer alıyor. Karakalem çalışmalar, dönemin ünlü siyasetçi ve sanatçı portrelerinden oluşmuş. Nâzım Hikmet'ten Firuzan'a, Suat Derviş'ten Mustafa Suphi'ye kadar tanıdığımız bu önemli kişilikler, Ömer Nida'nın çalışmalarıyla tekrar karşımıza çıkıyor.

"Sanatın kaynağı halktır. Halktan kopuk bir sanat benim literatürümden de yok. Halkla bütünleşmeyen bir sanatçı güçsüz bir sanatçidir. Çünkü sanatçıya öğretici olan halktır" şeklinde sanat anlayışını tanımlayan Nida, çok yönlü uğraştığı sanatın daha fazla kitleyle buluşması kaygısını duyduğunu belirtiyor. Ömer Nida, Türkiye İşçi Partisi (TİP) içinde kuruluşundan itibaren çalışmalar yapmış, yaşadıklarını "Yarın Biz Konuşacağız" adlı kitabında toplamıştı. "Işık", "Kum" ve "Bir Sür-gün Mavi" adlı üç şiir kitabı bulunmakta. Bunların yanı sıra Türkiye'de işçi tiyatrosunun oluşturulmasında ve yaygınlaştırılmasında da çalışmaları olan Nida, çok yönlü bir sanatçı olarak karşımıza çıkıyor.

Sergi bünyesinde, imza kampan-

yaları da düzenlenmiş, ilk olarak yine Ömer Nida'nın, yanı sıra şair ve yazar Güngör Gençay kitaplarını imzaladı. İmza günleri kapsamında kendisiyle görüştüğümüz Gençay, "Yazarla okuyucu arasında büyük bir kopukluk var. Bu kopukluk özellikle yönetimden kaynaklanıyor. Örneğin TV silahla kitabı yan yana koyuyor. Böylece kitap tehlikeli bir araç olarak tanıtılıyor. Ya da okuyucu belirli kitaplar empoze edilerek yönlendiriliyor. Öte yandan sanatçının kendi yapısından kaynaklanan etkenler de var. Sanat, 'soyut' ve 'somut' olarak iki ayrı başlıkta toplanabilir. 'Soyut sanat' halkı sürekli sanattan uzaklaştırıyor. 'Somut sanat', diğer bir deyişle sosyalist gerçekçi sanatın ise halka ulaşması engelleniyor. Bütün bu olgular, sanatın halka girmesini engelleyen unsurlar olarak görüyorum" diyor. Gençay, "İmza günleri, okuyucu ve yazar arasındaki kopukluğu gidermede ne ölçüde başarılı?" sorumuzu ise şöyle yanıtlıyor: "Genel olarak imza günleri bir bağ kuramıyor. Ancak bir takım özel girişimlerle bu sağlanabilir, okuyucu ve yazar arasında organik bağlar kurulabilir. Yine de burjuva alışkanlığı içinde yapılan imza günlerinin belli bir yarar sağlayabileceğine inanmıyorum."

Sanatçılarla görüşmemizden sonra

Ressam Ömer Nida ve Firuzan'ın tablosu

sergiyi gezmek istedik. Ancak, Türkiye'de sanatçıların yaşadıkları mekân sorunları bu sergide bütün boyutlarıyla karşımıza çıktı. Karma karışık duvarlara sıralanan resimler, sergilemeye elverişli olmayan ışıkların altında iyice gizlenmiş durumda. Üstüne üstlük duvarla izleyici arasında yer alan yemek masaları, resimleri izlemeyi iyice güçleştiriyor. Ancak tüm bu olumsuz koşullara

rağmen, sanatçı bu sergiyi açmakla, var olma savaşındaki azmini gösteriyor. Sergi ve imza günleri için bir araya gelenler genelde eski kuşak. Gençler bu tür sergilere pek rağbet göstermiyor. Yine de biz hem resim sanatı açısından hem de imza günleri kapsamında, bir araya gelen yazar ve sanatçılarla yapılabilecek konuşmalar açısından, bu tür ziyaretlerin yararlı olacağını düşünüyoruz.